

1495
Totisen

Kääntymisen Harjoitus

eli Tie,

jota Jumalata rakastavaisen Ihmisen Jumalan Mie-
len jälkeen elinkauteensa waeltaman pitää,

ARTHUR DENTiltä.

Ynnä 100 Jumalan pyhästä Sanasta perustetun Chris-
tillishyden Djennus-Nuoran kansa. Jumalata, Nu-
tuuta ja oikeata Katumusta rakastaville Suoma-
laisille hyväksi,

Ruotsin kielestä Suomeksi kääntty.

Uusi PAINOS.

Helsingissä, S. C. Frenckellin ja Pojan luonna, 1850.

Imprimatur.

Borgå Domkapitel den 17 Julii 1850.

På befallning:

Clas Molander.

Kaikkille synniin synkeydesä eksyville, saatanalta so-
waistuille, lihalla ja mailmalta wietellyille, synnin unes-
sa suruttomasti nukkuneille, laivialla kadotuksen tiellä wael-
tawille syntisille, tämä wähäinen tutkisteleminen walistu-
seksi, kääntymiseksi ja autuudeksi taritaan ja lahjoitetaan.

Esipuheinen Omistus.

Te waiwaiset ja wihelijäiset syntiset! Ei ikänänsä aurinko tai-
waan wahuudessa ole maan päällä asuville ihmisille niin
tarpeellinen, ettei totinen parannus ja kääntymys, waiwaiselle
syntiselle ole tuhatta kertaa tarpeellisempi: sillä aurinko pois pois-
taa ainoastaan yön pimeyden, ja toivotettawalla walkeudellan-
sa walaisee, lämmitää ja wirwottaa maan: mutta totinen kään-
tyminen poispoistaa sydemmestä kadottawaisen synnin pimeyden,
ja siihen siaan sytyttää armon walkeuden, vaikuttaa sielussa hen-
gellisen elämän, ja johdattaa waiwaisen syntisen wihasta armoon,
kirouksesta siunaukseen, kadotuksesta autuuteen, kuolemasta elä-
mään. Jumalan yhteisestä armosta ja rakkaudesta, Jesuksen
Christuksen ansiesta ja ansaitusta wanhurskaudesta, syntein an-
teeksi saamisesta, ja siitä kunniaasta, kuin Jumalan lapsille Ju-
malan waltakunnassa ilmestyy, mahdetaan syntiselle saarnattaa
niin paljon kuin tahdotaan, niin ei hän kuitenkaan saa näistä
yhdestäkään itsiänsä ilahuttaa eikä lohduttaa, ellei hän ennen kai-
kesta sydämmestänsä ole kääntynyt Jumalan tykö. Sillä ilman
totista kääntymistä (jonka Jumalan Henki aina meissä wai-
kutta tahtoo koska emme wastahakoisesti hänen armowaitutus-
tansa vastaan seiso) ei meitä hyödytä Jumalan armo, eikä Chris-
tuksen weri, eikä kuinka paljon me niistä puhuisimme; mutta
kussa totinen kääntymys edellä käy, seuraa sen päälle samassa
silmänrä päyksesä osallisuus Jumalan armosta, ja kaikesta Je-
suselta ansaitusta hywynydestä. Sentähden on myös pyhä Jo-
hannes Kastaja, ensimmäinen Uuden Testamentin saarnaaja,
alkanut saarna-wirkansa uskollisella ja ykswakaisella neuwolla
totiseen parannukseen, joka näin kuuluu: "tehkäät parannus:
sillä taiwaan waltakunta on lähestynyt." Matth. 3: 2. Hänen
edellänsä owat Propheetat Wanhassa Testamentissä, liikutetut
Pyhältä Hengeltä, niinkuin yhdellä suulla sille niskurille Judan
kansalle lakkaamata huutaneet: "käännä sinuas sinä wastahakoi-
nen Israel! kääntäkäät tei äänne! Tehkäät parannus &c." Ja hä-
nen jälkeensä en, niin hywin Christus waelluksensa päiwinä täällä
maan päällä, kuin hänen Apostolinsakkin Uudessa Testamentis-
sä samaa oppia edes panneet, pitäin päälle, sekä hywällä, että
sopimattomalla ajalla, waatein, wetäin ja neuwoin totiseen kään-
tymiseen ja parannukseen. Sama Jumalan ääni kuuluu vielä
jokapäiwä siinä Christiillisessä seurakunnassa uskollisten saarna-
miesten ja opettajain suusta ja on se sama myös Jumalan ar-
mon kautta mailman loppuun asti seurakunnassa kuuluma. Ja

tofin koko pyhä Raamattu ja kaikki opetukset, vaatimiset, uh-
kaukset ja manaukset, kuin siinä käsi etyt ovat, tarkoittavat
ainoastansa sen päälle, että waiwainen syntinen Jumalan tykö
kääntyis, ja iankaikkisesti autuaksi tulis: josta tämä wissi ja
wahwa päätös seuraa, ettei yhdelle waiwaiselle syntiselle (niinkuin
me Jumala paratsoon kaikin olemme!) ole mitään enämmin
tarpeellista, kuin totinen kääntymys. Sillä ihminen mahtaa ol-
la niin rikas, niin oppinut, niin kirkkalle kunnian istuimelle
istutettu, niin wäkewä, niin woimallinen, niin ihana, niin hy-
wäntapainen, niin pöyhkiä ja hywin waatetettu, kuin ikänänsä
hän taitaa ja tahtoo toiwattaa, ellei sydän ole Jumalan tykö
kääntynyt, on hän, niin totta kuin Herra elää! Jumalan sil-
missä niin ruma ja kauhia, kuin itse perkele.

Koska siis totinen kääntymys on waiwaiselle syntiselle niin
sangen tarpeellinen, ettei ilman sitä suinkaan taita autuaksi tul-
la, niin ei myös mitään ole, jota se kawala wihollinen niin
ahkeroitsee ihmisen tykönsä estää kuin totista kääntymistä. Sa-
tätä aikaan saadaksensa pitää hän niinkuin aseensa: 1) "Mei-
dän pahan lihamme," jonka hän aina yllättää Jumalan Henkeä
wastään seisomaan, ja kuin se on tapahtunut, sitten suruttomuus-
den kautta synnissä waaduttaa. 2) "Tämän jumalattoman mail-
man," jonka myrkyllisen makeuden, petollisen muodon, ja wie-
lasten haukutusten kautta, hän niin peräti pois temmaa sydä-
men, ettei se ajattelekaan Jumalan, taiwaan eli helwetin pääl-
le; niin sowaisee filmät, että ihminen, eikä löydä tietä autuu-
teen, eikä näe missä kadotuksessa hän on: ja niin lumoo kor-
wat, että niillä ei ole halua kuulla Jumalan sanaa, eikä sen
woimaa ja suloisuutta tuta ja käsittää. 3) Wäärin kääntää hän
usein, estääksensä totista kääntymystä, "Jumalan oman armon ja
laupiuden," jonka hän suruttomain syntisten eteen aseita niin
suureksi ja lawiaksi niinkuin ei siihen Jumalassa olisikaan rhy-
täänsä wihaa ja wanhurskautta, ja tämän kautta laukuttelee
heitä jumalattomassa menossansa pysymään ja yhtä rietasta syn-
tiä toisen perään tekemään, siihen asti että wihdein elämä lop-
puu ja armon owi peräti sulitaan. Samalla muotoa hän myös,
syntisen kääntymistä estääksensä, 4) "Jumalan oman wanhurs-
kauden" wäärin edespanee. Sillä koska waiwainen sofia synti-
nen on tättänyt suuren syntein mitan, ja niin tapahtuu, että
hän wihdoin tulee synteinsä tuntoon, ja omatunto rupee wainoa-
maan ja kaimamaan häntä, joka useimmaasti tapahtuu, koska
kuoleman pelko sydäntä ahbiistaa, silloin on perkeleen paras
juoni tehdä ja asettaa kōyhän syntisen eteen Jumalan ankaran wi-
han ja wanhurskauden niin hirmuiseksi ja lawiaksi, ja niin lop-
pumattomasti suureksi, niinkuin ei Jumalassa löytyisikään yh-

täkään armoa ja laupiutta, ja tämän kautta saattaa hän monta wiheljäistä syntistä epäilykseen ja kadotukseen. Tästä taitaan yltäkyllä hawaita, ettei perkele itsiänsä yhdellä tavalla kanta, estäissiansan sotisen totista kääntymistä. Sillä koska hän tahtoo haukuttella ihmistä syntiin, niin hän liehakoitsee hänen kanssansa, lupaa hänelle suuren autuuden, ja kääntää itsensä kuin walkeuden enkeli: mutta koska hän tahtoo ihmistä epäilykseen saattaa ja ijankaikkisen pimeyden majoihin kuljettaa, silloin hän tarttuu häneen niinkuin kiljuwa leijoni. Sillä perkeleellä on suuri wiha, että hän tietää hänellänsä wähän aikaa olewan. Ilm. R. 12: 12. Rakkahimmat ja kalliisti lunastetut Christityt! senkaltaista julmaa perkeleen kulkua, kawalita juonia ja petollisia pauloja vastaan, joita hän yötä ja päivää, ja joka silmän räpäys meidän eteemme wirittää, kietoaksensa ja kääntäksensä meitä, niinkuin nälkäinen ja julma leijoni etsii ja walwoo saalista, ei ole meille miään tarpellisempata, kuin että me totisen kääntymisen kautta warjelemme wisusti sielumme, jotka Jeesus werellänsä lunastanut on, ettei ne, jotka niin kalliisti maksetut owat, tulis sille kauhialle perkeleelle saaliiksi. Totinen kääntyminen on se ainoa wälitappale, jolla syntinen itsensä perkeleen kynsistä, siteistä ja kahleista irralle riistää, ja sielunsa säilyttää ja pelastaa. Sillä ehkä kuinka wirkas, paha ja wäkewä perkele on, koska syntinen Jumalan tykö kääntynyt on, ja kääntymisesssänsä seisowana pysyy, niin ei taida perkele hänelle enämpätä wahingota tehdä, kuin itse Jumalallekaan; sillä kääntynyt ihminen on wäkewä Jumalan wäestä, wiisas Jumalan wiisaudesta, ja niin waka Jumalan suolejuksesta hänen siipeinsä warjon alla, ettei helwetinkään portit taida häntä voittaa.

Ah! mitkä suuret edut owat kääntyneillä! Kuinka ihanat, kuinka kunnialliset he owat Jumalan silmissä! Kuinka forkiasti Jumala heitä rakastaa! Kuinka paljo hywää on heillä armon waltakunnassa! Mikä sanomatoim ilo on heillä odotettawana kunnian waltakunnassa! Ah! niin antaa kat siis, Jeesuksen nimeen, te sowaistut syntiset, mennä turhat mailmalliset askareenne, syntiset ajankulutukseenne, kelmottomat kofouksenne, synnin himoihin sytyttawät tansinne ja leikkinne, ja kaikella wireydellä ahkeroitkaat totisesta kääntymisestä, että sen oikein oppisitte ja welwollisesti itse töissä harjoittaisitte.

Totisen kääntymisen tieto ei ole niin työläs, eikä awara, ettei sitä pikaisesti käsittää ja oppia taita; mutta sen harjoitus ja ahkeroitseminen itse työssä waatii wireyttä, huolta, kiirautta, surua, waroimista, raittiutta, paastoa, rukouksia, työtä, lihan ristiin-naulittamista, wanhan ihmisen fuolettamista, pelkoa ja wapistusta, niinkuin Paawali siitä uskollisesti neuwoo, Phil. 2:

12. "Eaittakaat pelwolla ja wapistuksella, että te autuaksi tulisitta." Että siis yksikertainen Christitty mahtais tietää, mitä totiseen kääntymiseen, ja sen oikiaan harjoitukseen tulee, niin on lyhykäisesti waarinotettava, että katumuksessa ja parannuksessa on kaksi pää-osaa: ensimmäinen kutsutaan Contritio, se on: "sydämmen särkeminen, mielifarwauus ja waikeroitseumus tehtyin syn- tein ylitse," että syntinen, laista ja Jumalan wihan tunnoista peljästynyt, Jumalan mielen jälkeen murehtii synteinsä ylitse, ja niitä samoja täydellä todella wälttää ja wihaa. Käsitetään siis tämän alla, 1) "synnin tunto," kuin laista tulee: 2) "synnin tunnustus," että ihminen Jumalan edessä tekee itsensä wialli- sekksi ja syypääksi kaikkiin synteihin, ja ei yhtään syntiä, joko se olisi tietty, eli tietämätöin, jonka hän tehnyt on, kiellä eli salaa: niin myös 3) sydämmellinen "wiha ja närkästyus syntiä vastaan," joka sydämmessä tukahuttaa himon syntiä tekemään. "Toinen pää-osa," kuin totiseen katumukseen ja parannukseen tarwitaan, kutsutaan Fides, se on: "elämä usko," joka siinä seisoo, että särjetty, peljästynyt ja murheellinen syntinen pakenee nöyrällä sydämmellä Jumalan armon ja Wapahatajan Jesuksen Christuf- sen kallihiin weren, ansion ja wanhurskauden tykö, etsein lääki- tyistä, lohdutusta ja wirwotusta kalwawalle omalletunnollensa ja särjetylle sydämmellensä, Jumalan armo-lupauksissa, kuin Ewan- geliumissa ilmoitetut owat, ja Wapahataiansa määrättömyssä, puh- distawaisen ja wanhurskaaksi tekemäisen weren woimassa, tullen totisesti wihan lapsesta armon lapseksi, wiheliäisestä syntisestä, wanhurskaaksi Jumalan edessä, siinä samassa kuin hän itsellensä erinomaisesti omistaa Jumalan armon ja Lunastajansa Jesuk- sen Christuksen wanhurskauden wilpittömällä, totisella ja epäile- mättömällä turwalla. Nämät owat ne kaksi pää-osaa kuin toti- seen katumukseen ja parannukseen waaditaan, ja on niiden kah- den osan kanssa niin asiat, että, ehkä totisessa katumuksessa ja parannuksessa "sydämmen särkemisen ja murheen" järjestyksen tähden edelläkäymän ja uskon seuraaman pitää; sillä ettei suinkaan kukaan taida uskon kautta etsiä parannusta Jesuksen haawoista, ellei sydän ennen ole särjetty ja haawoitettu ahdistukselta: niin on kuitenkin usko se etuisin osa katumuksessa, ikänänsä kuin sie- lu on paras ja etuisin osa ihmisessä; sillä uskon kautta ainoas- taan, joka itsensä Jumalan armon ja Jesuksen kalliin ansion pääl- le perustaa, samma me syntimme anteeksi ja tulemmme wanhurs- kaiksi Jumalan edessä. Ihminen mahtaa kaikkein katkerimmasti itkeä syntiänsä, ja kantaan niiden ylitse särjettyä sydäntä, ellei usko sen päälle seuraa, niin epäilemättä synnin-suru muuttuu epäi- lykseksi, niin kuin tapahtui pettäjälle Judakselle, joka Herran Christuksen petti.

Siinä vanhurskaaksi tekemäisessä, elämän ja autuuden antamassa uskossa, joka on toinen ja paras kappale totisessa kääntymisessä on kolme osaa. Ensimmäinen kutsutaan Notitia, se on: "wahwa tieto niissä kappaleissa kuin ovat tarpeelliset tietä aututeen." Toinen kutsutaan Assensus, ja on "epäilemätöin suostumus sydämessä" jonka kautta ihminen itsensä kaiteti wakuuttaa, että, mitä Jumala sanassansa on ilmoittanut, on taivaallinen ja Jumalallinen totuus. Kolmas kutsutaan Fiducia, se on: "oikia ja wilpitöin uskallus Jumalaan," jonka kautta katumainen syntinen turvaa itsensä Jumalan yhteiseen armoon, Evangeliumin yhteisiin armo-lupauksiin ja Jesuksen Christuksen yhteiseen ansioon, ja ne erinomaisesti itsellänsä niin lujasti omistaa, että niin wiissi kuin se on, että Jumala on toinen, Jumala joka ei taida walehdella, ja että Jesus kaikkein edestä on kuoleman kärsinyt, niin wiissisti ja epäilemättä on hänkin sydämessänsä ja omaassa tunnoassansa wakuutettu, että Jumala Christuksen tähden on hänelle armollinen, että kaikki hänen syntinsä ovat anteeksi annetut, ja että hän Jesuksen vanhurskauden woiassa on vanhurskas, ja siinä uskossa loppuun asti wahwana pysyin iiankaikkisesti autuas.

Tästä autuallisesta turvaamisesta wuotaa nyt erinomaisesti neljä asiata. 1) "Syntein anteeksi saaminen, niin ettei niissä, jotka ovat Jesuksessa Christuksessa, ole yhtään kadotusta; Rom. 8: 1. waan kaikki heidän ylitsekäymisensä ovat poispyhitnyt niinkuin pilwi, ja heidän syntinsä niinkuin sumu, ja ei Jumala niitä enää muista, niinkuin sangen lohdullisesti Jumalan Henki puhuu, Es. 43: 25. ja 44: 22. 2) "Jesuksen vanhurskaus," joka sitten kuin synnit ovat poisotetut, syntiselle jiaan lahjoitetaan, niin että katumainen syntinen, lunastajansa Jesuksen Christuksen vanhurskaudessa, jonka hän uskon kautta on päällensä pukeut ja omaassensa saanut, on Jumalan kaswain edessä, ja Jumalan totisen arwain ja päätöksen jälkeen vanhurskas, kunniallinen ja ihana, rakas kuin ainoa poika, Jumalan perillinen, ja Jesuksen Christuksen kansaperillinen iiankaikkiseen elämään. 3) "Yhdistys Jumalan kanssa," niin että syntinen, joka synnin tähden oli eroitettu kauwas pois Jumalasta ja autuudesta, on nyt kääntymisen kautta, niin liki yhdistetty ja sidottu Jumalan kanssa, että hän on yksi Henki hänen kanssansa, niinkuin Paawali puhuu, 1 Cor. 6: 17. Ja tosin sielu ja ruumis ei ole ikänänsä niin lujasti toinen toisensa kanssa yhdistetty, kuin Jumala ja katumainen syntinen; sillä sielu ja ruumis erkanewat toinen toisestansa kuolemassa; mutta Jumala ja katumainen sielu ovat yhdistetty elämässä ja kuolemassa, jonka tähden myös se uskon kautta Jumalan kanssa yhdistetty Paaw-

wali näin rohkeasti ulospuhkee, Rom. 8: 38, 39: "minä olen wahwa siinä, ettei kuolema, eikä elämä, ei Enkelit, eikä esiwal-
lat, eikä wälewyydet, eikä nykyiset, eikä tulevaiset. Eikä kor-
keus, eikä sywyys, eli joku muu luontokappale taida meitä Su-
malan rakkaudesta eroittaa, joka on Jesuksessa Christuksessa
meidän Herrassamme. 4) "Pyhä ja uusi elämäkerta," josta us-
kowaisen ja kääntyneen ihmiseen kaikella wireydellä ahkeroitseman
pitää; sillä niinkuin puu hedelmistänsä tutaan, niin elämäkerrasta
myös tuomitaan, jos ihminen on oikein kääntynyt, eli ei, jos hä-
nellä on totinen usko Jumalan tykö eli ei; jos hän on wanhurs-
kas eli ei, jos hän on yhdistetty Jesuksen kanssa, eli ei. Ellei
elämäkerrassa wanhurskauden awut ja uskon hedelmät loista,
niin ei myöskään, niin totta kuin Jumalan sana ei walehdella
taida, ole sydämessä yhtään uskoa. Kuussa ei uskoa ole, siellä
ei ole wanhurskautta; kuussa ei wanhurskautta ole, siellä ei ole
syntein anteeksi saamista, ja kuussa ei syntein anteeksi antamusta
ole, siellä ei myöskään ole elämää ja autuuta. Sillä mahdoli-
sempi on eroittaa walkeuden ja lämpymän tulesta, kuin uskon
ja Christilliset awut toinen toisistaan; sillä usko osottaa itsen-
sä aina elämäksi hywain töiden kautta, niinkuin tästä merkilli-
sesti Jacob, Epist. 2: v. 17. puhuu, sanoen: "usko, jos ei hä-
nellä töitä ole, on kuollut itsensänsä." Sentähden, kuussa usko on
sydämessä, siellä epäilemättä liha pitää ristiinaulittaman, wanha
ihminen kuolettaman, syntiset himot kaiki alas poljettaman;
waan hengen elämän, hallitseman ja wallitseman, kaikkinaiset
awut ja hywät työt loistaman. Ja sanalla sanoen: "koko ihmi-
sen pitää ruumiin, sielun, mielen, ajatusten, sanain ja töiden
puolesta muutettaman ja uudistettaman." Ei mikään ole niin
sopimaton ja kauhistawainen Jumalan ja siinollisten Christit-
tyin edessä, kuin kuulla sen ihmisen suullaan kerskaawan uskosta,
joka kuitenkin elää kaikkinaisissa synneissä ja pimenden kadotta-
waisissa töissä, niinkuin huoruudessa, murhassa, warkaudessa,
haureudessa, ylönhyömisessä ja juomisessa, irstaisuudessa, wirkan-
sa laimilyömisessä, abneudessa, kunnian pyhynnössä, armottomu-
udessa, wihassa, wainossa, kateudessa, kiukuksa, torassa, riideissa,
eripuraisuudessa, petoksessa, wiekkaudessa ja muissa senkalai-
sissa: totisella uskolla ei ole näiden töiden kanssa enämpätä yh-
teyttä ja osallisuutta, kuin Jumalalla mammonan, Christuksella
Belialin ja walkeudella pimenden kanssa. Itse kuki ajatelkoon
ja tutkikoon tätä wisummaasti. 2 Cor. 6: 14.

Jos joku näkee lähimmäisensä hädässä, neuwotoinna, wihel-
jäisnä ja konyhänä, ja ei osota hänelle yhtäkään rakkautta, apua,
lapiutta ja armoa koska hän sen taitaa tehdä; taittanenko sa-
noa senkalaisella olewan sen totisen uskon? Ei suinkaan; sillä

hänellä ei ole Christuksen henkee. Jos joku ylönantaa aviowuoteensa, elää huoruudessa, ja palaa himossa muiden tykö: lieneekö senkaltaisella ihmisellä totista uskoa. Totisesti senkaltaisessa ei löydy enämpätä uskoa, kuin elämätä kuollessa ruumiissa. Joka elää jokapäiväisessä ylöllisyydessä, ylönsyömisessä ja juomisessa ja häpiällisillä sanoilla, turhilla laarituksilla ja pilkka-puheilla, niin myös waloilla ja sadatuksilla, häwäisee Jumalan nimeä ja hänen pyhää sanaansa ja pahentaa monta siwollista ihmistä; löytneeekö senkaltaisessa totista uskoa? tosin juuri niin paljo, kuin fikunia ohdakkeissa. Jos joku ihminen ylpeyden hengeltä hallitaan, niin että hän tahtoo itsensä korottaa lähimmäisensä ylitse, luullen itsensä häntä paremmaksi, ylönsatsoo, alaspolkee ja halwentaa häntä kaikessa tilassa, ammottelee suurempata kunniaa ja etua kuin hänelle tulee, katsoo ynsiästi lähimmäisensä päälle, wihaa häntä sydämessänsä, tappaa hänen katsannollansa, ja tuskin karsii häntä siwullansa, erinomaisesti jos hän sen kautta kirkiamman armonsa kadottais: Löytneeekö siinä ihmisessä toinen usko? Tosin juuri niin paljo, kuin ymmärrystä ja järkeä löytny pedossa ja järjettömässä luontokappaleessa; sillä kussa se kirottu ylpeyden henki hallitsee sydämmen, katsannon, sanat ja liikutukset, siinä owat totisesti usko ja Jumalan Henki sydämmeestä kauwas paenneet. Jos joku löytny, jolla on se tapa, että hän mielellänsä itsiänsä ilahuttaa ja huwittelee lähimmäisensä panetuksesta, pahoinpäin ulostoimittaa hänen nimensä, tekee hänen wähat rikoksensa isoiksi, kullattaa häntä kielellänsä ympäri maata, ja kaupunkia, saattaa pahan sanoman hänen päällensä, ja pitää hänen naurunansa ja wirtenänsä kokouksissa, mahiaisko senkaltaisessa löytnä totinen usko? Tosin juuri niin paljo, kuin kulta löytny harmaassa tiwessä. Jos joku on, kuin murheelliseksi tekee lesket ja orwoilapset, heidän onnensa ja ajaallisen menestyksensä turmelee ja estää, saattaa lesket ominensa wiheliäisyyteen ja konyhynteen: iloittaa heidän kynnleistönsä ja murhestaan, panee kiwia kuorman päälle, osottaa itsensä tylyksi, ynsiäksi, wihaiseksi, ja katkeraaksi häntä vastaan, ei anna neuwoa, lohdutusta, eikä apua; waan pikemmin kaikiassa asioissa alaspolkee, pahentaa, ja murheelliseksi saattaa ei huolien wäsynneitten ja murheellisten kanssa oikialla ajalla oleskella ja itsiänsä kätättää; löytneeekö senkaltaisessa ihmisessä totinen usko? Totisesti, te Jumalan lapset! ei löydy siellä enämmin uskoa, kuin wiinamarjoja orjantappuroissa, taikka rakkautta siinä julmassa pimeyden hengesä. Niin on myös muiden syntein ja pimeyden töiden kanssa, mikä nimi heillä ikänänsä olla mahtaa, kussa ne sydämmessä hallitsewat ja wallitsewat, siellä ei ole uskoa eikä uskon-wanhurskautta; waan Jumala paratkoon! se wihelijäinen sydän on silloin sen julman perkeleen

asuinsia, jossa hän wallitsee ja istuu, niinkuin ruhtinas huonees-
sansa, hallitsee ja wallitsee kaikki sielun ajatukset ja ruumiin
jäsenet, ja pitää ne palveluksessa, nimittäin wäärhyden sota-
aseina, niinkuin esimerkiksi: sydämmen pahaa aiattelemaan, silmät
haureuteen, kielen kiroilemiseen ja hämäistykseen, jalat wahin-
gota tekemään, kädet warastamaan, ryömään ja werta wuo-
dattamaan, ja niin edespäin. Mutta kuska totinen usko on,
siellä kaikki hengen työt loistawat uskoista elämäkerrassa, niinkuin
säteet auringosta; ja nämät uskon ja hengen hedelmät ovat rak-
kaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, laupius, hyvyys, uskollisuus,
hiljaisuus, puhtaus, nöyryys, armeliaisuus ja muut senkaltaiset;
sillä koska usko on sydämessä, niin on koko pyhällä kolminai-
suudella Isällä Jumalalla, Pojalla, ja Pyhällä Hengellä asuin-
sia siellä; silloin Jumala asuu ja hallitsee sydämessä ja sielus-
sa niinkuin kuningas; hän kääntää ja wääntää sen kaikkeen hywään:
ymmärryksen puuttua hän kirkkalla taidolla jumallisisa asioissa;
tahdon hän pyhittää ja taivuttaa siihen kuin hywä on; himot
ja liikutukset hän uudistaa kaikkein Christillisten amuin harjoit-
uksiin; ajatukset täyttää hän pyhällä halulla ja himolla; ja
kaikki ruumiin jäsenet tekee hän wanhurskauden sotaaseeksi.

Katso! niin on se, kuin nyt sanottu on kääntyneen ihmisen
kanssa, ja taidattee, te waiwaiset syntiset! tästä lyhykäisesti op-
pia, mitä oikiaan kääntymiseen tulee; josta, vaikka se awaram-
malta itse kirjasta opitaan, on kuitenkin esipuheessa ollut mai-
nitseminen, sentähdän että se, joka tämän kirjan on kokonpan-
nut, on wahan eli ei mitään uskoista puhunut, joka kuitenkin
totisessa kääntymisessä on paras osa. Muutoin mitä katumuk-
seen ja parannukseen tulee, ensimmäisen osansa puolesta, joka
sanottiin olewan sydämmen särkeminen, katumus ja waiheroitse-
mus tehtyin syntein ylitse, niin on se merkittävästi ja hywin täs-
sä wähässä tutkistelemuksessa käsitetty. Joka ensin yhdelta usko-
maan opettajalta, Arthur Dent nimeltä, on kirjoitettu, ja otolli-
suudensa tähden ylitse k. Imenkymmenen kerran Englannin kielel-
lä prantattu, sitten sekä Saksan, että Danskun ja Ruotsin kie-
lille, ja nyt wihdoin Suomalaisille hywäksi, Suomeksi kääntty.

Jumala, jolta kaikki armo tulee, antakoon tämän tulla py-
himmän nimensä kunniaksi, ja teidän, te waiwaiset ja sofiat syn-
tiset! Valistukseksenne, kääntymiseksenne ja autuudiksenne! Ju-
mala kuulkoon minun sydämmeni uskollisen toiwotuksen, Jesuk-
sen Christuksen tähden, jolle, ynnä Isän ja Pyhän Hengen kans-
sa, olkoon kunnia, ylistys, kiitos, woima ja wälewyyt iankaik-
kisesti iankaikkiseen! Amen.

Jesuksen nimeen!

Praktika, eli Totisen Kääntymisen Harjoitus, Lutkisteltu Christuksen Sanoista:

Ei suinkaan, sanon minä teille; vaan ellette paranna teitänne,
niin te kaikki niin hukkaan tuletta. Luk. 13: 3.

Näihin sanoin ovat muutamat meidän Vapahantajallemme Jesukselle Christukselle tilan antaneet, jotka ilmoittivat hänelle Galilealaisista, joiden weren Pilatus oli sekoittanut heidän uhrinsa kanssa, se on: jotka Pilatus oli heidän uhraussansa murhata antanut, niin että heidän werensä on sekaantunut järjättömäin luontokappalten weren kanssa. Tästä tuli tälle kansalle senkaltainen luulo, ikänänsä kuin nämät Galilealaiset olisivat olleet suuremmat syntiset, kuin muut Galilaeaset, koska niin suuri rangaistus ja onnettomuus heidän yllitensä kävi: niin myös ne kahdeksantoistakymmentä, joiden päälle torni Siloassa langeis ja tappoi heidän, ovat he luulleet kaikkia muita Jerusalemin asuvia maailsimiksi.

Näissä ihmisissä hawaitaan sen turmellun luonnon häin ja paha sisu, joka, Jumala paratkoon! löytynyt kaikissa ihmisissä, ja seisoo siinä, että me sängen tarkasti otamme waarin muiden ihmisten synneistä, ja niitä väkivästi laitamme ja nuhtelemme; mutta sitä vastaan pyydämme mielellämme itsemme vanhurskaaksi tehdä, ja olemme omain synneimme, rikaimme ja rikostemme hawaitsemisessa myyrää sotiammat. Niin lujasti ovat myös nämät ihmiset luulleet oivalla tiellä waeltawansa, ja kaikkein muiden kansain suhteen, armossa ja ystämyydessä Jumalan tykönä olevansa, jonka tähden he myös siitä itse mielestänsä wakaat olit, ettei senkaltaisten rangaistusten ja waiwain pitänyt heidän päällensä tuleman; niinkuin myös samalla muotoa, moni wäärin ja tyhmästi tuomitsee, ne ihmiset olevan suurimmat syntiset, joita Jumala enimmästi kuurittaa ja ristiillä ja murheella etsii. Vaa senkaltaiset ovat unohtaneet, että Jumala käypi erinlal-

laisella ja ihmeellisellä tavalla ihmisten kansa täällä maan päällä, niin ettei hän aina rangaise jumalatoimien jälkeen kuin hän häijy ja paha on, eikä palkitse ja siunaa jumalista ulkonaisesti, sen jälkeen, kuin hän hyvä ja jumalinen on; waan ainoastansa oman hyvän suosionsa jälkeen, asettaa muutamia esimerkkejä, opetukseksi ja varoitukseksi muille ihmisille, joille niiden rangaistuksen pitää peilinä oleman, jossa itsekukin mahtaa tulla omaa elämänsä ja menoansa, ja katsoa kuinka hän työnsä ja maelluksensa tässä maailmassa ojeta ja vastata tietää. Ja että Jumala, (joka on ankara syntein kostaja) muutamain esimerkillä, opettaa kaikkia ihmisiä syntiä pelkäämään, että he siitä mahtaisit ajatella, mitä he olisit ansainneet, jos Jumala tahtois antaa samankaltaisen rangaistuksen heidän päällensä tulla. Tämä kansa joka niitä sanomia Christukselle ilmoitti, on tullut tästä neuvo-
tussi tässä nimitetyssä opissa, jonka kautta meidän Wapauttajamme, hyvästä syystä on juuri kuin waaditus tullut, nuhtelevaan heidän edestakaista ja erhehtymäistä luuloansa ja opettamaan heitä, ettei heidän toisten ihmisten rangaistuksesta ja onnettomuudesta pitänyt iloitsenman; waan paremmin antaman heidän lankeuksensa itsiänsä totiseen kääntymiseen kehoittaa.

Siinä siinä on myös Christus tällä tahtonut heille tietää antaa, ettei Herra Jumala aina totutulla tavalla rangaise niitä suurimpia syntisiä niinkuin murhajia, warkaita, ryöväreitä, huorintekijöitä, Jumalan ylönkatsojia, riitaisia, pilkkaajia ja muita senkaltaisia; waan hän säästää ne sen suuren tuomio-päivän vanhurskaan tuomioistuimen eteen, antain heidän sillä välillä niinkuin lihoa teuras-päivänsä. Sentähden vastaa Jesus heille tämän päälle sanoilla, sanoen: Ei sinukaan, kaikki, ei niin; waan ellette paranna teitänne, niin te kaikki niin hukkaan tulette; niinkuin tahtois hän sanoa: olettaako te siinä luulossa että ainoastansa suurimmat syntiset tässä maailmassa tulevat rangaistuksi, ja muut pitää oleman wapahat; ja että Galilealaiset: ja ne kahdeksantoistakymmentä, joiden päälle torni Siloassa langeis, ovat olleet kaikki muita syntisimmät? eli luulettako, sentähden,

ettei samankaltainen rangaistus ole teitä osannut, että te sentähden tahdotte itsenne pimendesä tättä, sen kautta Jumalan rangaistusta välttäaksenne? Ei suinkaan, te petätte itsenne; sillä minä sanon teille tämän: ellette itke ja kadu syntejänne, ja ajallansa Jumalan kansa itsiänne sovita; niin pitää teidän, (teidän, sanon minä, jotka olette niin nopiat muita tuomitsemaan, ei tuten itsiänne oikein synteihin eikä rangaistukseen mitapääksi) teidän pitää ei ainoastansa tässä maailmassa samalla tuomiolla hukkuman, vaan myös siinä tulevaisessa iankaikkisesta kadotetuksi tuleman.

Tämän puheen kautta siis vapahtaja sanoo tuomion kaikkein ihmisten yllitse; sillä tämän ala hän sulkee kaikki Adamin lapset kuin elävät maan päällä, tietä antain heille juuri voimallisesti, että joko he ovat korkeammassa eli alhaisemmassa säädysä, rikkaat eli köyhät, nuoret kaikki vanhat, oppineet, kaikki oppimattomat, maailmalliset miisaat eli yksikertaiset; lyhykäisest: mistä säädystä ja tilasta he olla mahtavat, jos he elävät ja kuolevat synneisensä, ilman totista katumusta, parannusta ja kääntymystä, pitää heidän iankaikkisesti kadotetuksi tuleman; ja palaman siinä hirmuisessa helvetin tulesa. Pyhä Raamattu, joka on Jumalan oma totinen sana, on täynnä senkaltaisia ankaroita pitkäisen pauhinoita ja jylhä sanoja. Niin seisoo Joh. 3: 18: "joka ei usko, se on jo tuomittu." Niin myös 2 Cor. 13: 5: "koetelkaat teitänne, jos te olette uskoissa: totelkaat teitänne: eli ettekö te itsiänne tunne että Jeesus Kristus on teissä? ellei niin ole, että te kelmottomat oletta." Toissa sanoissa Apostoli lyhykäisest näyttää kaikki ne, jotka ei löydä ja tunne Jeesuksen Kristuksen heissänsä elämän uskon kautta, (joka on kuin sielu ja elämä totisessa katumuksessa ja parannuksessa) he ei ole paremmat kuin kuolleet, hyljättyt ja tuomitut ihmiset.

Mutta että ihmiset enimmitten niin unohtavat sen uskon kappaleen, joka opettaa katumuksesta ja parannuksesta, ettei he tiedä mitkä se on, kaikki mitkä sen kanssa ymmärretään, eli mitkä sen vaikeudet, omaisuudet, synt, vastukset ja esteet ovat, niin myös minä kautta, min-

tä tähden, millä ajalla ja kuinka meidän pitää itsemme kääntämän; sentähden olen minä ottanut osottaakseni:

1. Mikä kääntyminen on.

2. Mitkä oikian kääntymisen omaisuudet ovat.

3. Koska meidän itsemme kääntämän pitää.

4. Minkätähden meidän pitää itsemme kääntämän.

5. Mitkä esteet ja vastukset meitä kääntymisestäämme takaperin vetävät ja pois pitävät.

Ehkä tämä opettamisen tapa ja muoto ei taida kaitille kelwata, kuitenkin, koska asioita katsellaan, jotka minä opettaakseni ottanut olen, luulen minä ne samat nimittelyissä osissa soweliammasti taittaman selitettää. Lähes-tytkäämme siis itse asiata ja katselkaamme:

1. Mikä kääntymys on.

”Katumus ja kääntymys on sisällinen murhe, ja alinomainen sydämen ja omantunnon ripu, walitus ja hämmästyks, tehtyin syntein ylitse ja tähden, ynnä lujan ja epäilemättömän turwan kanssa Jumalan armon, ja Jeesuksen Christuksen ansion ja vanhurskauden päälle; niin myös sekä sisällinen, että ulkonainen uudistus.” Ps. 51: 5.

Sisällinen uudistus, sanon minä, seisoo sydämen, ajatusten ja liikutusten muutoksessa; Ulkonainen, sanain ja töiden muutoksessa pahasta hywään. Senkalainen katumus ja kääntymys on ilman epäilemättä Ruuningas Dawidin ollut, joka, koska hän Propheetalta Nathanilta salaisesti nuhdeltiin, ja synnit silmäin eteen asetettiin, ei paduttanut sydäntänsä, eikä seisonut Jumalaa vastaan, ei edeswastannut syntejänsä, ei mörskään jonkun estelemisen kautta tahtonut niitä kaunistella, salata ja peittää; vaan huusi sydämmensä ahdistuksessa, ja ulos puhkeis näihin sanoihin: ”Minä olen syntiä tehnyt,” 2 Sam. 12: 13. Ja tämän päälle on hän sen 51 psalmin kirjoittanut; joka psalmi totisesti on täynnä ahdistusta, woi- ja walitus sanoja, joilla Propheeta walittaa lankeamustansa, itkee syntiänsä, ja rufoilee uutta sydäntä, uutta henkee, uusia ajatuksia, uusia himoja, uutta aifomusta, ja tosin koko elämänsä parannusta; niin että me Dawidissa taidamme hawaita sen oikian sisällisen murheen, ja suuren sydämellisen katumisen ja kiwon, niin

myös, että hän laittaa ja valittaa, niin hyvin sisällisiä puutoksiansa ja rikoksiansa, kuin ulkonaisiakin syntejä ja pahoja tekoja; niin kuin se myös läpimiten Psalmeissa amaralta selitetään, ja jäsen jäseneltä niinkuin anatomiasa taikka jäsenten erillensä ottamisessa, näytetään. Hawaitkaat sentähden tästä, mikä toinen katumus ja kääntyminen on.

Pyhä Apostoli Petari samalla muotoa koska hän pelmosta oli Herransa ja lunastajansa Christuksen pois kieltänyt, löysi sydämessänsä ja omassatunnossansa muser-tamaisen mielikarmauden, komin polttaman ja pureman kimun; sillä koska hän kukan laulusta heräis, ja Jeesus katsahti hänen päällensä, meni hän ahdistetulla omalla tunnolla ja särjettyllä sydämellä, Olimmäisen Papin kar-tonasta, ja itki kätkerästi, Matth. 26: 75. Ja on hän sitte alati hamaan kuoleman hetkeen asti, rohkeasti Jee-suksen tunnustanut. Hawaitse jälleensä tässä, o syntinen! mitä oikiaan katumukseen ja parannukseen waaditaan. Koska Prophetat Vanhassa Testamentissä, uppiniiskaisia Sudalaisia neuvoit katumukseen, mainitsit he sen sillä Hebrealaisella sanalla Schubhah, joka merkitsee niin paljo, kuin kääntäkää teitänne, kääntykää takai-sin, eli tulkaat takaperin; jolla puheen parrella Su-malan Henki on tahtonut tietä antaa, että joka määrälle tielle, kauwas oikialta tieltä joutunut on, mahtaa kohta kääntyä ja takaisin oikialle tielle itsensä laittaa. Niin on myös kaikille tarpeellinen tehdä, jotka totiselta jumalisuuden tieltä pimiöille ja kadottamaisille synnin polmuille eksyneet ovat; tosin niin suurella kiiruhulla ja pikaisuudella pitää heidän itsensä takaperin antaman pahoilta teiltänsä, kuin he ennen, lihallisilta himoiltansa, haukuttellut ja wedetyt niitä teitä matkustaneet ovat, ja sillä samalla muuttaman ja uudistaman koko elämänsä, että heidän katumuksensa ja parannuksensa niin olis toinen kääntymys Sumalan tnfö, sydämmellä, sielulla ja mielellä. Koska D. Johannes Kastaja ja Apostolit Uudessa Tes-tamentissä neuvoit parannukseen ja kääntymiseen, niin on heillä ollut se Grekalainen sana, Metanoiä, joka merkitsee mielen muutosta; ja tapahtuu tämä muutos ym-

määräksensä, tiedossaan ja tahdossaan, niin muodoin, että ne, jotka oman hulluudensa ja sokeudensa kautta ovat syöstyneet ja upotetut synnin syvään mutaan, niinkuin vimmauksesta taidollensa tulevat, ja nimmääräksensä valistuvat, lisäntyvät tässä tunnossa enemmän ja enemmän, ja erinomaisella viirehdellä, surulla ja ahkeruudella karktavat itsiänsä, ettei he syntyin jälleensä synemmin lankeis, niinkuin sananlasku kuuluu: palanut lapsi pelkää aina tulta. Minä toivon teidän tästä käsittävän, mikä oikea katumus ja parannus on.

Katumus ja parannus ei ole jokin murhe, kuin sydämmessään ylös nousee; vaan se on murhe ja ahdistus, tehtyin syntein ylitse ja tähden: ei senkaltainen murhe, joka hetken päälle seisoo; vaan aina: ei päimää, vaan lakkaamatta: ei mikkoa, mutta koko elinkauden.

1. Moni luulee jokaitsen murheen olevan kääntymisen; mutta jos niin olisi, niin tämän mailmankin lapset, usein itsensä kääntäisit.

2. Toiset ovat siinä ajatuksessa, että jokin vähäinen huokaus, joka synnin ylitse muodotetaan, on totinen kääntymys; mutta sillä tavalla olisi kuningas Phaaraonin kääntänyt itsensä. 2 Mos. kirj. 9: 27. 10: 16, 17.

3. Muutamat ajattelevat paljon itsemisen ja kyne-litten muodattamisen tehtyin syntein ylitse, olevan totisen ja täydellisen kääntymisen; mutta jos se tosi olisi, niin Cain, Esau ja Judas olisit itsensä totisesti kääntäneet.

4. Yksi osa on siinä luulossa, että ulkonainen nöyryttäminen Jumalan edessä on tähden tekemä katumus; mutta niin muodoin olisi Achabin itsensä oikein kääntänyt. 1 kuning. kirj. 21: 27.

5. Muutamat luulevat, että ulkonainen siivenä sanoissa, ja paljas aifomus kääntymä, on pidettävä kelvollisena kääntymisenä; mutta jos niin olisi, niin kaikki jumalattomat ulkokullatut ihmisetkin itsensä käännäisit.

6. Tässä löytyy niitäkin, jotka luulevat, että, koska ihminen auksi huutaa Jumalaa, hänen armonsa osallisuudesta, että se on täydellinen kääntymys; mutta sillä tavalla jokin tyhmäkin ihminen itsensä käännäis.

Niin nähdään siis tästä kuinka usiat ne ovat, jotka

tässä erehtyvät, ja aivan vähän, elikkä ei ollenkaan tiedä, mistä luonnosta ja omaisuudesta katamus ja parannus on. Mutta jos todesa tietää tahdotte, mitä totiseen ja täydelliseen katumukseen ja kääntymiseen tarvitaan, niin hawaitkaat mitä tässä edes pannan; sillä joka täydellä todella kääntyä tahtoo, ei hänen tule kändä rippuwalla päällä niinkuin kaisilan; ja sen ainoastansa yhdeksi päiväksi, ja antaa sille sillänsä olla, Esai 58: 5. Elikkä huutaa suulla ainoastansa: Herra armahda minun päälleni! ja antaa siihen jäädä; waan meidän pitää asettaman Jumalan Lain silmäimme eteen, ja wisulla ja tarkalla tutkimisella, koko ohitse menneen ikämme, ja kaikki työmme ja toimituksemme läpitse käymän, niinkuin David tekee, Psalm. 119: 59: Minä tutkin minun teitani, ja käännän minun jalkani sinun todistukses puoleen: niin pitää jokaisen ihmisen, joka itsensä kääntää tahtoo, menemän yksinäiseen paikkaan, kääntämän itsensä juuri niinkuin itsensä sisälle, tarkasti, ja niin paljo kuin mahdollinen olla taitaa, tutkiman sydämensä ja koko elämänsä läpitse, perkaaman ja puhdistaman oman tunteensa, ja salliman sydämeensä musertaman ahdistuksen ja kiurun synteinsä ylitse; niinkuin Jumalan seurakunta syntinsä tunnustaa Prophetan Danielin tykönä, Dan. 9: 5, 6, 7, 20. Ja ei sitä lyhytäisillä ja liehteillä sanoilla; waan kiivalla ja yksitotisella ulos puhkeemisella, niinkuin kotoin yhtä toisen päälle, jonka kautta sydön enämmin mahtais musertua. Sillä ei siinä ole kyllä ainoastansa sanoa: minä olen syntiä tehnyt; waan meidän pitää vielä kowempiinkin sanoihin ulos puhkeeman, ja tunnustaman: minä olen suuresti määrin tehnyt, minä olen wastahakoisesti, vapaalla ehdolla ja omaatuntoa vastaan syntiä tehnyt: minä olen monella muotoa rikkonut ja horjahtanut, siinä ja siinä paikassa, siinä ja siinä huoneessa, siinä ja siinä seurassa, siinä ja siinäkin päivänä, sillä ja sillä heffellä; siinä ja siinäkin loukoissa ja kulmassa olen minä tehnyt huorin ja awios-käskyni uskollisuuden rikkonut, siinä luuloissa, ettei kukaan minua nähnyt. Siinä ja siinäkin kammiossa riettautta harjoittanut, sentähden kannahtaan myös nyt minun päälleni omalta:

tunnoltani; siinä ja siinäkin seurassa olen minä Jumalan lahjoja väärin käyttänyt, ylönhyömiseen ja juopumukseen; olen pilkannut Jumalan sanaa; olen ylönkatsonut ja häväisnyt Jumalan sanan palveljoita ja opettajita: olen Jumalan pyhän nimen vannomisella, valloilla ja kirouksilla usein häväisnyt, sopimattomilla jaarituksilla ja rietäällä puheella sen hyvän Jumalan vihoittanut, ja lähimmäiseni pahentanut. Ah! mikä kauhistava peto, viheliäinen eläin olen minä siis? Minä seison nyt tässä sinun edessä, Herra minun Jumalani! peräti alastoinna ja soikana, täynnä haavoja, waiwanen, onnettoin ja viheliäinen, joka kyllä, tuhansin kerroin olen ansainnut kadotetta, jos tahtoisit oikeudelle käydä minun kansani, ja wanhurskaan tuomios jälkeen minua rangaista: sentähden rukoulen minä sinua, o minun Jumalani! osota minulle laupiudes ja pitkämielisyys; muodata sinun armon puhdistawa öljy minun synteini julmiin haavoihin, walista minun silmäni, etten minä kuolemaan nukkuis; peitä minun alastomuuden häpy, tee minua köyhää rikkaaksi, wahwista minua heikkoa; ylös auta minua langennutta; ah Herra, älä minua hyljää! Wähäinen lapsi tosin itkullansa ja huudollansa äitinsä sydämen liikuttaa; poika liikuttaa isänsä sydämmen hartaila kynneileillään, ja palvelia Herransa mielen nöyrällä rukouksellansa: etkö sinä siis minun Jumalani! annais minun viheliäisyyteni sydämelles käydä? Minä soisin, että jokin, tällä ja senkaltaisella tavalla Jumalan eteen tahtois oman tuntonsa asettaa, ja niin muodoin itsensä koetella; niin hän epäilemättä wihdoin löntäis, olewansa oikialla katumuksen tiellä.

Mutta Jumala paratkoon! Eikö se mahda olla ihmekeltävä, että mailman petolliselta muodolta sowaisut, ja himoin myrkylliseltä makeudelta wimmatut ihmiset, tästä niin vähän huoliwat, jotka itsensä peittäwät paljaalla katumuksen ja parannuksen nimellä; mutta pois kieläwät kaiten sen woiman. Totisesti moni taitaa katumuksesta ja parannuksesta syniä ja wiisaita puheita edes tuoda; mutta sängen harwat ne owat, jotka totisen kääntymisen tiellä waeltawat: moni siitä puhuu; mutta har-

wempi sen oikein ymmärtää. Moni kirjoittaa totisesta kääntymisestä; mutta harvoilla on siitä oikea tieto; sillä tämä on peitetty, salattu ja suljettu mailmalta; mutta ilmoitettu ainoastansa Jumalan lapsille: moni luulee sen itsellänsä olevan sangen mahvasti, joilla ei ole kuitenkaan muuta, kuin vähäinen warjo ainoastaan siitä. Katumus ja parannus on niin korkia, että harvat siihen ulottuvat: niin syvä, että harvat sen taitavat ulostuttaa; niin ahdas, että harvat siihen sisälle tulevat; amara, että harvat sen taitavat käsittää; niin liukas, että harvat taitavat sen kiinnipitää; niin salattu, että harvat sen löytävät. Sentähden rukoilkaamme totisella sydämmen nöyryydellä sitä uskollista Jumalaa taivaassa, että hän tahtois ilmoittaa meille, mitä mailmalta salassa on; että me mahtaisimme sen totuudessa käsittää, tuta ja löytää iankaikkiseksi ja loppumattomaksi lohdutukseksi me, Jesuksen Christuksen tähden. Amen.

2. Käytkäämme siis nyt totisen katumuksen ja parannuksen omaisuuksia ja hedelmiä katsomaan.

Se on erinomainen katumuksen ja parannuksen omaisuus, että se aina myötänsä tuo syntein anteeksi saamisen: sillä kussa totinen ja wilpitöin katumus ja parannus edellä käy, siinä pitää kaikei syntein anteeksi antamisen seuraaman. Ei, että katumus ja parannus ansaitais syntein anteeksi saamisen; vaan kussa Jumala vaikuttaa kääntymisen, siellä hän synnitkin anteeksi antaa, oman lupauksensa jälkeen Ezech. 18: 27: "Koska Jumalatoim kääntää itsensä määrindestänsä, jonka hän tehnyt on; ja tekee oikeuden ja vanhurskauden, niin hän saa pitää sielunsa elävänä." Ja Esai. 55: 7: "Jumalatoim hyljätköön tiensä ja pahoin tekiä ajatuksensa ja palauttaa Herran tykö, niin hän armahda häntä, ja meidän Jumalan tykö; sillä hänen tykönänsä on paljo anteeksi antamusta." Tästä me näemme kukka Jumalan armosta ja syntein anteeksi saamisesta osalliseksi tulevat, nimittäin: katumaiset syntiset: senkaltaiset jotka hyljäävät ja ylönantavat synnin, ja pitävät itsensä Jumalan peltoon: jot-

Ja pois kieltävät omat syntiset tiensä, ja kääntävät itsensä Jumalan tykö; mutta ne jotka alati pysyvät pahoilla teillään, seuraten synnin himoja ja haluja, ilman oikiaa katumusta ja waikeroitsemusta, eli aikomusta pönäntää syntiä, senkaltaiset ei taida Jumalan armosta ja laupiudesta itsiänsä lohduttaa; ja vaikka Jesus Kristus vielä sata kertaa olis kärsinyt kuoleman (joka kuitenkin olis ollut mahdollinen) niin ei kuitenkaan yksikään katumatoin syntinen saisi syntejänsä anteeksi hänen kuolemansa kautta, elikkä taitais hänen kärsimisensä kautta jotain muuta Jumalan hyvää työtä hyväksensä nautita; sillä nämät tulewat ainoastansa niille uskowaisille ja uloswalituille hänen kirkossansa ja seurakunnassansa, sentähden joka ei ole siinä oikiaessa Kristuksen seurakunnassa, joka ei ole tullut uskon kautta totiseksi jäseneksi Kristuksessa, joka ei ole Isän Kristuksen hengellisessä Ruumiissa, hän ei myöskään taida jotain hedelmötä Kristuksen kuolemaasta nautita: "Jos ei joku minuissa pysy, se heitetään ulos niinkuin oksi, ja kuivettuu, ja ne kokoon sidotaan ja heitetään tuleen ja palawat." Joh. 13: 6 Me luemme 5 Mos. kirj. 29: 19, 20, kuinka Jumala ulosulkee wastahakoiset syntiset armostansa, ja näin hirmuisesti heitä vastaan ulospuhkee näihin sanoihin: "Ja vaikka hän kuulis nämät kirkuksen sanat, siunais hän kuitenkin itsensä sydämessänsä ja sanois: Rauha olkoon minulle! koska minä waeen minun sydämmeni ajatuksen jälkeen, että juopuneet janowitten kanssa hukutettaisin. Ei Herra ole hänelle armollinen: sillä silloin tulee suuri Herran wiha ja kiwaus sen miehen päälle, ja kaikki nämät kirkukset joutumat hänen päällensä, kuin tässä kirjassa kirjoitetut ovat; ja Herra pyhkii hänen nimensä taimaan alta." Tästä antaa Jumala selkiästi kuulua, ettei hän tahdo osoittaa niille yhtäkään laupiutta, jotka synnin riettaisiin himoihin itsensä upottaneet ovat, ja sydämmensä wimmatuessa ajattelematomuudessa palawat himossa ja halussa enämmin ja enämmin syntiä tekemään, ja juuri niinkuin janowat juomuksissa, se on: kokowat syntiä synnin päälle.

Paitsi näitä kaikkia on ihmeellinen nähdä, kuinka ne sofiat ja waimaiset maan madot itsensä peittävät päällä.

seksi; sillä he luulevat, ilman muutosta sannoisiansa ja toisiansa, jos he kääntyvät eli ei, Christuksen kuoleman kautta itsensä säilyttävänsä, niinkuin tahtoisi he tehdä Jesuksen kalliin ja katteran kuoleman portoksi syntensä edestä, ja pitää hänen pyhimmän merensä syljen wertana ja pilkkana, ja peitteenä, jonka alla he häpynsä peittää mahvaisit.

Minä toivon, sanoo moni, Christuksen kuoleman kautta niin hyvin säilyväni, kuin joku niistä kaikkein jumalisimmistakin; mutta, o waimaiset lapset! kussa on teidän katumuksenne ja parannuksenne? vai luulettako te Jumalan laupiuden olevan niin yhteisen jokaiselle katumattomallentkin, ja Christuksen kuoleman olevan niinkuin porton meidän synteimme edestä? Ei millään muotoa: ette ole vielä tässä asiassa oikeata ymmärrystä saaneet; teidän pitää sen löytävän paljo toisin: sillä Jumalan laupius on teille, te katumattomat! muuttunut ankaraaksi vanhurskaudeksi, ja Christuksen kuolema, katteraksi koiruohoksi: teille! joilla on ollut tieto totisesta kääntymisestä, ja ette kuitenkaan sydämeistänne ole kääntynä tahtoneet.

Niin näettä te siis, minun rakkaani! että totisen katumuksen ja parannuksen pitää kaikei syntein anteeksi antamisen edellä käynnän, ja että Jumalan armon ovi on suljettu, kussa kääntyminen ei tietä walmista. Niin paljo olkoon sanottu katumuksen ensimmäisestä omaisuudesta.

Tämä käsittää nyt itsesänsä toisen omaisuuden joka on, että se muuttaa ihmisen kokonansa toiseen muotoon ja menoon, kuin hän ennen ollut on: ei itse olemisen, taikka ruumiin muodon puolesta; vaan sydämmen, mielen, liikutusten ja elämäkerran puolesta: Sillä siinä, joka to- tuudessa kääntynyt on, pitää teidän kohta hawaitseman sangen kamalan ja ihmeellisen muutoksen, niin ettei hänen enää sitten pidä tahtoman tehdä entisten töidensä jälkeen, ei enää sitten saastuttaman huuliansa turhalla, kelmottomalla ja jumalattomalla puheella; vaan hänen pitää eroittaman itsensä sitten kaikesta pahasta seurasta, josta hän ennen sydämellisesti itsiänsä huvittanut oli, ja ei enää silleen ilahuttaman itsiänsä mistään ajallisesta ilosta, niinkuin hän ennen tottunut oli, eikä myös pitä-

män entistä tyhmää tapansa ja menoansa. Tämä kaikki on se kuin mailmalle oudoksi näkyy; joka kääntää itsensä niinkuin julmat karhut, ja panettelee niitä jotka itsensä Jumalan tykö kääntävät; sillä mailma rakastaa ainoastansa omaansa, ja ei taida ikänänsä käsittää, että Jumala ottais pois hönhenenkään werran hänen siimeistänsä; mutta totinen katumus ja parannus temmaa ihmisen voimallisesti perkeleen tynsistä, ja muuttaa hänen lihallisen ja maallisen mieltänsä. Sillä se tekee ylpeistä nöyrät; wahingollisista hyödylliset; pahanusisista hiljaiset; susista karitsat; leijoneista lampaat; haureellisista puhtaat; juomareista raittihit; sadatteliolista hymän puheliat; riitaisista rauhan tekiät, Jumalan sanan ylönsäsojista hartaat Jumalan sanan kuuliat; vihaisista pilkkajista rakkaat; maallisista taimaalliset: perkeleellisistä pyhät; kaiken tämän waituttaa totinen katumus ja kääntyminen.

Daawali matkusti Damaskuun niinkuin susi, wainoja, wertajanoma, vihainen, ja pilkkaaja; mutta ennen kuin hän sinne tuli muuttui hän yhdellä kerralla, ja tuli peräti toiseen mieleen; niin voimallinen oli se, joka hänen tiellä kohtais; Apost. Telo kirj. 9: 2, 3, 4. Koska Jesus Christus, taimaasen astumisensa jälkeen, lähetti P. Hengen Apostoleinsa päälle, oli siellä muutamia pilkkajita Jerusalemissa, jotka sitä pilkkaisit sanoen: "He ovat täynnänsä mafiata wiinaa." Mutta ne samat huusit kohta sen jälkeen: "Miehet, rakkaat weljet, mitä meidän pitää tekemän." Apost. Telo kirj. 2: 13, 37. Se oli pikainen ja ihmeellinen muutos. Hawaitkaat siis tästä, totisen katumuksen ja parannuksen voima, koska Jumala sen ihmisen sydämessä herättää; niin se saa sen aikaan, jota kaikkein ihmisten ymmärrys ja wiisaus ei ole voimallinen täyttämään. Sillä koska ihmiset tässä omalla järjellänsä ja voimallansa ovat juosneet edes ja takaisin, nollanneet päitänsä yhteen ja läpituftineet kaikki ymmärryksensä ja mieltänsä sywimmät loukkaat ja kulmat, niin ei he kuitenkään tiedä mihinkä heidän pitää kätensä laisteman, eli mistä heidän pitää alkaman, ihmisen sydäntä muuttamaan ja Jumalan tykö kääntämään. Sentähden on totinen kääntyminen voimallisempi kuin koko mailma,

waikuttaa sen, jota kaikki ihmiset luonnollisella ymmärryksellänsä, miisailta neuvoillansa, ja järkensä synillä aikomuksilla ja osailemisilla ei suinkaan taida matkaan saada; sillä syntisen kääntyminen on ylönluonnollinen työ; niin että meillä on tässä peili katsellaiksemme meitämme, jos me olemme itsemme kääntäneet eli ei. Koska emme siis löydä sentkaltaista muutosta meissäämme, niin emme olekaan kääntyneet; waan olemme vielä epäilemättä kuoleman ja kadotuksen alla. Sentähden mahtaa kukaan itsensä tutkia ja katsella; sillä näin on tämän kansa asiat: niin paljo kuin ihminen on luopunut entisistä pahoista ja syntisistä teistänsä, niin paljo on hän myös kääntynyt. Ja joka on sentkaltainen vielä nyt kuin hän on ollut ennen kolmea, neljää, kahdeksata, ja kolmeakymmentä vuotta; totisesti sentkaltainen ei ole itsiänsä vielä kääntänyt, ja pysyy sentähden kadotuksen alla. Se näkyy minulle niin kamalaksi, että sentkaltaiset ihmiset, jotka ei vielä itänsä ole itsestänsä pienintäkään muutosta tunteneet; joiden omatunto todistaa heille, että he elävät vielä synneistänsä; jotka ei ajatelekaan mitä sentkaltainen katumus ja parannus merkitsee, taitawat joskus autuutta toivoakkaan, koska ei he usko Jumalan sanaa; waan pitävät seen walheena, wiekkautena ja petosna.

Nämät tahdon minä tästä johdattaa niiden tykö, jotka samassa tilassa ennen owat olleet ja luulleet asiansa hyvin olevan, ehkä he tässä päätöksesänsä sokeat ja omilta ajatuksiltaan eksytetyt olit. Minä olen tuntenut niitä ihmisiä ja tunnen vieläkin, jotka ennen kääntymistänsä ja sisällistä muutostansa, pidettiin niin hyvän tapaisina, kuin joku maan päällä, ja niin kunniallisina, kuin joku olla taitaa; niin wakana kaupoisansa, jumalisina eläimäsänsä, ja totimellisina huoneensa hallituksessa, kuin joku heidän naapureistansa; he owat myös itse tämän tykönsä hawaita tainneet; mutta kuitenkin koska he sen jälkeen owat tunteneet, kuinka totinen kääntyminen, Pyhän Hengen ja saarnatun sanan woiman kautta, on heidän uudistanut ja kokonansa muuttanut, ja owat niin uudet sydämmet saaneet, tekemään parempata eroitusta, ja uudet silmät paremmin näkemään, niin he owat mielestänsä

tulleet, niinkuin satasta sumusta ja syvästä mudasta vedettyksi, ihmetellen sitten sitä hirmuista ja synkiätä pimenttää, jossa he ennen maeltaneet ovat. He ovat sitten merkittävillä sanoilla julkisesti kuulla antaneet, ettei he silleen koko mailman hymnyden suhteen, entisessä menossansa ja tilassansa olla tahtoisi; sillä jos he siinä olisivat tulleet, niin olisivat he siinä kadotetuksi tulleet. Mutta minä kysyn teiltä, missä tilassa he siis ennen olleet ovat? eikö he olleet suuressa armossa, ja tunnioitetut kaikilta? eikö he olleet hyvät huoneen haltijat, ja Jumalalta kaikinlaisella ruumiillisella siunauksella siunatut? Se on tosi, senkaltaisina heitä pidettiin, he olivat suuresti rakastetut ja tunnioitetut mailmalta. Mutta nyt on heillä kaiketi toinen ajatus itsestään; sillä heidän silmänsä ovat avautuneet, heidän ymmärryksensä valaistu; nyt näkevät he sen, jota ei he ennen nähneet; nyt ymmärtävät he Jumalan monta tuomitseman kadotukseen, joita mailma hurskaina pitää. Niin paljo kuin minä ymmärrän, niin sopii tämä esimerkki hyvin maailmalliselle ihmiselle tutkistella, vähinnäkin antaisi se hänelle tilan itsestään epäluuloa pitää, ja tuta ja tunnustaa oman viheljäisyytensä Jumalan edessä. Sillä ne ihmiset olivat ennen kääntymistään niin pihät ja hyvänsämiset, kuin ikäänään nämät nyt luulevat olevansa, ja kuitenkin tähtyn heidän, sitte kuin he oikein kääntyneet ovat, tunnustaa, että he olivat niinkuin helmetin pohjaan syösty ja kadotuksen syvyyteen upotetut.

Jolla nyt on korvat kuulla, se kuuloon! jolla on silmät nähdä, hän näköön! Sillä jos ihmiset tahtovat niin päällepitää, liehakoita ja kelmata itsellensä, luullen kyllä autuaksi tulewansa, ehkei he itsessään yhtäkään muutosta tunne, eli jotakuta parannuksen ja kääntymisen voimaa ja vaikutusta, niin tähtyn heidän kuitenkin vihdoin hawaita itsensä pettäneensä; sillä Kristuksen sanat pitää todeksi tuleman, jotka niin kuuluvat: Että jokainen, kuin ei itsiään käännä pitää hukuman, se on: jokainen, kuin ei tunne itsessään mitä katumus ja parannus on, elikkä ei löydä itsessään sen omaisuuksia, pitää kadotetuksi tuleman. Sillä kussa kääntymys on, siellä ovat myös kääntymisen omaisuudet, ja kussa omaisuudet puut-

tumat, siellä ei ole totista kääntymistä; niin että Chris-
tuksen sanat: Ellette käännä teitänne, niin te kaik-
ki niin hukutte, merkitsewät niin paljo, kuin hän sanoa
tahois: ellette tunne teissäanne totisen kääntymisen voimaa,
ja taida omaisa tunnoksanne olla wakuutetut syntein an-
teeksi saamisesta: Ellet te sydämenne pohjassa hawaitse muu-
tosta tavallisesta jumalattomasta menostanne, ja haureelli-
sesta elämästänne, niin te kaikki wissisti tulette kadotetuksi.

Esikäämme siis vielä tarkemmin wilpittömän katu-
muksen ja parannuksen omaisuuksia. Apostoli Paawali, 2
Cor. 7: 11. asettaa meidän silmäimme eteen, seitsemän
kaunista ja merkillistä totisen kääntymisen omaisuutta:

1. Ensimmäisen niistä kutsuu hän ahkeruu-
deksi: sillä katso! sanoo hän, että te olitte Jumalan
mielen jälkeen murheelliset, kuinka suuren ah-
keruuden se on teissä waikeuttanut? Se on: kuin-
ka yksimutaisen huolen ja ahkeroitsemisen Jumalalle kel-
wata. Sillä kussa Jumala oikian katumuksen ja paran-
nuksen kerran waikeuttaa, niin sen päälle seuraa kohta sy-
dämen ahkeruus; ahkeruus elää uudessa kuuliaisuudessa;
ahkeruus pitää hymää ja saastuttamatonta omaatuntoa;
ahkeruus opettaa waimoa, lapsia, perhettä ja kaikkia tut-
tuvia Jumalan totiseen tuntoon; ahkeruus hiljan ja war-
hain auksihuutaa Herraa ja rukoulla häneltä armoa ja siu-
nausta; yhteisesti, ahkeruus waarin ottaa kaikesta siitä
welwollisuudesta, kuin me Jumalalle welkapääät olemma:
niin että katumus ja parannus ei ole joku murhetoin
asia; waan täynnänsä huolta ja ahkeruutta.

Ei mahda yksikään ajatella, katumuksensa ja paran-
nuksensa olevan totisen, oikian ja Jumalalle otollisen, jo-
ka lihallisesa lugunpitämättömyydessä ja ajattelemattomas-
sa huolettomuudessa elinkautensa kulattaa, ja koko päivät,
yöt, kuukaudet ja vuosikaudet wiettää turhuudessa, juo-
pumisissa ja täärämisissä, peleissä ja kaikkinaisissa kel-
wottomissa ajankulutuksissa, lihanhimoissa, riettaissa pu-
heissa, mäsämisissä ja kaikkinaisessa jumalattomuudessa,
ei totellen siitä welwollisuudesta, kuin me Jumalalle wel-
kapääät olemme; waan laimihö sen totisen Jumalan pal-
weluksen ja ylönsatso kaiken hymän, jonka alla ne ju-

malattomat kuitenkin tahtovat heistänsä sanottaa, että he kääntävät heitänsä synnistä, ja luulevat myös tässä jumalattomassa maelluksessaan niin hyvin kuin muuttin ihmiset autuaaksi tulewanja.

Mutta voi kuinka nämät kaikki kappaleita yhteen sopivat, kääntää itsensä synnistä, ja iloita synnissä, vihata syntiä ja edesvastata sitä? Paeta syntiä ja noudattaa sitä? Mutta nämät niinkuin minä hawaitsen, tahtoisit kyllä tehdä Apostolin valhetteliaksi, joka sanno: että ne ihmiset ovat ilman parannusta, joilla ei ole ahkeruutta kuinka heidän Jumalalle kelpaaman pitäis: nämät sanovat, että he kääntävät heitänsä ja jo ovat kääntyneet, ehkä he yhtänsä elävät jumalattomuudessaan ja pahuudessaan huoleta. Mutta jos kaikki tyhmänrohkiat, irstaiset porot, saastaiset huorat, kaikki haureelliset avioliiton rikkojat, syömärit ja juomarit, jotka pitävät matsansa jumalansa, kaikki myös Christillisyydestänsä huolimattomat ihmiset, tulisit Jumalan valtakuntaan ja autuaaksi, niin nämätkin luullun kääntymisensä kautta autuaaksi tulisit.

2. Se toinen totisen katumuksen ja parannuksen omaisuus, kutsutaan Edesvastaus; sillä koska synti ja saatanas pelieftää vihelijäisen, katumaisen syntisen omaantuntoa, ottaa se kohta pakonsa Jumalan tykö, etsi anteeksisuamista Christuksen kautta, ja niin löytää hänessä turvan ja edesvastauksen syntiä ja saatanaa vastaan. Niinkuin pahantekijän, joka rikenteen wiedään, soimattuna ja päälle kannettuna huoruudesta, haureudesta eli jostakin muusta merkillisestä pahasta teosta, pitää itsensä vapaaksi tekemän hymillä todistuksilla, ja puhdistaman siitä kuin hänen päällensä on kannettu; samalla muotoa omaantunto, koska se saatanaalta on kutsuttu Jumalan vanhurskaan tuomioistuimen eteen, mahtaa edestänsä vastata totisella kääntymisellä ja etsiä anteeksi antamista Jesuksen Christuksen kautta. Niin että me tästä hawaita taidamme katumaisen omanantunnon ihmeellisen luonnon, joka ei taida karsia syntein kannetta ja soimausta, ei myöskään levolliseksi tulla, ennen kuin se on Jumalan kansa soimitettu, ja saa sisällisen lewon ja rauhan itse kansansa. Tämä on tosin jumaludessa ihmisessä varinotettava,

että koska hän jonkun synnin on tehnyt, ja sentähden o-
maltatunnoltansa soimataan, löytää hän sydämensä niin
ahdistetuksi ja rasitetuksi, niinkuin raskas lyyhy sen pääl-
lä makais, jonka tähden ei hän levollisesti maataakaan
taida ennen kuin hän miisiin paikkaan itsensä antaa,
siellä sydämmensä Herran eteen muodattaa ja tunnustaa
syntinsä, että hän Jesuksen Christuksen kautta mahtais
puhdistetuksi tulla, ja hänen omatuntonsa sitte taitais hä-
nelle todistuksen antaa, että synnit ovat hänelle annetut
anteeksi. Sitä vastaan, koska jumalatoim omaatunnos-
sansa päälle kannetuksi, ja jonkun tehdyn synnin eli pa-
huden tähden soimatuksi tulee, pyytää hän kohta kaikella
vireydellä senkaltaisia ajatuksia itsessäänsa tukahuttaa, sam-
muttaa ja mielestäänsa lyödä, huutaa kohta tärninkiä, for-
ti-speiliä ja muuta senkaltaista ajan kulua, jonka kautta
hän jumalattomain seura weljeinsä kanssa, lewotointa o-
maatuntoansa, ja ahdistawia ajatuksiansa rauhoittaa pyh-
tää, ja tosin ei kuitenkään sillä muuta voita, kuin että hän
enemmän ja enemmän rasittaa ja waiwaa pahaa omaa-
tuntoansa, ja lewottomalle mielellensä sitä suuremman
tuskan ja ahdistuksen matkaan saattaa.

3. Kolmas omaisuus kutsutaan Märkästy-
se on: pitää kuolettamaa wihaa syntiä vastaan, niin et-
tä ihminen synnin päälle ajatellesansa peljästyy, hām-
mästyy, wärisee ja wapisee sen kauhiuden tähden; sillä se
on katuwaisen syntisen omaisuus, paeta syntiä sydämme-
stäänsa, ja kauhistua sekä omia, että muiden syntejä; kan-
taa sammumatointa wihaa syntiä vastaan, niinkuin sitä
julmaa perfelettä, joka on synnin isä; karttaa syntiä jo-
ka sielun kuolettaa, ja on hänen murhaajansa ja wai-
waajansa: ja pitää syntiä senkaltaisna, joka sokaisee, paa-
duttaa ja pois kääntää ihmisen Jumalasta ja matkaan
saattaa kaikkinaisen tuskan ja waiman, sekä sielun että
ruumiin ylitse: jonka tähden myös katuvainen syntinen,
synnin jalkainsa ala tallaa, ylönsatsoo, wihaa ja karttaa
sitä ja hymin itsensä waroopi, ettei hän synnin kauhiata
ja myrkyllistä halua tuntisikkaan.

4. Neljäs omaisuus on pelko, tämä on: lapsel-
linen pelko, wilpitöin kuuliaisuus ja nöyryys Jumalata

vastaan, joka warjelee ihmisen, etei hän Jumalaansa
 vihota; sillä katumainen ihminen pelkää aina rikkoa Ju-
 malata vastaan, "laittaa pelmolla ja wapistuksella, että
 hän autuaaksi tulis," Phil. 1: 12. Ei mahda kentaan roh-
 jeta sen saadun armon päälle jotakuta syntiä tehdä, ja
 heittää itsiänsä suruttomuuteen Jumalan armon ja lau-
 piuden päälle, elikkä nautittuin hywain tekein jälkeen, jot-
 ka hän Herralta jo saanut on, antaa pienimmällenkään
 synnille sias, ajatellen että hän mahtaa sen (synnin) teh-
 dä ja pysyä kuitenkin Jumalan lasna; niinkuin usiat ajat-
 telemat, että moni on ennen heitä suurempiin synteihin
 langennut, ja sentähden autuaaksi tullut; mutta oikia katu-
 mainen syntinen kauhistuu, tutesansa itsesänsä synnin
 nlytykset, ja peljääsyn hawaitesansa sen miekkaan wi-
 hollisen wahingolliset kiusaukset, merkot ja paulat edesän-
 sä ylöspantuna ja wiritettynä; hän pelkää koska lihan hi-
 mot synnin suloisuudelta haukutelnaan ja nlytetään sitä
 pahaa himoa tydyttämään ja täyttämään: hän sotii kai-
 tella woimalla syntiä vastaan, koska hän sen myrkyläi-
 siltä nuolilta ja ampumisilta tawoitetaan, ja asettaa Ju-
 malan pelmon silmänisä eteen (sen jumalisen Josephin esi-
 merkin jälkeen, joka Potipharin waimolta kiusattiin, 1
 Mos. kirj. 59: Jumala on hänen wahwa linnansa, wo-
 mallinen warustuksensa ja wäkewä suojeluksensa, jonka
 tykö kuin hän itsensä pitää, niin ei helwetinkän portit
 taida häntä woittaa.

5. Wiides omaisuus on Itäwöitseminen, se
 on: sydämmen isominen ja janominen vanhurskauden
 perään. Sillä katumainen ihminen on täynnänsä halua
 taitteen hywään; hän halajaa jokapäiwä paremmaksi tul-
 la; halajaa synteinsä armollista anteksisaamista, halajaa
 rukoilla? halajaa uutta tietoa, ja ymmärrystä taimalli-
 sissa asioissa; hän halajaa kuulla Jumalan sanan saar-
 naa, ja pyytää kiimaudella sinne rietä, hän itäwöitsee ju-
 malisten ihmisten seuraa; ja kuin hän sitä nautitsee, on
 hän mielestänsä niinkuin hän olis taimahassa; hän toi-
 wottaa wihollisillensa hywää, ja halajaa sydämeistänsä niiden
 auttuutta, jotka ovat hänen pahimmat wihollisensa. Nämät
 ja monta tainkaltaista halua löntny katumaisessa ihmisessä.

6. Kuudes omaisuus on Kiimaus, joka itsensä osoittaa yksimukaisessa maelluksessa uudessa elämässä, ja synnin mihaamisessa, niin että yksi katuvainen sydän on kiivas kaikkiin hyviin töihin; kiivas Jumalan pyhimmän nimen kunniasta kaikissa paikoissa, kaikkein seurassa, kaikinlaisen kansan seassa, olkoon ne korkeemmat eli halvemmat: ei taida hän karsia, Jumalan kunniaa häväästävän, hänen nimeänsä turhaan lausuttavan eli hänen ylistystänsä jumalattomilta jalvoin tallattavan; vaan hän amajaa suunsa nuhtelemaan niitä pahoja, ja osoittaa itsensä miehulliseksi edes vastaamaan Jumalan kanniata. Ei hän ole Uttheistain, jumalattomain ja ulkokuullattuin kaltainen, jotka aina käyttävät itsensä sen seuran jälkeen, jossa he oleselewat: jumalisten tykönä ovat olevanansa jumaliset, reformeratut; paavilaiden tykönä paavilaiset; maallisten seassa ovat maalliset; sadatteliain seassa sadatteliat: tuulikukoin eli miirin kaltaiset, kuin joka tuulelta käännellään: katuvainen syntinen, sanon minä, ei ole siitä lunnosta; vaan hän on seisomainen ja kiivas rukouksessa ja kaikessa hymässä; hän on kiivas synnin yllätyksiä vastaan, eikä anna minäkään tykölanfemaisen voiton itsiänsä wietää ja haukutelaa: waitka hän vielä yhdellä ainoalla synnin himolla Jumalaa vastaan, woittais koko mailman, niin hän kuitenkin kiimaalla mielellä itsensä sitä vastaan asettaa ja warustaa; sillä hän on oppinut Christuksen suusta, "ettei se auta ihmistä, jos hän woittais koko mailman ja saisi wahingon sielullensa," Matth. 16: 26.

7. Seitsemäs ja viimeinen omaisuus on Kosto, se on, että katuvainen ihminen, tehdyn synnin tähden niin itsensä käyttää, että hän syntisen työnsä itse päällensä kosta. Niinkuin esimerkiksi: jos hän on ylöllisen syömisen ja juomisen kautta Jumalan wihoittanut, niin tahtoo hän sen takaisin saada, ja itsellensä kahden eli kolmen päivän paastolla kosta: jos hän on huoruudella itsensä saastuttanut, niin tahtoo hän antaa pahat himonsa sen tähden karsia, ja ne sitten aina hillitä, ohjissa pitää; jos hän ahneudella on rikkonut, ja sopimattomalla

tavalla lähimmäisensä omaisuuden alansa pannut, kostaa hän sen itsellensä kahden kertaisella takaperin annolla, sitä vastaan kuin hän ottanut on, niinkuin se jumalinen katuvainen Zacheus teki, Luc. 19: 18. Ja on tämä totisesti erinomainen totisen kääntymisen hedelmä, että me parannamme meitämme niissä pappaleissa, joissa me enimmin rikkoneet ja ehsyneet olemme.

Niin näemme me siis tästä, mitä sisälliseen katuumukseen ja parannukseen tulee, ja mikä sen oikia luonto ja omaisuus on; niin että me nyt vapaasti mahdamme läpikäydä Kristusen sanat, ja ne selittää: Ellette paranna teitämme, niin te kaikki niin hukkaan tulette. Se on: ellei teillä kaikilla ole ennen nimitetty Ahkeruus niin te hukutte; ellei teillä ole nimitetty Edeksä vastaus, niin te hukutte: ellei teillä ole sentkaltainen Märkästyö, josta sanottu on, niin te hukutte: ellei teillä ole sentkaltainen Pelko, niin te hukutte: ellei teillä ole sentkaltainen Itämoitsemys, niin te hukutte: ellei teillä ole sentkaltainen Riivaus, niin te hukutte: ellei teillä ole sentkaltainen Roston, niin te hukutte.

Sillä ei meidän vapauttajamme puhu ainoastansa kääntymisen paljaasta nimestä; vaan käsittää sen samalla kaiken mitä siihen tulee, ja sen siunauksella rippuu: niin että kaikki ne, joilla ei ole katuvuus ja parannus kaikkein omaisuutensa ja vaikeustensa kanssa, ne totisesti ei vielä ole itsiänsä oikein kääntäneet: sentähden täytyy heidän hukkaa; Sillä ellette paranna teitämme, niin te hukkaan tulette.

Mutta minä kuulen mielestäni muutamain tätä vastaan sanovan: ei tässä muusta puhutakaan kuin hukkamisesta; et te muuta saarnaakaan kuin lakia. Antakaat meidän kuulla jotain Evangeliumistakin. Minun rakkaani, minä otan Jumalan todistajaksi, että kaiken sen kuin minä puhun, puhun minä sulasta rakkaudesta: minä etsin kaikkein teidän auluuttanne: jos minä taisin voittaa ainoastansa kaikkien sielua, pitäisin minä sentin suurena onnenani, ja luulisin Jumalan minun työni runsaasti siunanneen. Ja ei mahda kenkään siitä epäillä, että jos minä tietäisin lähemmän tien, johdattaakseni teitä Juma-

lan tykö, kuin lain saarnan kautta, niin minä teitä tosin sitä tietä kuljettaisin: eli jos minä taitaisin luulla Evangeliumin ja armon saarnamisen enemmän hedelmätä teissä toimittaman, totisesti ette saisikaan muutta kuulla, kuin Evangeliumia, ja armoa; mutta Jumala paratsoon! minä hawaitsen jokaisen jumalattoman ja ilkimallaisen ihmisen luottaman itsensä Jumalan armoon; hawaitsen myös jokaisen, kuin elää haureudessa ja irstaisuudessa, niin myös jokaisen Jumalan pilkkaajan väärin käyttävän Jumalan armon, ja sen itsellensä ilman katumusta ja parannusta omistaman, niin että he pitävät Jumalan armon syntheinsä peitteenä ja marjona. Minä hawaitsen että itsekukin tahtoo päälle pitää synneisänsä nuhtelematta ja manamatta, ja ei tahdo kuulla jotain synnin rangaistusta mainittaman; waan ainoastansa Evangeliumia itsellensä saarnattaman, joka totisesti ei heillen tulehkaan, niin kauman kuin he uppiniiskaisuudessa ja pahuudessa pösyvät; waan ainoastansa katumaisille synfisille, jotka itsensä pois kieltävät, ja niinkuin maahan lyödyt huokawat synnin kuorman alla. Sentähden, koska minä näen että te olette tulleet muutetuksi, ja huokaatte syntheinne ylitse, pois kiellätte ne, ja tunnette itsenne niiden kuorman alla niinkuin rikki muserretuksi; koska minä näen kaswonne waletuksi kyyneleillä, sydämmenne ahdistetuksi ja rasitetuksi yksimaksaisella murheella, tahdon minä wirtottaa teitä, ja lafata lafia saarnaamasta. Mutta, o minun rakkaani! minä kysyn teiltä: tahdottako te warastaa, murhata, huorintehdä, ja kaiken sen päälle kuulla Jumalan armosta saarnattaman? tahdottako te pilkata, kiroilla, ja häwäistä Jumalaa, ja kuitenkin kuulla sulasta armosta saarnattaman? tahdottako te palmella syntiä, wihata hyviä amuja, seurata omia himojanne ja halujanne, ja sittenkin kuulla sulaa armoa saarnattaman? tahdottako laastaria ennen kuin teillä haawa on? tahdottako lääkitystä, ennen kuin itsenne sairaaksi tunnette? se on tosin taitamaton lääkäri, joka panee kalliin woiteen, wanhaan, luuhun asti juurtuneeseen haawaan, ja ei ennen perkaa ja uloskaiwa sitä kuin mädännyt on. Tietkää sentähden, minun rakkaani, että tarwitzette wäkewitä

puhdistuksia, koska te oletta täynnänsä pahuutta ja häijyjä wikoja; tietkää, että syövä ja purewa woide on teille tarpeellinen, koska te oletta täynnänsä wanhoja, mädäneitä ja haisewita synnin haamoja; sillä tämä on teille hyödyllisin ja lähin tie terwenttä jällenä saadaksenne: kowaan oksaiseen puuhun tarwitaan hywä kirves, jolla se mahdetaan poikki hakata. Me saarnaamme lakia sentähden, että me mahtaisimme teitä johdattaa Christuksen tykö: me saarnamme tuomiota, että te mahtaisitte etsiä laupiutta: me saarnaamme teidän edessäanne kadotusta, sen kautta johdattaaksemme teitä autuuteen. Saarnata laupiutta ja syntein anteeksi antamusta, ennen kuin ihminen lain saarnan kautta on tullut syntinsä tuntemaan, ja näkemään suuren wihelijäisyytensä, ei ole muuta kuin saarnata Evangeliumita hukkaan; sillä se joka ei vielä ole lailta ylös walaistu, ei tiedä kuka hän on, eikä missä wihelijäisyydessä hän makaa, eli mikä laupius Jumalassa on löytävä.

Kuka isä on, koska hän huomaitsee lapsensa wastakoiseksi ja tottelemattomaksi siinä, johon hän häntä kaskenyt on, joka kuitenkin hymäilee häntä ja suloisilla sanoilla puhuttelee, ja sanoo sen olewan hyvän ja kunnaisen lapsen? eikö hän ennen ota witsaa, ja kohtuullisella kurisuksella sitä rangaise ja kurita. Kuka Herra on, kuin kiittää sitä palweliata, joka tekee oman ja ej Herransa tahdon ja kasryn jälkeen? niin myös emmekään mahda olla tottelemattomat, eli tehdä pahaa siinä toiwossa, että me yhtä hymin tulisimme rakastetuksi, ja wälittäisimme kaiken rangaisuksen. Tietkäämme siis, että ehkä Jumala pitää kädessänsä sitä teräwätä lain miekkaa, ynnä moninaisten muiden wälikappalten kanssa, niin hän kuitenkin sen kautta meissä wäikuttaa alun hengelliseen elämään, ja edes auttaa ijanikaikkista autuuttamme ja menestystämme; sillä ei tässä ole muuta wälikappaletta, jonka kautta ihminen autuuteen johdattetaisin, kuin kauhian, haisewain synnin haawain perkaamisen, puhdistamisen ja parantamisen kautta, joka ei muutoin tapahtua taida ellei sydän ankarain lain saarnain kautta, pelwolla, ahdistuksella ja wäikeroitsemisellä tehtyin syntein ylitse, rikkimuserretuksi tule.

Kuulkaamme siis nöyrillä ja hartailta sydämillä mielellämme katumus parannus-nuhdet ja varoitus-saarnoja, joiden kautta meidän rikoksemme tulee meidän silmäimme eteen asetetuksi, että me rupeemme niitä häpeämään ja niin monesta syntisestä aikomuksesta ja himosta estetuksi tulemme. Ja koska me niitä kovia lain saarnoja kuulemme, niin alkäämme tehdä niinkuin muutamat, jotka sydämensä sen kautta enemmän ja enemmän paa-duttavat, närkästyvät saarnamiehille, etsivät puolenpi-toa ihmisiltä, ja sen kautta viimein Jumalan ankaran ja vanhurskaan rangaistuksen päänsä päälle metewät.

Sentähden koska joku tulee Jumalan sanaa kuulemaan, niin ajateltiin ensiksi ja ennen kaikkea, että häntä pitää nuhdeltaman niinkuin kohtuullinen on: ajateltiin myös, ettei se ole hänelle hyödyllinen, että hänen puoltansa pidetään synneissä. Jos jollakulla ovat hempiät ja kulkumat kovat, jotka mielellänsä kuulevat mielin kielin puhuttaman ja saarnattaman, hän totuttakoon ne kuulemaan mäkewitä katumus- ja lain saarnoja, jonka kautta hän todesa löytävä on, senkaltaisen opin niin suureksi hyödynnykseksi ja opetuksiksi miheljäselle sielulensa, että hänen kauhiat syntinsä haavat ylöskeresvitään ja awataan, niin että hän sen kautta terweyteensä jälleen tulee. Jos joku olis oikein kansa-kärsimäinen sairaan ihmisen kanssa, kuinka mahdais hän käyttää itsensä häntä vastaan? Antaisko hän joka silmän räpänksellä hänelle juotawata? Antaisko hän hänelle aina sitä kuin hän halajaa? Totisesti, sen kautta hän kaikkein pikemmin hengiltä pois saattettaisiin. Se on tosi, että ihminen aina etsii omaa kuulematansa, koska hän tahtoo puoltansa synneissä pidettävän. Niinkuin se joka sairaasta holhoo, tosin surmaa hänen, koska hän sallii sille kaikki himonsa, ja antaa hänen syödä ja juoda mitä ja kuinka paljo hän tahtoo; mutta sitä vastaan, se edes auttaa usein sairaan terweyttä ja elämätä, joka hillitsee sen wahingolliset himot, ei huolien sen wihasta ja nurisemisesta, ettei hän saa sitä kuin hän nii nähneesti halajaa. Niin näette siis, kuinka wahingollinen ja syntinen on, liehakoita ja pitää syntisen puolta, ja armon saarnaamisella panna pehmityksiä hänen taina-

lonsa ala, ennen kuin hän ensisti sydämesfänsä on Jumalan tuomion tunnoista lyöty ja rikki runneltu.

Kamahataat siis teitänne, ja alkäätkä tehkö häväistys: ja maakunnan huutoa Jumalan sanan saarnaitten ja opettajain ylitse, sanoen: ei ne saarnaa muuta kuin lafia, ja kadotusta; ellette myös sillä samalla tahdo soimata Christusta, ja lukea häntä niiden seuraan, joista sanotaan: wiisauden puutoksessa on se huutanut ja sanonut: Joka ei itsiänsä käännä, pitää kadotetuksi tuleman. Dikian sanan saarnaajan pitää saarnaaman Evangeliumia niille, joille Evangeliumi tulee; armoa niille, joille armo tulee, ja tuomiota niille, joille tuomio tulee. Tytškäätkä siihen, ja kääntäkäätkä itsenne Jumalan wiisauden jälkeen.

3. Tulkaamme nyt siihen yhteisen asian haaraan, joka on ajasta, jona meidän meitämme kääntämän pitää.

Pyhä Henki osottaa meille sen nykyisen ajan, koska hän neuvoa meitä alkamaan katumustamme, Joelin 2: 12. "Niin sanoo nyt Herra, kääntäkäätkä teitänne kaikesta sydämeštänne minun tyköni, paastolla, itkulla ja murheella." Niin myös Hebr. 3: 13: "neuvokaat teitänne keskenänne jokapäivä, niin kauvan kuin tänäpänä sanotaan, ettei joku teistä synnin petoksen kautta paatuis:" ja jälleensä samassa luvussa v. 15: "tänäpänä, jos te kuuleta hänen äänensä niin alkäätkä paaduttako sydämitänne, niinkuin haikueudessa tapahtui." Niin että se nyt, nyt on meidän kääntymisen aika. Nyt, sanon minä, koska hän huutaa; nyt, koska hän puhuu; nyt, koska hän kolkuttaa. Sentähden kuulkaamme nyt, ostakaamme tämä päivä, nyt, jotta olemme niin monta päivää hukanneet ja turhaan mennä antaneet. Me jotta niin kauvan olemme paaduttaneet sydämemme; jotta olemme niin monta hyvää työtä jättäneet tekemättä. Ottakaamme nyt tästä päivästä waari, ja siitä samasta tehkäämme kääntymisemme päivä. Ellemme tähän asti jonkun saarnan kautta ole tainneet tulla liikutetuksi ja pehmitetyksi, niin antakaamme sen kuitenkin Herran Jesuksen nimeen tapaht-

zia, ja sen tosin tänä päivänä. Sanokaamme siis: tämän päivän pilää oleman minun kääntymiseni päivän. En tahdo minä sitä pidemmälle ylös lyhtä; waan nyt tahdon minä itseni kääntää Jumalani tykö, ja ylös antaa kaikki pahat tieni, ja myös omat petolliset luuloni: minä tahdon nyt elämäni kokonansa muuttaa, ja alkaa uuden elämän; minä tahdon iloita Jumalan sanasta ja siitä oppia, kuinka minun kaitsa toisiani itseni kääntämän ja laittaman pitää. Minä en ainoastansa itsiäni tahdo siihen taimuttaa; mutta myös koko huoneeni, waimoni, lapseni ja perheeni siihen samaan yksimukaisesti pitää.

Minä rukoilen teitä, rakkaat weljet! antakaat tämän olla teidän sydämenne yksimukaisen ajatuksen, parannuksestanne ilman wilppiä, ulkokuullaisuutta ja pidempätä ajan wiivutusta. Ulkaat olko Epicurein ja suruttomain ihmisten kaltaiset, jotka sanovat: nuoruus tahtoo olla iloinen! nuoruus tahtoo pitää ajan kuluksa! Minkätähden meidän pitää itsiämme niin pyhänä pitämän, koska me nuoret olemme? Kuinka se taitais tapahtua? Yksi heitti ainoastansa tarwitaan parannukseen, ennen kuin kuoleman ahdistus meitä käsittää; emmepä me nuoremaksi tule kuin me nyt olemme, me tahdomme kääntää meitämme wanhaaksi tultuamme. Niinkuin heillä, waimaisilla ja wiheliäisillä sieluilla olis seka elämä ja kääntymisen armo kädesänsä, ja heidän woimaßansa ja wallaßansa, taitaa itsiänsä kääntää, koska he tahtovat. Ei! ei! senkaltaisten suruttomain, hehumallisten ja ylös annettuihin ihmisten, pitää ylipendensä ja suruttomuudensa syntinsä kyllä karwaasti maksaman: sillä peljättävä on, että Jumala ylönantaa heidän uppiniiskaiseen ja katumattomaan mieleen, sentähden, että he ovat niin trhmänrohkiat, parannuksensa aikaa niin kauwas ylös lyhtäämään, sen päälle että he sillä wälillä synneisänsä ja hekumaßansa mahtaisit iloita ja itsiänsä humitella. O siis, rakkaat weljet! alkäämme "lyhtäkö kääntymistämme yhdestä päivästä toiseen, Cyr. 3: 6, waan etsikäämme Herra, koska me hänen löytää taidamme, ja rukoilemme häntä, koska hän läsnä on," Es. 55: 6. Käyttäkäämme se aika kuin vielä käsillä on totiseksi katumukseksi ja parannukseksi; sillä ei

aika kesaan odota. Tietkäämme että meidän essikomme aika on läsnä. Meidän autuaaksi tertiämme Kristus itki Jerusalemin asujain ylitse, "ettei he tunteneet essikko aikaansa, Luc. 19: 41, 44, hän nuhteli Judalaisia, että he tiesit "luomita taimaan muodon; mutta ei aikain merkkejä," Matth. 16: 3. Ja totisesti, totisesti me snöksemme itsemme mihdoin kadotukseen ja kuolemaan; ellemme waaria ota armon ja laupiuden päivästä, jona "Sumala kotoittaa meille kätensä, ja wiisauus antaa äänensä kaduilla kuulla," Sananlask. Kirj. 1: 20. Sentähden, niin kauwan kuin meillä "walkeus on, niin waeltakaamme kuin walkeuden lapset, Joh. 12: 35, 36. Pimiä yö tulee Herran, jona ei kenkään mitään taida toimittaa: myöhässi tahtoo sulla tämän elämän perästä huutaa armoa; koska armon portti suljetaan, silloin katumus ja parannus tulee peräti sopimattomalla ajalla.

O rakkahimmat ja kallistii ostelut Christit! ajatellaamme niitä wiittä tyhmiä neitsyitä, jotka, koska he olit armon ajan ohitse kändä antaneet, lönsit he taimaan portin edestänsä suljetuksi. Matth. 25: 11; ajatellaamme myös "rikkaan miehen" surkiata ja hirmuista esimerkkiä, joka, koska hän mafais helmetin tulesa, wäanteli ja käänteli itsiänsä ja hartahasti himoitsi edes pienintäkin wesipisarata wirmotukseksensa, joka kuitenkin hänetä kielttiin, ettei hän armon ajasta ollut waaria otanut Luc. 16: 24.

On siis tuhatta kertaa parempi nyt, kuin täetälähin lafata synnistä, niiden ylitse itkeä ja kääntää issensä. Woi sitä surkeutta, koska se aivan hiljaiseksi joutuu! Paljo parempi on meille nyt suurimmalla wireydellä sen päälle työtä tehdä, että me mahtaisimme synnin hyljätä, ja meidän sydämemme mahtais nyt synnin katumukselta mu-serretuksi tulla, kuin ijanaiikkisesti kadotetuksi tulla, ja helmetin pohiasa huutaa, walittaa ja parua. Wiis. Kirj. 5: 7, 8, 9, 10. "Me olemme kaikki käyneet wääriä ja wahingollisia teitä: ja olemme waeltaneet harhoja teitä; mutta Herran teitä emme ole tietäneet. Mitä auttaa meitä nyt meidän foreudemme? Mitä hnydyttää meitä rikkaus ja ylperys? kaikki owat merneet ohitse niinkuin

warjo, ja niinkuin sanan saattaja, joka juosten menee: me olemme itsemme asettaneet Jumalan lapsia vastaan: me pidimme ne pilkkana ja nauruna. Me hullut pidimme heidän elämänsä tyhmänä, ja heidän loppunsa häpiänä. Mutta katso! kuinka on hän nyt luettu Jumalan lasten sekaan, ja hänen perintönsä pyhäin sekaan." Tunnetaamme siis tutsumisemme aikaa! Ultaamme vähinnäkään olko ymmärtämättömmät ja pahemmat taiwaan lintuja. "Haitara, taiwaan alla tietää aikansa, mettin, kurki ja pääskyinen huomaitsevat aikansa, koska heidän pitää tuleman jälleen: waan ei minun kansani." Jer. 8: v. 7. Peltomies wartioitsee soweliaasta aikaansa: laivamies ottaa waarin ilmasta, koska wesi alenee ja paisuu. Sentähden otataamme ajasta waari, ja kääntäkäämme itsiämme Jumalan työ sillä hetkellä, kuin vielä sanotaan: tänäpänä. Johon Jumala Christuksen tähden meille armonsa lainatsoon!

4. Siirtykäämme nyt siihen neljänteen lappaleeseen, tutkistelemaan niitä kehoittawaisia syitä, joidenka pitää herättämän meitä katsumukseen ja parannukseen; Jossa minä tahdon tutkisteltawaksi jättää yhdeksän merkillistä ja waarinoitettawata asiata.

1. Ensisti taluttaa meitä niinkuin kädestäpitäin Jumalan suuri laupius totiseen kääntymiseen niinkuin Apostoli puhuu, Rom. 2: 4: "Että Jumalan hywyns wetää meitä katsumukseen." Jumala osoittaa meille alati laupiudensa ja armonsa rikkauden sielun ja ruumiin puolesta. Ei meillä ole mitään hywää, jota emme ole Herran kädestä saaneet, Jac. 1: 17. Kaikki meidän olemisemme, elämäamme ja liikkumisemme on häneltä. Suuri on hänen hywynstensä meidän ruumiimme ylitse, kuitenkäin paljo suurempi sielujamme kohtaan. Jotainen osoitettu armo ja hywätelo, kuin sielulle taikka ruumiille tapahtuu, huutaa meitä katsumukseen ja parannukseen. Jumala antaa meille ruan, juoman, ja werhon, nämät huutawat meitä parannukseen: Jumalan ylöspitää ja edes-

Katsoo meidän täällä maan päällä hymnydellensä; se hurrata meitä parannukseen: aurinko, kuu ja tähdet kutsuvat meitä parannukseen; linnut ilmassa, kalat meressä, ja hedelmät maan päällä kutsuvat meitä selkiästi parannukseen, niinkuin he sanoisit: kääntäkää teitänne, kääntäkää teitänne. Kaikki luontokappaleet kutsuvat meitä kääntymiseen. Meidän luomisemme huutaa, lunastuksemme haufuttelee, pyhittämistemme kehoittaa, valittsemistemme taimuttaa meitä totiseen kääntymiseen. "Mitä pitäis Jumalan enämpi tekemän miinamäellensä, jota ei hän hänessä tehnyt ole?" Es. 5: 4. Antakaaamme siis sen olla meidän ahkerimman surumme, kuinka me mahdaisimme kaikesta sydämeistämme Jumalamme tykö kääntyä.

2. Meitä kehoittavat kääntymiseen, Jumalan vanhurskaan vihan tuomiot. Sillä kaikki ne pitkäisen jylinät eli uhkaukset, waiwat ja rangaistukset, jotka Jumala mailman alusta on muodattanut appiniiskaitten syntisten päälle, ovat totisesti kaikki waroitukset, jotka meitä synnin kuoleltamasta unesta herättämän ja totiseen kääntymiseen kiiruhtaman pitää. Niinkuin Apostoli Paawali, sitte kuin hän oli edes wetänyt moninaiset Jumalan tuomiot ja vihan rangaistukset, joita hän muinen Israelin laisten päälle oli tulla antanut, heidän moninaisten syntiensä tähden, niin hän päättää puheensa tällä muotoa sanoen, 1 Cor. 10: 11: "Mutta kaikki nämät tulit heidän kohtaan sa esikuvaksi; waan se on kirjoitettu meille kartamiseksi, joidenka päälle mailman loput tulleet ovat." Niin ovat siis kaikki Jumalan rangaistukset ja waiwat, joista me pyhässä raamatussa luemme, niinkuin waroitukset parannukseen, ja tosin niinkuin lujat nuorat ja köydet, joilla Jumala meitä katumukseen ja parannukseen wettää: kaikki ne rangaistukset ja waiwat, joista me muissa kirjoissa luemme; kaikki ne, jotka me jokapäivä näemme silmäimme edessä, ja kuulemme korvillamme, ovat kaikki Jumalalta saatut wälikappaleet, jotka mahdollavat liikuttaa meidän sydämitämme ja omiatuntojamme totiseen kääntymiseen: ne ihmeelliset tapaukset, wästoinluontoiset ja hirviät sikiät, tuliset loistot, oudot pyrstöt, tähdet, tähtein putoomiset maan päälle, äkilliset kuolemat,

suuri kuivuus, oudot äänet ja huudot, suuret wetten paisumiset, wälewät tuulet, hirmuiset julinät, tulta suitsemaisiet leimaukset ja ukon paukkinat taimaasta, maan järistykset ja putoilemiset jalkain alla, jotka toisinaan huoneet, joukottain ylös alaisin heittäwät, niinkuin usein on tapahtunut ja muutamissa maan paikoissa vieläkin tapahtuu: mitäs ovat nämät luetellut ihme-merkit muuta kuin wälikappaleet, joiden kautta Jumala meitä katumukseen ja parannukseen wetää tahtoo.

3. Meitä wetää kääntymiseen Jumalan puhdas ja selkeä sana. Sillä niinkuin Herra Jumala ensimmäinä aikoina, warhain ja myöhän lähetti propheetansa kutsumaan uppiniiskaisia Judalaisia parannukseen, niin lähettää hän vieläkin jokapäiwä hänen saarnaajansa, niinkuin hänen omat palmeliansa ja kääntyläisensä, jotka juuri kuin basunalla ulos huutawat hänen sanansa, ja antawat sen ihanasti helisewän Aaronin kellon kuulua ihmisten seassa; sillä herättääksensä heitä kääntymiseen. Mutta Jumala paratkoon! kuinka wahan heistä huolitaan? kuka kuulee heidän äänensä? kuka uskoo heidän saarnansa? Tämä on tosin paras wälikappale, jonka Jumala on asettanut: ellemme siis tahdo tämän antaa meitämme taimutta kääntymiseen, niin olemma me tosin wiheliäisimmät ihmiset maan päällä.

4. Meidän epälukeiset syntimme pitää meitä myös parannukseen kehoittaman. Näiden pitäis tosin oleman niinkuin kannukset meidän kyljesämme, meitä kiihuksen katumukseen herättämään. "Sillä siinä on kyllä (sanoo P. Petari) että me edesmenneen ajan elämästämme, kulutimme pakanain mielen jälkeen, waeltaisamme irstaudessa, himoissa, juopumisessa, ylönhyömisessä, ylönuomisessa, ja hirmuisissa epäjumalan palveluksissa." 1 Pet. 4: 3

Sentähden on nyt aika kääntää itsiänsä. Ah! joska ihmiset tahtoisit kuitenkin katsahtaa takansa, ja ajatella sitä tilaa, jossa he ennen 40, 30, 20, 10, eli wittäkin vuotta olit; ah! joska he antaisit tilansa sydämellensä kändä, ja filmäinsä eteen asetetta seka julkiset, että salaiset syntinsä? Minä luulen, että heidän sydämensä sisällisesti tuntisi kiwun ja wuotais

werta ahdistuksesta, sitä ainoastansa ajatellesansa. Oh joska he tahtoisit perään ajatella, kuinka paljo kallista aikaa he turhaan huianneet, ja kuinka paljo hyvää he tekemättä jättäneet ovat.

5. Meidän elämämme lyhyys huutaa yksiväksisesti, että meidän pitää itsemme kääntämän. "Mitä elinaikaamme tulee, on se 70 vuotta, ja enninnäkin 80 vuotta, ja kuin se paras on ollut, niin se on tuska ja työ ollut. Sillä se pois leikataan, niinkuin me lentäisimme pois. Meidän vuotemme loppuvat pikemmin kuin juuttu," sanoo Herran Propheeta David Psalm. 90: 9, 10. Sen tähden panee hän tämän tykö: "opeta meitä ajattelemaan, että meidän kuoleman pitää, että me ymmärtäväiseksi tulisimme," v. 12. Lyhyhdensä ja huijentelemaisuuksensa tähden werrataan meidän elämämme pyhässä raamatussa ruohon, tomuun, sawuun, syöstämään eli sukkulaiseen, joka pikaisesti syöstään kankaan läpitse; niin juoksee meidän ikämme pois, ennen kuin siitä huolitaankaan: "ihminen waimosta syntynyt, elää vähän aikaa, ja on täynnänsä lewottomuutta," sanoo Job. 14: 1. Toapäimäinen koettelemus opettaa meille sen että joka tänäpänä on ihminen, ei huomena sillen olekkaan. Meidän pitää kaikein täällä pois; ei meillä tässä ole pysymäistä kaupunkia, Hebr. 13: 14. Mutta kuinka pian meidän pitää kaisen mailman tietä matkustaman, se on meille tietämätöin; kääntäkäämme siis meitämme ja olkaamme aina valmiit.

6. Pitää myös sen meitä totiseen kääntymiseen waktiman, koska me tutkimme sitä vähää ja harmaa joukko, kuin autuaaksi tulee. Meidän wapahtajamme neuwoo meitä tästä uskollisesti; pyytäkää portista mennä sisälle; sillä monta on, sanon minä teille, jotka pyytävät mennä sisälle, ja ei taida. Luc. 13: 24 ja Matth. 7: 1, sanoo hän: se portti on ahdas, ja tie kaita, joka wie elämään, ja harmaat ovat, jotka sen löytävät. Jos ihmiset antaisit tämän sydämellensä kändä, niin he paremman waarin itsestänsä pitäisit ja itsensä koettelesit, jos he ovat siitä harmaasta walittuin joukosta, eli ei.

7. Me tulemma myös katumukseen ja parannukseen muistutetuksi kuolemalta, jota liha luonnostansa kauhis-

tuu, häämäästyn ja pelkää; jonka myös muisto on sangen hirmuinen jokaiselle mailmaa rakastavalle ja maallisten hetumain petollisesta makeudesta juopuneille ihmisille: Ei kuolema ketaän pakene; ei kenenkään persoonaa katso; ei huoli kenenkään ystämyydestä; ei huoli lahjoista, eikä antimista. Hän on hirmuinen ja kauhia; hän lyö maahan kaikki, joiden päälle hänen julma käteensä lankee; tehkäämme siis katumus ja parannus aikansa!

8. Meidän pitää myös antaman tuomio-päivän, tottiseen kääntymiseen meitämme herättää, joka on se toinen Ihmisen Pojan ilmestyks. "Herran päivä on tulewa niinkuin varas yöllä, ja silloin taivaat suurella pauhinalla pois menewät; mutta elementit pitää palamuksesta sulaman, ja maa, ja rakennukset kuin hänessä ovat, pitää ylös palaman; että kaikki nämät pitää katoaman; minkaltaiset heidän tulee silloin olla pyhissä menoissa ja jumalisuudessa," sanoo Apostoli Petari 2 Epist. 3: 10, 11. "Koska Herra Jeesus taivaasta ilmantuu hänen voimansa enkelitten kanssa, ja tulen leimauksella, joka niille kosta, jotka ei meidän Herran Jeesuksen Christuksen Evangeliumita tottele." 2 Thess. 1: 7, 8: "Minä näin (sanoo Johannes Ilmest. kirj. 20: 11.) "suuren valkian istuimen, ja sen päällä istuvan, jonka kasvoihin edestä maa ja taivas pakeni, ja ei heille löytty sija." Ja minä näin kuolleet, sekä suuret että pienet seisovan Jumalan kasvoihin edessä, ja kirjat avattiin ja toinen kirja avattiin, jossa on elämän, ja kuolleet tuomittiin niistä, kuin kirjoissa kirjoittelut olit, heidän töidensä jälkeen." Me näemme näistä edestuođuista paikoista sekä sen pelvon ja hämmästyksen, kuin myös sen kunnian, joka Christuksen tulemisessa on tarjona. Sillä ei hän ole ilmestymä könhässä, ylönkatsotussa muodossa ja näössä, niinkuin ensimmäisessä tulemisessansa; vaan hänen muotonsa pitää oleman ruhtinan, kuninkaan ja woiton päämiehen kunnian kaltainen vihollisten suurimaksi hämmästykseksi, koska kuluttawa tuli on käänpä hänen edellensä: Joel. 2: 3. "Ja hänen seuraajansa pitää oleman kaikki pyhät Jumalan enkelit; silloin pitää kuningasten maan päällä, ja ylimmäisten, ja rikasten, ja päämiesten, ja wälewain, ja kaikkein orjain ja wapain,

kätkemän heitänsä luolihin ja muorten rotkoihin. Ja sanoman muorille ja kulkuloille: langetkaat meidän päällemme, ja peittäkää meitä, sen kasvojen edestä, joka istuimella istuu, ja karitsan vihasta; sillä se suuri hänen vihansa päivä on tullut, ja kuka voi pysyä?" Ilmest. kirj. 6: 15, 16, 17. Sentähden kääntäkäämme meitämme Jeesuksen nimehen!

9. Se yhdeksäs ja viimeinen taimuttava synn on helmetin maima, joka on ylitse kaikkein maimain raskahin ja hirmuisin kärkeä. Sentähden sanoo meidän Vapahtajamme Jeesus Kristus: jos sinun kates on sinulle pahennukseksi, niin hakkaa se pois; parempi on sinun käsipuolna elämään mennä, kuin sinulla olis kaksi kättä, ja menisit helwettiin, siihen sammumattomaan tuleen, kussa ei heidän matonsa kuole, eikä tuli sammuteta, Marc. 9: 43. Että me sen käsittää taitaisimme, maalaa P. raamattu suomituitten tilan ja maimasian kauhistavaisimmilla sanoilla ja wertauksilla, kutsuin helmetin tuleksi, kadotukseksi, kuopaksi, joka ijankaikkisesti palaa tulesta ja tulikivestä; se kutsutaan Gebenna (se ijankaikkinen maima) ja siitä seisoo tällä muotoa: "kuoppa on jo eilän valmistettu, ja se on myös kuninkaalle valmistettu, kyllä synä ja lewiä, sieltä on asumus, tuli ja paljo puita, Herran henki on sen sytyttävä niinkuin jonkun tulikivisen wirran." Esf. 50: 33. Nämät sanat ovat sangen kauhiat meiltä käsittää ja ymmärtää, ja mahtaa niitä tutkistella, hynästä synstä wäristys meidän päällemme tulla. Mutta ehkä minulla olis sata kieltä puhuakseni, ja jos enkelitten sotajoukon kieletkin, niin en minä kuitenkään woisi ulos sanoa keweintäkään waiwaa, jonka kadotettuain ainoastansa yhtenä päivänä ulos seisonan pitää; paljo wähemmin taidamma me ne käsittää. Jos vielä ne hirmuisimmat waiwat ja marteeramiset kuin itänönsä ihmisen järki ylös ajatella taitais, pantaisi yhden ihmisen päälle, niin ei ne kuitenkään yhteenkään ainoaan helmetin waimaan olisi werrat-tawat.

Me waimaiset ihmiset emme luule suurempaa waiwaa ja piinaa olewankaan, kuin koska meidän ruumiimme pahoin haamoitetaan, runnellaan eli rikki remellään,

elikkä wäännet-taudilta ja ankaralta poltto-taudilta waiwataan ja rasitetaan; mutta jos kaikki taudit, kivet ja särkemiset, mistä laadusta ja luonnosta he joskus olla tahtaisit, lankeisit yhden ihmisen päälle; niin ei ne kuitenkään olisi werrattawat enemmäksi kuin karmaisen pureminen, helmetin pienimmän waiman suhteen. Sillä kadotettuina tuskan helmetissä pitää pysymän iankaikkisesti, loppumatta, muttumatta, lie Wittämättä; helmetin waiwapäivät ei pidä itänsä lakkaaman ei myös heidän wuotensa loppuman. Waan sitä enemmän kuin he wiipymät, sitä vähempi toivoa on odotettavana: koska niin monta vuotta kulunut on, kuin mailmassa on ihmistä ja tähtiä taivaan wahwuudessa, koska niin monta tuhatta vuotta on ohitse juosnut, kuin kiviä ja saantaa löytyy meren pohjassa, niin pitää niiden kadotettuina vielä odottaman kymmenen sataa kertaa tuhannen tuhatta usiampata. Senkalaiset siis, jotka ei tahdo antaa itsiänsä taimutta, koska he tätä yhden kerran toisen perään kuulewat saarnattaman, pitää sen totisesti waiwa-siassa saaman tuta, jossa heidän pitää makaaman niinkuin teuraslehtawat lampaat, ja kuoleman pitää kalwaman heitä. Kaikki juomarit, pilkkaajat, häwäisiät, hurrintekiät, ja portot, korgon ottajat, walhetteliat, pettäjät, panetteliat, riitaiset, ylpiät, ynsiä, paisuneet, mielinkieliset, ulkoullatut, mailman rakastajat, joiden wassa on heidän jumalansa, Phil. 3: 19, jotka palwelewat omia himojansa, ja kaikki muut uskottomat ja jumalattomat, heidän pitää kaikkain yhtenä päivänä ilmaantumisan Jumalan tuomioistuimen eteen; siellä on Jumalan majesteetti itsensä silloin näyttämä paljastetulla kosto-miekalla, ja tuomio-waltikalla. Perkele se wanha lohikärme seisoo yhdellä puolella soimaamassa ja päälleantamassa, heidän omatuntonsa toisella puolella tuomitsemassa heitä; ja heidän allansa ammottawa helmetin kita nölönielemään heitä; silloin sanotaan se hirmuinen ja surfia tuomio heidän ylitensä, Matth. 25: 41. Menkää pois, eli paetkaat minusta te kiroitut siihen iankaikkiseen tuleen joka valmistettu on perkeleelle ja hänen enkeleillensä. Siellä pitää heidän juoman iankaikkisesta Jumalan wihan maljasta, pimeyden waltakunnassa ja

perkeleitten hirmuudessa päälle katsannossa, kaikkein kirottuin Jumalan vihollisten kanssa, jossa sen ankaran ja hirmuisen Jumalan vihan äänen aina pitää heidän korwissaan kuuluman; josta on olema ijäinen itku ja hamasten kirisitys: jossa ei mutta iloa pidä oleman, kuin yksi kauhia hämitys, loppumaton walitus ja kituminen; heidän parhansa pitää oleman niin haikia, heidän huokauksensa niin synvät, heidän miheljäisyytensä niin sanomaton, että heidän pitää kiltuman kuin koirain, ja raiswissa huutuman heidän kadotukseensa, woi! woi! woi! tätä surkeutta, että minun piti syntymän! Ah! eitten minä ikänänsä olisi syntynytään; ah! ellei minun äitini ikänänsä olisi minua siittänyt, eli että hän olisi minun synnyttännyt sammakoksi, niin olisi minun tilani ollut parempi: kirottu olkon se hetki, jona minä sikiin, se hetki jolla minä saatiin, ja ne päivät, joina minä imin äitini rintoja! kirottu olen minä aina ollut: kirottu olen wietä nytkin, ja pysyn iankaikkisesti kirottuna! Woi! woi! kuinka suuri on minun miheljäisyyteni! kuinka hirmuinen minun piinani! Kenenkä sydän ei sulaisi? Kenenkä korwat ei wapisisi? Kenenkä hiukset ei nousisi pystöön päässä sentkaltaisia kuudessa? Ah! rakkaat weljet ja sisaret! kääntäkäämme meitämme kuitenkin. Ellemme tahdo Jumalan armon antaa meitämme wetaa, niin antakaaamme kuitenkin hänen uhkauksensa meitä siihen pakottaa. Ellei hänen uhkauksensa meissä mitään woi, niin antakaaamme kuitenkin Jumalan sanan meissä waikeuttaa. Ellei nyt hänen sanansa meidän korwissa sydämissämme yhtään hedelmätä toimita, niin antakaaamme syntimme peljättää meitä; ellei synnit taida meissä pelkoa ylös herättää, niin antakaaamme elinkauteemme lyhykäisyyden meitämme ylipuhutella; ellei meidän ikämme lyhyhden tulkiminen meissä mitään woi matkaan saata, niin antakaaamme niiden harwan ja wahan joukon, kuin autuaksi tulewat, meitämme peljättää. Ellei se auta, niin antakaaamme kuoleman ajaa pelwen sydämehemme; ja ellei kuolema mitään woi, niin sallikaaamme ankaran tuomio-päivän antaa sydämihimme pistoksen, ja ne sitä tuomiota seuraawaiset helmetin waimat ja marteramiset, antakaaamme kuitenkin nii-

den waituttaa ahdistuksen ja musertamisen sydämisämme totiseen kääntymiseen. Sillä, minun rakkaani! ellei mi-
kään näistä kaikista taida voittaa meitä katumukseen ja
parannukseen; waan me elämme alati synnin himoissa,
niin mahdamme myös kaikki synstä hukkua ja kadotetuksi
tulla, Christuksen omain sanain jälkeen: Ellet te
paranna teitänne, niin te kaikki niin hukkaan
tulette.

5. Käykäämme edemmä tutkimaan muutamita
asioita jotka seisovat vastaan, ja estävät
meitä kääntymisessämme. Ehkä nämät kaik-
ki paljoudensa tähden ovat lukemattomat,
tahdomme me kuitenkin tällä kerralla, seit-
semän erinomaista kappaletta ja estettä
tutkia, jotka siitä toisesta kääntymisestä
meitä estävät ja pois-pitävät.

Ensimmäinen Estet on Epäusko. Se on,
koska ihminen ei tahdo uskoa niitä asioita, joista py-
hässä raamatussa puhutaan, ja jotka Jumalan sanalla
mahmistetaan. Tästä tulee, että meillä on suuttumus
ja ilmoitus kaikkeen hywään, ja se murehtii ihmisen sy-
dämen, ja pois ajaa kaikki hyvät lahjat hänestä, niin-
kuin on nähtävä Matth. 13: 58, ettei Kristus tehnyt
siellä nimittäin isänsä maassa Galileassa, monta wälewätä
työtä epäuskon tähden. Samalla tavalla seisoo Hebre-
rein Epiist. 4: 2. Sana on meille ilmoitettu, niinkuin
heillekin; mutta ei heitä sanan kuulo mitään auttanut,
koska ei he niitä uskoneet, kuin he kuulit. Niin että
meidän tässä pitää hawaitseman, että, ehkä me kuulisim-
me kuinka paljon, ja emme sitä kuitenkaan usko, niin ei
se hyödytä meitä meidän kääntymisemme mitään. Sillä
saatanas tähtää meidän sydämen epä-uskolla, estää meiltä
kaiket opetukset autuuteen, ja paaduttaa ihmisen niin
hirmuisesti synnin tiellä, että hän viimein tulee tunte-
mattomaksi, eikä taida taipua Jumalan rangastuksesta
eikä armosta. Sen edellisen, nimittäin: rangastuksen
pitävät he hymisewän ja puhaltawan tuulen wertana;

sen toisen, nimittäin armon, pitävät he syntinsä ja saastaisuudensa peitteenä ja werhona. Heidän pitää sen hawaitseman usiasta ihmisestä, että koska he sanan saarnan kautta, syntinsä tähden tulevat joskus osaituksi, ja heidän ansaittu tuomionsa Jumalan sanasta heille näytetyksi ja silmäin eteen asetetuksi tulee, edes tulevat he silloin pitäisestä, ajattelemattomasta ja ulkoisellatusta katumaisuudesta suuressa rohkeudessa, näillä sanoilla: lie neekö se niin, kuin pappi sanoo: ettei Jumala tahdo auttaa ja olla meille armollinen? Minä elän siinä toivossa, ettei se niin olekaan: minä toivon itseni kyllä hywin ulos selittäväni, niin kauvan kuin minulla on hyvä usko ja turwa Jumalaan, ja en tee kellenkään wahingota: pitäiskö minun antaman huwitukseni ja iloni estetyksillä, ja hyljetykseni kändä takaperin pappein sanan tähden, mitä on siihen tarwe? Luulevatko he ettei muut tulelekkaan autuaksi, kuin he nksinänsä, jotka sanaa saarnawat, lufewat raamatua ja saarnoja kuulewat? Ei sitä Jumala niin tahtonekkaan! Eikö he niin hywin tule autuaksi, jotka ei kirkkoon tule, kuin toisekkin, jotka sinne aina kirkja kainalossa juoksawat? miksei joku niin hywin taitais Jumalata kotona palwella, koska hänellä on hyviä kirkjoja, ja hartaasti rukouksensa toimittaa, kuin kirkkoon tullen sanaa kuulemaan? tämä on walitettava! Nämät ihmiset seisovat itse walkeutta vastaan ja paljastawat yksinkertaisen epätiesonsa; he luulewat autuaksi tulewansa muiden wälikappalten kautta, kuin niiden, jotka Jumala on asettanut: ja sanovat sitä vastaan kuin hän on sanassansa käskennyt, ja niin tekewät Jumalan walehteläksi; koska hän on meille ojennus nuoran eteemme pannut, ja sen meille niin selkiästi ilmoittanut; tahtowatko siis ihmiset appellerata sitä vastaan? Koska Jumala on itse sanonut, hänen pyhän sanansa saarnaamisen oleman yhden wälikappaleen autuuteen; pitäiskö meidän toivomankaan autuaksi tulla, koska me sen hyljäämme, ja taikka sangen harmoin eli emme ikänänsä tule sitä kuulemaan. Eikö tämä ole tosin uskottomuus ja epäusko, koska Jumala on kerran meidän antanut rmmärtää yhden asian, ja me sanomme sen toisin? Koska Jumala sanoo:

on, pitääkö meidän sanoman: ei ole? Se olkoon kaukana meistä ja meidän ajatuksistammekin. Totisesti, tämän kautta sulkee ihminen itsellensä tien totiseen kääntymiseen ja Jumalan armoon.

2. Toinen este on lumatoim ja syntinen luottaminen Jumalan armoon. Sillä koska ihmistä väkewästi nuhdellaan synteinsä tähden, ja neuvotaan kääntymiseen, ottavat he Jumalan armon ja ripustavat sen niinkuin peitteen ympärillensä, varjoten itsensä sen alla, ja sanoen: Jumala on laupias, Jumala on laupias, Jumala on armollinen: niinkuin ei Jumalassa muuta olisikaan, kuin sula armo ja laupius, ja ei yhtään tuomiota ja vanhurskautta. Tällä tavalla senkaltaiset Jumalattomat ihmiset tekewät Jumalan armon syn'einsä ja suruttomuudensa synksi, jota suurta pahuutta Propheeta Nahum prophetiansa alussa kowin nuhtelee. Nah. 1: 2, 3. "Herra," sanoo hän, "on kiivas Jumala ja kostaja, ja Herra on kostaja ja vihainen: Herra on kostaja viholisiansa vastaan, joka ei vainellisiansa unohda. Herra on pitkämielinen ja suuri voimasta, jonka edessä ei kenkään ole wiatoin." Mutta niinkuin minä ennen olen puhunut siitä wäärästä luottamisesta Jumalan armoon, joka ei mitään muu ole, kuin Jumalan armon wäärinkäyttämys, niin tahdon minä sen nyt ohitse mennä, ja neuwon teitä ajattelemaan, sen olewan yhden niistä suurimmista esteistä, jotka pitävät meitä pois kääntymisestä.

3. Kolmas este on, niiden paljous, jotka syntiä tekewät: joka paaduttaa ja tekee monen ihmisen rohkiaksi synneisjansa. Niinkuin wertauksessa puhuin: koska linnut joukottain yhdessä lentävät, laskeuvat he rohkiasti, pelkämättä ja eteensä katsomatta pauloihin, ja muutamat harvat ainoastansa pelwosta poislentävät. Samalla muotoa, monen syntiä tekemäisen ihmisen esimerkin kautta, jotka syntiä edes wastawat, ja sen puolta pitävät, maeltaa ihminen ajattelematta sen suuren synnissä maelta waisen joukon kanssa synnin tietä, ja ei seisahda, ennen kuin hän lankee synnin pauloihin, jotka saatana on ylös wirittänyt. Sentähden sanotaan 2 Mos. Kirj. 23: 2: ei sinun pidä joukkoa seuraaman pahuuteen. Tämän

kaukua tulee monta estettyksi, Jumalan tykö tulemasta; sillä ei he ikänänsä katsoakaan Jumalan eli hänen sanansa perään; vaan ensin osa seuraa niitä pahoja mailman esimerkkejä, ajattelen silloin kaikki hyvin toimituksi, kuin he tekemät niinkuin usiammat mailman lapset, ja heidän esi-isänsä tehneet ovat, ja luulevat niin lujan ja tasaisen perustuksen päälle rakentaneensa: tästä on heidän perkelellisen sanan laskeus alkua: laittakaat teitänne useimpain tavan jälkeen, niin te harvimmilta tullette panetelluksi. Mutta ne ovat unhottaneet Paavaliin opin, Rom. 12: 2: "älkäät sovittaa teitänne tämän mailman muodon jälkeen." Ne jotka näin tahtovat, että suurinta joukkoa seurattaman pitää, perustavat puheensa tämän perustuksen päälle: elemme hamaitsa, eli näe niiden kokiain mailmassa, vapasukuisten, miisasten eli oppenuitten vastaanottaman tätä oppia; vaan ainoastansa muutamain harvain, halpain ja ylönsäköttöihin, jotka ei missään armosta ole: sentähden näkyy se joukko olevan ja pikemmin epäiltävä, hedelmätön ja turha sillä meitämme waimata. Mutta kawahtakaat, minäkaltaiset kamalat ajatukset meidän päähamme nousevat, kuinka wiekkaasti ja huomaitsematta saatana estää meidän autuuden tieltä, soweise meidän, ja taluttaa sille tielle, joka wie ijanvaihtaiseen kadotukseen, koska me seuraamme syntisten suurta joukkoa ja paljoutta. Katso: kaamme siis eteemme tässä murhaluolossa, jonka saatana meidän maellukseksamme etemme awaa, ettei meitä sentkaltaisten ajatusten ja puhetten kautta petettäisi.

Jumalattomat luulevat olevansa hywällä tiellä, ja purjehtiwansa hywällä, somelialla tuulella; he laulawat ennen kuin päivä koittaa, ja iloitsawat ennen kuin he näkewät itsellänsä ilon syntäkään olevan, ainoastansa sentähden, että heitä on suuri, ja meitä ainoastansa pieni joukko, niinkuin pienen tähti. Koska siis suurin joukko mailmasta heissä rippuu, niin etsiwät he petollisten juonten ja kawaleuden kautta meitä turmella ja maaralliseen tuolemaan saattaa: niin soweise heidän perkele, ja heittää raiskoja heidän filmiinsä ja aivan sukkelaasti wie heidän pois totisen kääntymisen tieltä. Pysytkäämme siis

lujana ja seisomana Herran sanassa: alkäämme häämäs-
tykö jumalattomain myrskyistä, metelistä ja wäkimallasta,
waikka heitä sängen paljo on; alkäämme itseemme heiltä
mieteltää antako, ehkä heitä suurin joukko on; waan aja-
telkaamme sen oleman perkeleen kiusauksen, jolla hän
tahtoo meiltä tien kääntymiseen estää ja sulkea.

4. Neljäs este, joka meidän pitää pois oifiasta
kääntymisestä, on manha pitkällinen tapa ja tottumus
synsiä tekemään; sillä se ottaa pois kaiken peräänajatuks-
sen ja synnin tunnon ja matkaan saattaa meissä, niin-
kuin toisen luonnon, niin että me kyllä niin pian taitai-
simme muuttaa koko meidän luontomme, kuin pois toi-
mittaa sen wian, joka meissä pitkällisen tottumisen
kautta Herran juurtunut on: taitaako musta kansa muut-
taa nahkansa eli pardi pilkkunsa? Niin te myös taidatte
tehdä jotain hyvää, että te pahaan tottuneet oletta. Jer.
18: 23. Propheeta todistaa tässä, että niin työläs kuin
on parantaa vanhaa haavaa, joka on itsensä luuhun asti
syönyt, niin työläs on, niitä synsiä hyljätä ja nolonantaa,
jotka ovat meissä ja meidän kanssamme niinkuin kaswa-
neet ja elähtäneet; ja, niin työläs kuin on mustalaista
walkiaaksi tehdä, eli pardin pilkkuja muuttaa, joka ei taida
tapahtua, ellei koko heidän luontonsa turmella ja kufis-
teta. Ja totisesti, jolla on halu koetella, alkakoon sen,
ja hänen pitää löytämän sen työn niin työlääksi, nimit-
tään: vanhaa tottunutta tapaa hyljätä, kuin hänen pitäis
mustalaista pesemällä pesemän walkiaaksi; joko hän siis
tahtoo kirousta, sadatusta, ahneutta, haureutta, pahan
seuran halua eli muita senkaltaisia syntejä pois hyljätä.
Sentähden seisoo Sananlasku Kirj. 27: 22: Jos sinä tyh-
män huhmarossa surmoisit niinkuin krunnit, niin ei kui-
tenkaan hänen hulluutensa hänestä erkane. Niin kauman
kuin me pidämme sen tapana, synsiä tehdä, ja aina ri-
pumme synnissä, niin kauman on kääntymisen owi meiltä
kowiin suljettu.

5. Viides este on, että rangaistus wältetään. Sen
kautta paatuvat jumalattomat synnissäänsä, ja tulewat
katumuksen tieltä pois wedytyksi, niinkuin manha waras,
joka itsensä ryöstämisellä ja warkaudella kauman on elät-

tänyt, ja pelastanut itsensä niin hyvin wankeudesta, kuin hirsipuustakin, tulee enämmin ja enämmin suruttomaksi synnissänsä, ja aikoo aina pysyä pahudessaan, haufuteltu ja petetty toivossa, aina rangaistuksen välttämässä: samalla muotoa haurelliset ja irstaiset ihmiset pysyvät kääntymättä jumalattomassa menossansa, luullen että he ovat kaiketi vapaat ja irralla, sekä synnistä, että synnin rangaistuksesta, koska ei Jumala tuoreen työn päälle heitä rangaise, ja näytä heille selkiätä merkkiä vihansa julmuudesta; josta Salomo puhuu Saarn Kirj. 8: 11. Ettei kohta pahoja töitä tuomita, tulee ihmisten lasten sydän täytettyksi pahaa tekemään. Mutta sitä vastaan, jos Herra Jumala kohta muodattais rangaistukset ja waimat heidän päällensä, niin pian kuin synti on tehty, ja antais ukkoisen waajan langeta yhden osan päälle, eli maan awata itsensä ja niellä toisen, taikka tulta ja tulikiweä sataa kolmannen osan päälle, silloin luulen minä, että he suureen pelkoon pakotettaisiin. Sentähden sanoo Pyhä Petari selkiästi 2 Epist: 3: 3, 4: "Tietkäätsä ensin, että viimeisinä päivinä tulewat pilkkaajat, jotka oman himonsa jälkeen waeltawat ja sanovat: kuussa nyt on lupaus hänen tulemisestansa; sillä siitä päivästä kuin isät owat nukkuneet, pysyvät kaikki niinkuin ne luonnon alusta owat olleet. Mutta senkaltaiset ihmiset mahdawat ajatella, että, ehkä Herra Jumala kauwan odottaa, ja suo jumalattomille ajan ja tilan ajatella ja kääntää itsiänsä, on hän wihdoin kuitenkin näyttämä, että, waiikka hän, odottain heidän kääntymistänsä, on wiipynyt rangaistuksen kanssa, ei hän kuitenkaan ole heidän pahoja töitänsä unohtanut; waan kirjoittanut ne kirjaansa yhteen kokoon, sen kautta enäntääksensä vihansa julmuutta.

6. Kuudes Estet on, että ihminen ottaa waarin minä lopun muiden ihmisten elämä saa. Sillä koska ne ihmiset, jotka owat eläneet niin hillimättömästi ja jumalattomasti, ettei he ole hävenneet muiden silmään edessä ja nähden hirmuisissa synneissä julkisesti rypöä ja itsiänsä saastuttaa, että joka mies ja lapselkin kaduilla owat heitä sormillansa kofottaneet, kuitenkin kuolin wuoteessansa, taitawat lausua jonkun hymän sanan, huutaa

Jumalala armoa, rukoilla ja niin lewollisesti kuolla: niin ei taida joku kyllä ihmetellä, kuinka tämän mailman tyhmyt ihmiset sentkaltaisia kiittämät, heidän nimiänsä ylistämät, heidän työnsä hursteaksi tekewät, ja ulos lewitän heidän kiitostansa, sanovat: he ovat ottaneet tästä maailmasta niin hyvän ja jumalisen eron, kuin joku ihminen joskus ottaa taitais, he ovat pois nukkuneet niin hiljaisesti kuin karitsat ja kaikki asiansa hyvin toimittaneet; ovat jättäneet omillensa ja perheellensä hyvät esimerkit, ja niinkuin kyntilä sammuneet. Tämän kautta tulee moni suuresti rohwaistuksi syntiä tekemään, ajatellesansa: sentkaltaiset ihmiset ovat eläneet juuri niin jumalattomasti kuin minäkin, eli joku muu, ja kuitenkin saaneet auluaan lopun; miksenkä minä myös samalla tavalla itsiäni mahtaisi käyttää? Mutta Jumala estäköön ja kieltäköön sen! Sillä ne, jotka niin ajattelevat, ovat sowaistut ja näkewät vähemmän kuin myhrä; kuolla lewollisesti, ei ole kohta kuolla auluaallisesti; rukoilla Jumalalta armoa hiljaisesti ja kemiaästi kuolla ei ole kohta Jumalan armoa löytää; rukoilla muutamia rukouksia huulten ulkonaisella liikkumisella, ei ole kuolla Jesuksen Christuksen uskoissa: moni sen tekee, ja kuolee kuitenkin surkuaasti, ja wihelijäisesti.

7. Seitsemäs ja viimeinen totisen katumuksen ja kääntymisen este, on toivo pitkästä iästä; sillä sinä samassa kuin ihmiset elävät tässä toivosssa ja sillä itsensä rawitsewat, juopumat he nukkuihin synneissä, ja ei ota maaria kääntymisen ajasta, niinkuin se rikas mies, josta luetaan Luc 19: 19. Hän luuli hänellänsä oleman pitkän iän, sentähden pois heitti hän kaikki ajatukset tulevaisesta elämästä, Christuksen ilmestyksestä ja katumuksesta, kaikki myös munt hyvät asiat, näin puhuin sielullensa: sielu! sinulle on pantu paljo hennyttää moneksi vuodeksi, lewää, syö juo, riemutse. Näin pettämät ihmiset itsensä; tässä elämässä niinkuin myhrät ovat sofiat kääntymisesänsä. He sulkewat sen pois ajatuksistansa, juurtuneella toiwolla pitkästä iästä. Sentähden, rakkaat weljet! rukoilen minä teitä Jesuksen Christuksen armon tähden, ettei yksikään näistä yhteisistä esteistä, teitä kiiruus-

ta kääntymisestä talaperin pitäis; waan että te kaikki ne ylitse voittaisitte; muutoin taidatte te tapaturmaisesti pahuudessaanne ja katumattomuudessaanne pois temmatuksi tulla, huktua ja kadotetuksi tulla, meidän Herran Jesuksen Christuksen lumion jälkeen. Sentähden päätöksesi, ynnä sen Jumalisen Hesekielin kansa peljättäämme Herran meidän Jumalamme uhkauksia, kantain nöyrää ja särjettyä sydäntä, ennen kuin Jumalan rangaistus päällemme lankee. Maeltakaamme Jumalan pelmoa ja hänen teillänsä; tulkitaamme omaatuntoamme; ikketäämme syntejämme, murehtikamme sitä sisällistä surkeutta, jossa jumalattomat iloinneet ja riemuinneet ovat; niin että (koska tässä maailmassa ovat niinkuin uineet hekumansa nollishydessä, pitää menemän iäiseen piinaan) meillä silloin mahtais olla iäinen rauha ja lepo, koska Jeesus Christus on ilmeesti wä taimaasta, kaikkein pyhain enkelein kansa, ja niin saimmme kunnian kruunun, eläisimme Jumalamme kansa, ja hänen Poikansa Christuksen meidän autuaksitekiämme ja kaikkein Jumalan enkelitten ja pyhain kansa, ijanikaikisessa sanomattomassa ilossa taimaisa. Johon iloon meitä johdattakoon se, joka on meidän niin kallisti lunastanut, nimittäin: Jeesus Christus se vanhurskas, jolle Isän ja Pyhän Hengen kansa, eltoon ylistys, kiitos, kunnia, woima, wäkemys, wiisaus, walta ja Herraus, nyt ja kaikkiin ijanikaikisiin aikoihin! Amen.

Tässä seuraawat ne sata Christillishyden Djennus-Nuoraa,

joiden jälkeen katumainen Christitty elämänsä ojeta ja parata mahtaa.

Miin monta kuin tämän Djennus-Nucran jälkeen waeltawat, heidän päällensä olkoon rauha ja laupius! Gal. 6: 16.

1. Pidä Jumala silmäis edessä kaikkena elinkaupena, ja waela hänen edessänsä, niinkuin kuuliainen lapsi isänsä silmäin edessä. Job, 4: 6. 1 Pet. 1: 14. Eph: 5: 1.

2. Kawahda itsiäs tarkasti, ettes yhtään silmän räpähstä uuhota aamu-rukousta, niin pian kuin heräjäk eli nlös nouset: sillä saatana walwoo sydämmes omen edessä, luikahtaa silloin huomaitsemattas sisäillen, ja on sitten kosto sen päivän johdattama sinun monneen syntiin, elleis kosta herättyäs, rukouksella hänelle tietä sulje. 2 Pet. 4: 7. ja 5: 8 Eph. 6: 11—19

3. Älä luule olewas niin täydellisen Christillisyydessä, ettes yhtään harjoitusta ja parannusta silleen tarwitse; waan tiedä, että tuskin vielä alkanutkaan olet, ja et taida ikänänsä, niin kauman kuin sä elät, täällä oppia. Syr. 6: 2. 1 Cor. 13: 9. Hebr. 5: 12, 13.

4 Älä itsiäs kaunistele; waan tutki tarkasti oma-tuntos, ja älä sitä nlös lykkää siihen asti, että kerran ahdistuksen kanssa joudut kuolin tautiin; waan koska sinulla vielä aikaa on; niin ajattele, kussas tahdot iankaikkisuuttas kuluttaa Gal. 6: 7. Walituswirt. 3: 40. Syr 6: 8. 7: 39, ja 18: 22.

5. Se waeltaa suuressa sokeudessa ja suruttomuudessa, joka aamulla ajattelee ehdoosen asti elämänsä, elikkä ehdoolla aamuun asti. Syr. 10: 12. 2 Sam. 10: 14.

6. Sangen pahoin itsensä kääntää se, joka huomeneen lykkää sen, että hymää tehdä, parata ja kääntää itsiänsä. Gal. 6: 9. Syr. 18: 22. Hebr. 3: 15

7. Ajattele että sinun sielus on niinkuin piiskuinen lintu, jonka eteen, koska hän istuu maan päälle, wiritetään saata werkkoa ja paulaa, jossa hän ei taida olla surutoin, sentähden lentää hän nlös ilmaan: niin myös jos siinä tahdot marjella sielus, niin älä sitä siota maan päälle: waan taimaasen. 1 Sam. 9: 12. Phil. 3: 14. Col. 3: 1, 2.

8. Jos sinä sanan lukemisessa, kuulemisessa eli tutkimisessa, tunnet mielessä ja tahdossas jonkun hymän liikutuksen kääntymiseen ja parannukseen, niin ajattele, sen olewan Jesuksen Christuksen äänen, jolla hän sinulle omaassa funnossas huutaa niinkuin kadonneelle lampalle: jos sen nlonkatsot niin katso, ettes myös häneltä nlonkatsotuksi tule. Apost. Tek. 2: 37. Luc. 15: 4 1 Sam. 2: 30.

9. Älä jätä hymää tekemättä siihen asti kuin wan-

haksi tule; maan uhraa Jumalalle kukoistama nuoruus; sillä nuori ei tiedä jos hän vanhaksi tulee; mutta katumattomalle on kadotus välttämätön. Syr. 51: 38. Saarn. 22: 30. Psalm. 37: 38.

10. Ajattete, että kuolema lähestyy sinua joka silmän räpäys, ja että sinun epäilemättä, sen viimeisen ja iankaikkisen tuomion päätöksen pitää kuulemaan: ja etes ajan rahtuakaan ole waka, ettes samalle tuomiolle kutsutuksi tule. Syr. 38: 33. 2 Cor. 5: 10. Matth. 95: 13.

11. Älä yhdenkään ihmisen mielennouteeksi tee pahaa; sillä ei yksikään kaikista ihmisten lapsista taida sinua auttaa, koska Jumala kerran tuomitsewa on. 2 Mos. k. 23: 2. Leko kirj. 4: 19. Psalm. 49: 8. 5. Mos. 32: 39.

12. Älä määrinnydellä mitään pyydä alles saada, ehkä kuinka halpa eli suuri se asia olis. Syr. 21: 9. Jer 17: 11. Joh. 20: 16.

13. Kufas ikänänsä olet, ajattele, että olet palme-
lia ja huoneen haltia, ja ettei sinulta muuta etsitä, kuin uskollisuutta ja rehellisyyttä. Matth. 24: 25, ja 25: 14. 1 Cor. 4: 2.

14. Älä ikänänsä ehtoolla anna silmäs nukkua, ennen kuin isselläs tuffinut olet, jos sinä edesmenneenä päimänä olet vähennyt eli kassanut jumalisuudessas. Psalm. 63: 7. 2 Cor. 13: 5.

15. Seiso yhdessä kohden Herran tiellä, on kändä takaperin: konyksyndestä nsendessä kerkistella ympärillens ja palata elämän laidalta tieltä, on sangen waarallinen. 1 Mos. kirj. 19: 17. Hebr. 12: 1, 2. Ilmest. k. 2: 4, 5.

16. Toimituksissas ole nstämällinen jokaista kohtaen, ja ei kellenkään mielisuosin rasitukseksi. 2 Tim. 2: 24. Sananl. kirj. 16: 24. Eph. 4: 13.

17. Ole nöyrä ja alhainen Jumalata vastaan; puhdas, raitis ja kohtullinen itsiäs vastaan; ja sydämeestä wilpitoin kaikkia ihmisiä vastaan. 1 Pet. 5: 6. Ps. 37: 2. Tit. 2: 12.

18. Älä luule olemas kyllä somelian jotain erinomaista toimittamaan; sillä oma luulo on monta peittänyt. Rom. 12: 16. Saarn. k. 7: 17. Syr. 3: 22, e. p.

19. Ole täydellä todella ahkera ja kiivas mailmalle

ja itselles kuolemaan. 1 Joh. 2: 13. Rom. 6: 12.
1 Cor. 15: 31.

20. Anna ilmei olla ja sydämen walkeudesta rak-
kaudessa ulos loistaa laupiudek; k  nt  ksiss  k n  st  m  llisyy-
dek; waatteiss  k sinun n  yrnydek; wainoss  k k  rsim  llisyy-
dek, k  nsak  ymisess  k hyw  t tapak. Matth. 5: 16. 2 Pet.
1: 5, 6, 7.

21. Walita katumaisesti kolme ohitse mennyt  
asiata, nimitt  in: sit   pahaa kuins tehnyt, ja sit   hyw   
kuins laiminly  nyt olet, ja sit   turhaan kulunutta aikaa,
jot  k ei ik  n  ns   taida j  llen ostaa. 1 Pet 4: 3. Walit.
Wirt. 5: 16: 17. Jos. 10: 12.

22. Pane syd  mees n  m  t kolme ny  yist   asiata, ni-
mitt  in: Ujallisen el  m  n lyhyys ja tiet  m  tt  my  k; se
suuri waara kuin siielun ylitse rippuu, ja ett   niin har-
wat ovat jot  k pyrk  m  t samaa waaraa w  ltt    ja au-
tuak  si tulla. Ps. 39: 7, 8 ja 38: 13. Jos. 23: 11.

23. Ajattele my  k n  it   tulewita asioita, jot  k kai-
keti wi  sit ovat: niinkuin kuolemata, tuomiota ja loppua,
kuin kaikki men  k p   lle seuraak, ja kadotettuina i  ist  
helmetin piinaak. Syr. 14: 18. Sarn. k. 12: 13. Luk. 16: 24.

24.   l   my  sk  n anna n  m  t kolme seuraawaisista
asiata kos  kaan muistost  k pois langeta, nimitt  in: Sil-
m  n, jota kaikki n  kee, Korman, jota kaikki kulee, ja
sen kirjan johon kaikki kirjoitetaan. Syr. 23: 28. Ps.
94: 9. Ilm. k. 20: 12.

25. L  himm  ist  k kohtaan pid   n  ist   kolmesta kap-
paleesta wisu waari:   l   kernaasti k  n  st  k  n pahaa
ajattele, jos jotain pahaa tied  t, niin   l   siit   puhu,
kos  k hyw  ll   tunnolla wai olla taidat:   l   mielell  k
kuule ja kormias lainaa sille, jota pahaa puhuu jostakin,
ellei sinun wirt  k puolesta sit   kuuleman pid  . 1 Cor.
13: 5. Jak. 1: 19. Syr. 19: 7, 8, 20.

26. Kaikes   kuin ei ole jumalata ja omaatuntoa
wastaan osota kuuliaisuutes esim  ltaak ja woim  llisia was-
taan, mailmass  , eh  k he wiel   kamalatt  in ja omaansa
etsim  lset olisit. Rom. 13: 1. Tit. 3: 1. 1 Pet. 2: 13.

27. Osota h  t  ynelle apu ja laupi  k, ja ole y  st  k.

maallinen könhiä ja alhaisia vastaan. Es. 58, 6, 7. 5 Mos. 15: 11. Tob. 4: 7, 8, 10.

28. Pidä tämä ajallinen hymynsä halpana; mutta sitä vastaan pyydä ahkerasti iäistä hymyntä ja kuinka olisit rikas Jumalassa: ajattele että pienin rahku eli qwintini hengellistä ja iankaikkista hyvää on enämpi, kuin tuhannen leimistää maallista ja ajallista hyvää; sillä tämä katoaa; waan se toinen pysyy iankaikkisesti. Phil. 3: 7, 8, 14. Matth. 6: 19, 20. Col. 3: 1, 2.

29. Tutki usein syntejäs sydämen katumuksella ja walituksella. Ps. 51: 5. Ps. 38: 4, 5, 6, 19, ja 25: 7.

30. Katso mitäs teet, niin ajattele: jos sen tekemä olisit, jos sinä pitäisestsi pois temmattaisiin, ja Christuksen tuomio istuimen eteen sitä vastamaan asetettaisiin. Syr. 7: 39. Matth. 24: 44. 2 Pet. 3: 14.

31. Katso! että maille nölösänot palvelukses, ennen kuin hän sinulle maksaa, ja anna itses palvelukseen Herran Jesuksen tykö; sillä häntä palwella, on nau-tita kaikkein kallihinta wapautta 1 Joh. 2: 15. 2 Cor. 6: 4, ja 3: 17.

32. Muista että puhtaus on silloin maarassa, koska ruassa ja juomassa eletään nölöpaltisesti, muista myös että nöyryys rikkaudessa, ja oikeus kaupoissa työläästi rikkomatta säilyvät. 1 Mos. kirj. 19: 33. Sananl. kirj. 18: 23. Syr. 27: 1, 2, 3.

33. Rukoile Jumalata kaikesta sydämestäs, että hän sinun tehnyt syntis ja pahat teos anteeksi annais, ja edespäin sinua aiati hallitsis. Ps. 25: 6, 7, ja 143: 10, ja 73: 24.

34. Ahkeroitse itse työssä ja teossa senkaltainen olla, kuin tahdot nähdä ihmisille; sillä ei Jumala tuomitse muodon, waan työn ja totuuden jälkeen. Tit. 2: 7, 8. 1 Sam. 16: 7. Col. 3: 25. Syr. 1: 35, 10.

35. Älä paljo puhu; waan tiedä, että sinun pitää jo-kaitsesta turhasta sanasta lumun tekemän Jumalalle. Sananl. k. 13: 3. Syr. 22: 32. Matth. 12: 36.

36. Ajattele ettei sinun työ, minkälaiset he itä-nänsä olisit, niin pian katoa; waan seurawat sinua, ja kylvetään täällä niinkuin siemen, jonka hedelmät sinun

pitää ijanikaikkisesti nautitseman Luc. 16: 2. Es. 3: 10. Ilm. k. 14: 13. Gal. 6: 7.

37. Jos sinun sydämmes iloitsee ja tuskua sitä, että ylistetään, niin tuskahuta kohta ilman miipymättä senkaltainen tuskutus, niinkuin helmetin tuli olis syttynyt sielussas. Sananl. k. 27: 21. Gal. 6: 3. Syr. 1: 36, 37.

38. Runnia, korkeus, rikkaus ja mailmallinen hehuma ei seuraa sinua kuoltuas; vaan mitä hymää eli pahaa sinä täällä tehnyt olet: sentähden falso hymin etees, mitäs hymää itselles ijanikaikkisuuteen kokoat. Luc. 12: 20, 21. Syr. 11: 29. Luc. 16: 9.

39. Astu niin jokapäivä omasatunnossas Jumalan kaswain eteen, kuins ajattelet kerran hänen tuomio istuimens eteen astumas; ellet sinä taida seisoma olla omassa koetuksessas, millä sydämellä tahdot sinä siis Jumalan tuomion eteen tulla? Ah! muista ja tutki tätä hymin ja tarkasti. 2 Cor. 5: 9, 10. Jer. 32: 19. Ps. 143: 2.

40. Mita on kalliimmaksi armattama kuin ijanikaikkisuus; sillä koko autuas ijaishys taitaan saada täällä lyhyellä ajalla, jos se oikein käytetään: mutta ei taita sillen ijanikaikkisuudessa minutiaakaan eli silmän räpäystä ajasta takaisin saada. Rom. 12: 1. Col. 4: 5. Saarn. k. 19: 3.

41. Taita että eläissäs kuolet, niins saat kuollessas elää; sillä se kuin jokapäivä kuolee, on kerran mielellänsä kuolewa. 1 Pet. 2: 24. Rom. 6: 10, 11.

42. Täällä on aika parannusta tehdä; vaan ei siellä muuta, kuin odottaa palkkaa ja maksoa pahuutensa edestä. Miis. k. 12: 10. Es. 66: 24. Rom. 2: 5, 6.

43. Perkeleen merkit ja paulat ovat kaikissa, kuin ihminen näkee ja pitelee. Luk. 22: 31. 2 Cor. 2: 11. 1 Pet. 5: 8.

44. Paras neuvo edespäästä on tämä että ihminen ottaa wisun ja tarhan waarin lihansa nlytyksistä ja kiusauksista, ne myös ilman wilmyhystä ristinnaulitsee. 1 Mos. k. 4: 7. Rom. 6: 12, 13, 14. Gal. 5: 24.

45. Ei korkia wiisauus, vaan pyhä rakkaus taitaa syntisille kiusauksille wäkewän wastuksen tehdä. 1 Mos. k. 39: 9, 1 Cor. 3: 19, 20. 1 Cor. 13: 4.

46. Jota enemmän mailma sinua mihaa, ja jota

enämmin sinä itses hänestä eroitat, sitä likemmä tulet sinä Jumalaa, ja sitä otollisempi olet sinä Jumalalle. Joh. 15: 18, 19. 1 Joh. 3: 13. Rom. 12: 2.

47. Joka oi ole sydäimestä kiitollinen saadun hymnyden edestä, se ei ole mahdollinen lisää saamaan. 1 Thess. 5: 18. Syr. 12: 3.

48. Niin usein kuin joku onni helmaas lankee, ota se ylös niinkuin koetus, jonka Jumala etees panee, ja niinkuin syn.kiittäät ses ja ylistää ses häntä; mutta niin usein kuin onnettomuus sinua kohtaa, ota se ylös niinkuin mälifappale tehdät ses parannusta, ja edespäin känstää ses itses sitä toimellisemmasti. Saarn. k. 7: 45. Syr. 11: 27, ja 11: 17.

49. Osota wäkemyhdes woima wihelijäisen auttamisella, wiisaudes woima muiden karsimisella ja neuwomisella; rikkaudes woima tarwittseman auksi ehtimisella. Es. 58: 7. Sananl. k. 15: 29, ja 3: 27.

50. Alla anna onnettumuuden sinuas peljättää ja epäilykseen saattaa. Alla myös onnen anna sinuas paisuttaa ja yläpiäksi tehdä. Syr. 11: 14, 27, ja 20: 11, Saarn. k. 1: 2.

51. Heikkoudeessa rukoile mahwuutta; tuskaassa ja karsimisessa karsimällisnyttä; anna itses kokonansa Jumalan tahdon ala, joka se paras lääkitys on. Jac. 5: 13, ja 1: 12. 2 Sam. 10: 12. Up. k. 2: 14.

52. Elä aina niin että Jesus on silmämääräs, ja seuraa hänen askeleitansa, niin et sinä ko.kaan eksy. Joh. 13: 15. 1 Pet. 2: 21. Matth. 11: 29.

53. Muistuta itselles aina, ettes itsestäs taida mitään hymää ajatella, sitä vähemmän puhua, ja vielä vähemmän tehdä ja kättää; ja älä sentähden itselles mitään hymä tykö lue; waan ainoastansa se paha, jota sinä alat ja etees otat. 2 Cor. 3: 5, ja 11: 30. Phil. 3: 13. Dan. 9: 5, 8.

54. Ennen kaikfia ahkeroitse sinuas nöyrnydestä ja rakkaudesta; sillä ilman nöyrnyttä ovat kaikki muut amut laitettawat ja sulat wiat. Ja mitä ei tapahdu sulasta rakkaudesta Jumalaa kohtaan, se on vähempään armattu Jumalalta, kuin tyhjä. Zeph. 2: 3. Phil. 2: 2, 3, cc. Syr. 40: 20. Es. 29: 13, ja 1: 14.

55. Pelkää Jumalata, tee oikeus ja älä ketään pelkää; sillä mitä tomu eli kuolemainen ihminen taitaa sinulle tehdä. Saarn. k. 12: 13. Ps. 37: 3, 1 Pet. 3: 13, 14.

56. Totuta sydämes ihmisiin wäkirukouksiin ja salaisiin huokouksiin, jottas mahdat alati Jumalan tykö lähettää, kottas jotain alat ja työstä tehdesäskin. Ps. 38: 10. Matth. 6: 7. Col. 3: 17. Eph. 6: 18. Luc. 11: 19.

57. Jos sinä jotain muuta etsit kuin ainoastansa Jumalata kaikissa ja ennen kaikkia, niin sinä et ajassa eikä iankaikkisuudessa mitään löytää taida, joka sinua hyödyttäis. Matth. 6: 33. 1 Pet. 2: 2. Jac. 1: 5.

58. Turmaa Jumalaan, niins olet waka, että hän suurimmasa hädässä on sinua lähinnä. Ps. 84: 13, ja 138: 7. Syr. 2: 6.

59. Se jota sinun ja kaikkein ihmisten enimmästi peljätä tulee, on ettes Jumalata pois kadottais. Phil. 2: 12. Ps. 27: 7, 8, 9, ja 7: 23—26.

60. Rääntyminen on portti, ja pyhä elämä uskossa Jesuksen Christuksen päälle on tie taivaasen, ja ehkä tämä portti on ahdas ja tie kaita, niin kuitenkin sen auvuas loppu aivan hywin waiwan maksaa. Luc. 13: 24. Matth. 7: 13. Ebr. 12: 14. 1 Pet. 1: 14, 15, 16.

61. Rasso! wisusti mitäs teet, ja tiedä että mahdoin on nautita ynnä Jumalan ja mailman rakkautta. Eph. 5: 15. Jac. 4: 4. Rom. 8: 7, 8.

62. Se kääntää itsensä aivan pahasti, joka waihettaa iankaikkisen elämän ilon kymmenen eli kahden kymmenen vuoden maalliseen hefumaan. Luc. 12: 20 ja 16: 19, 24, 25. 1 Cor. 7: 31.

63. Mjattele sen päivän pahoin kääntänees, jonas et mitään hywä tehnyt, että yhtään wäärnyttä Jumalan tähden, jos tarwittu olis, kääsimäisesti kääsinnyt ole. Rom. 13: 13. Ebr. 13: 16.

64. Muista tarkasti että ylpiät waatteet ovat saatanan paulat: ja että koreilla ja ylpeillä waatteistansa (erinomaisesti koska ne ovat meidän ilkiän jumalasta pois lankeemisemme todistus) sopii juuri niin hywin, kuin waras tahtois koreilla kōysi kaulassa, sitte kuin hän hirsipuusta pääsnyt on: ja muista, että se on kaikkein jär-

jettömin hulluus, senkaltaisella turhuudella Jumalan mi-
haa vetää sielunsa, ja myös maan ja valtakunnan päälle.
Tob. 4: 14. 1 Mos. k. 3: 7. Syr. 3: 30 ja 11: 4 ja 20: 10.

65. Dikian Christityn pitää kaikei kohtaaman mi-
haa rakkaudella, ja kärsimän määrhntä kärsimäisesti.
Matth. 5: 44, 45. 1 Pet. 2: 8, 9. Rom. 12: 20, 21.

66. Älä pidä vihaa kenellenkään; sillä joka vihaa
jollentkin pitää, hän kutsuu perkeleen tykönsä asumaan.
Sananl. k. 26: 26, 27. Eph. 4: 26. 1 Joh. 3: 10, 14, 15.

67. Älä sen ylitse murehdi, että Jumala synteis täh-
den kurittaa ja rangaisee sinua; vaan sen ylitse ettäs niin
hnywää Jumalaa ja Herraa vastaan syntiä tehnyt olet.
Wal. wirt. 3: 39, 40, 41, 42, 43, ja 5: 16, 17. Ps. 51: 5.

68. Jos sinä Jumalalle mielennouteeksi hillitset ja
murrat oman tahtos; niin Jumala sinulle mielennouteeksi
wihollistes tahdon ja neuvoon tyhjäksi tekee. Sananl. k.
16: 6. Ps. 18: 21, 25.

69. Etsi täällä senkaltaisten ihmisten kansakäymistä,
joidenka kansa sinä taidat elää iankaikkisesti taimaisa.
Syr. 6: 23, ja 14: 1. 2 Pet. 3: 11, 12, 13, 14.

70. Salli mielelläs sinuas nuhdeltaa, ja koska lä-
himmäises asettaa sinun rikoses etees parannukseksi, niin
ota se kiitollisuudella vastaan. Ps. 141: 5. Sananl. k.
12: 1, ja 13: 18.

71. Rukoile Jumalata kirkian esimallan edestä, 1
Tim. 2: 1, 2. Jer. 29: 7. Baruch 1: 11, 12.

72. Joka mielisuosin laskee pahat ajatukset sisälle
tykönsä, hän awaa sydämensä omen perkeleelle, jonka
päälle se sitten sielun omistaa. Syr. 33: 5, 6. Jac. 4: 7.
1 Pet. 5: 9.

73. Ei ole kukaan miisas; vaan se joka itsensä tyh-
mänä pitää, ja mielellänsä halwimmaltakin oppia tahtoo.
Ei kukaan ole mahdollinen kunnioitettaa; vaan se joka
Jumalata ylitse kaikkia pelkää, kunnioittaa ja rakastaa;
mutta sitä vastaan itsensä maan matoa halwempana pi-
tää. Sananl. k. 3: 7. Ser. 25: 15, 16. 1 Sam. 2: 30,
1 Mos. k. 18: 27, ja 32: 10.

74. Älä yhtäkään ihmistä ylönkatso. Syr. 11: 2.
Sananl. k. 14: 21.

75. Älä iloitse koska vihemiehes pahoin käy; sillä Herra näkee sen, ja se on kauhistus hänen silmänsä edessä. Sananl. k. 24: 17, 18, 19. Ps. 37: 7.

76. Jos ei tarvet waadi sinua puhumaan, niin ole ennen äneti; sillä se on yhteinen lääkitys monta onnettomuutta vastaan ja erinomainen välitappale sisälliseen mielen rauhaan ja lepoon. Saarn. k. 3: 7. Syr. 23: 7. Sananl. k. 21: 23, ja 10: 10, 11.

77. Jos tahdot opettaa muita, niin tee itse mitäs opetat; sillä muntoin ei sinun sanas mitään maksaa. 1 Cor. 9: 26, 27. 1 Tim. 4: 12, 15, 16. 2 Cor. 6: 3.

78. Älä yhtään salaisuutta sille ilmoita, joka ei taida omaakaan salaisuuttansa kätkeä. Sananl. k. 20: 19, ja 25: 9. Syr. 27: 17, 24.

79. Jotka suu kernaasti puhuu häpiällisiä ja riettaita asioita, sen sydän ja tahto on totisesti taipunut sitä tähtäimäänkin. Matth. 12: 34, 35. Syr. 21: 28. Sananl. k. 4: 24, ja 26: 23.

80. Älä puhu valhetta, vaikka se sinulle aivan hyödylliseksi näkyy; sillä se on kuitenkin sinulle vihdoin vahingoksi; vaan waella totuudella, vaikka luulisit sen jossikaksi vahingoksin tuleman; sillä sen suuri hyödynitys kyllä löytyy aikansa. Syr. 7: 13, 14. Ps. 15: 1, 2. Sananl. k. 19: 5.

81. Jos sinun nstämäs sinulle mielisuosioiksi tahdois tehdä itsensä kotonansa hunajaksi eli osottais itsensä sangen hywäksi ja leppiäksi sinua vastaan, niin ei sinun kuitenkaan pidä pyytämän häntä ylös syödä, eli hänen hywynyttänsä määrin kättää. Syr. 6: 7—11, ja 33: 20, 21.

82. Niin kauman kuin joku antaa itsensä vihalta hallittaa, niin ei häntä taita pidettää oikiana ihmisenä, sitä vähemmin totienä Christittynä. Saarn. 7: 10. Rom. 12: 19. Eph. 4: 26. Es. 37: 8.

83. Älä usko sitä joka kansas lihakoitsee; vaan tiedä, että jolla on tapa sinua silmäin edessä kiitää ja liehakoita, se pyytää myös sinua muiden edessä panetella ja hämäistä. Sananl. k. 27: 6, ja 29: 5. 1 Thess. 2: 5.

84. Jumalan omaisuus on, tyhjää jotaan meissä tehdä. Jos siis Jumalan meissä jotakin pitää tekemän,

niin meidän itsesämme ensisti pitää tyhjäksi tuleman. 2 Cor. 3: 5, 6. Mich. 6: 8. Rom. 6: 6, 7.

85. Ei Jumala meissä mitään rakasta; vaan sitä kuin hänen hymänsä on, jonka hän on meissä vaihtanut; niin ei myös Jumala mitään maksu eli palkitse, paitsi omaa työtänsä kuin hän meissä toimittaa. Phil. 2: 13. Ef. 2: 12. Syr. 5: 38.

86. Kaikki hyvä lahja tulee ylhäältä päin; joka siis ylhäältä jottaan saada tahtoo, hänellä pitää oleman sangen nöyrä ja alhainen sydän. Jac. 1: 17. 1 Pet. 5, 5, 6. Luc. 18: 14.

87. Anna Jumalan aina vaihtaa sielussas; sillä yksi ainoa työ, kuin Jumala vaihtaa on werrattomasti parempi, kuin kaikki mitä mailma hamasta alusta asti on vaihtanut. 1 Cor. 12: 11. 2 Tim. 2: 21. Eph. 2: 10. 1 Joh. 5: 18.

88. Alla yhtään päivää anna ohitse mennä, ettes yhtä christillisen rakkauden työtä osota lähimmäiselles. Col. 3: 14. Rom. 12: 10. 1 Pet. 1: 22, ja 4: 9.

89. Että Christuksen työt ovat meidän opetuksemme, niin ota etees joka päivä tutkiakses yksi Christuksen sana eli teko. Joh. 13: 15. Matth. 11: 29. 1 Pet. 2: 21.

90. Ota etees sotiakses joka päivä jotakuta tavallista syntiä vastaan, ja huuda Jumalalta apua: jos olet hymin kilvoitellut, niin kiitä Jumalata sen edestä joka ilta, jos et, niin ano Jumalalta anteeksi. Col. 3: 5, 16. 2 Tim. 2: 3, 5. Rom. 12: 21. 2 Cor. 2: 14.

91. Ei siinä ole kyllä, että me kartamme suuria synnejä; vaan meidän pitää aina enemmän ja enemmän itsemme saastatoinna pitämän mailmasta. Jac 1: 27. Rom. 3: 8. Phil. 3: 13, 14.

92. Anna olla jokapäiväinen harjoitukses, hartaasti rukouilla, wiriästi tehdä työtä, ja Jumalaan turwata. Luc. 1. Neh. 4: 18. Eph. 4: 28. 1 Pet. 5: 7.

93. Se wiisaus joka ylhäältä on, se on ensisti tosin puhdas, sitte rauhallinen, siwiä, uskowa, täynnänsä laupiuutta ja hyviä hedelmiä, eriseuratoim ja ulkoallatoim: koettele itses aina tämän jälkeen. Jac. 3: 17. Gal. 5: 22. Sananl. 1: 2, 3.

94. Tofinen tuntomerkki, että ihmisellä on P Henki, on se, että ihminen on siwiä, hiljainen, ei enää itsestään pidä, kuin hänen tulee pitää, ja eroittaa itsestään kaikki maailmalliset himot. Gal. 5: 22. Eph. 5: 9. Jer. 51: 6. 2 Cor. 6: 14—18, &c.

95. Jos sinä niistä asioista, kuin elee tulevat, epäilet ja tietää tahdot, mitä Jumala tahtoo sinun tekemään eli jättämään, niin ota neuvo hänen sanaansa, se osoittaa sinulle, mikä oikea on; sentähden rukoile aina Jumalalta valistusta siihen. Syr. 6: 37, ja 4: 16. Ps. 119: 18, 24, 104, 105, 133, 145.

96. Pyydä olla halwin omisssa filmisissä; sillä Christyn suuruus ja korkeus seisoo siinä ainoastansa että hän nöyryttää ja alentaa itsensä. 1 Pet. 5: 5, 6. Syr. 3: 20, 21. Rom. 12:

97. Pidä se korkeimpana autuutena, että sinulla on puhdas sydän ja lemollinen omantunto. 2 Cor. 1: 12. Sananl. k. 15: 16. Ebr. 13: 18.

98. Ole siwiä ja tytywäinen kaikessa, kuin Jumala antaa sinulle tapahtua (jos et omalla sylläs sitä ansainnut ole); sillä se tapahtuu omaksi parhaakses. Ajattele, että hänen toimituksensa ja hallituksensa on kaikissa vanhurskas ja hyödyllinen, vaikka se näkyy sinulle kovaaksi ja raskaaksi. Saarn. k. 7: 15. 2 Cor. 10: 9. Ps. 71: 14. Job. 2: 10.

99. Käytä itseä niin jokaista vastaan kuin tahdot jokaisen sinua vastaan itsensä jällen kääntävän, ja tee sitä muille, kuin tahdot muilta sinulles tehtävän. Matth. 7: 12. Tob. 4: 16.

100. Unhykäisesti: ennen kaikkia etsi suurimmalla halulla ainoastansa niitä kuin ylhäällä ovat, kussa Kristus Jeesus on, ja Jumalan valtakuntaa sielussa, joka seisoo sisällisessä sielun lemosa, oman tunnon puhtaudessa ja saastuttamattomassa mielessä, se on: vanhurskaudessa, rauhassa ja ilossa pyhässä Hengesä. Eli yhdellä sanalla: Jumalan rakkauden osallisuudessa, joka on Christuksessa Jeesuksessa meidän Herrassamme. Amen. Col 1: 1, 2. Luc. 17: 21. Rom. 14: 17. 1 Joh. 4: 9, 10. Rom. 8: 38, 39. Jumalalle ainolle kunnia!

Rukous Totifesta Kääntymisestä.

O kaikkivaltias, ijankaikkinen, pyhä Jumala! jolle ei kelpaa jumalattoman kuolema; mutta että jumalatoimikäännysis tiestänsä ja eläis! Minä viheliäinen, sofia ja saastainen syntinen valitan ja tunnustan sinun edessäs, etten minä oikein vilpittömällä sydämellä ole vielä kääntänyt itsiäni synnistä ja perkeleen wallasta sinun tykö; waan olen vielä luontoni turmellussa ja lihallisessa tilassa, ja niin muodoin sinun vanhurskaan vihas, kuoleman ja kadotuksen alla, osatoim sinun armostas, Kristuksen saminnosta, vanhurskaudesta, elämästä ja autuudesta: sinun armos muistuttaa minua alati kääntämään itsiäni sinun puolees, ja on myös vaikuttanut minuissa halun ja tahdon siihen; waan minun sydämeni on peräti kuollut ja poispuutunut, niin sidottu ja wängittu synnin siteillä, etten minä itsestäni taida mitään tähän tehdä ja toimittaa; sentähden, o armollinen Jumala! käännä minua, niin minä kääntyksi tulen, auta minua, niin minä tulen auleluksi; herätä minun sydämeissäni ja omaisatunnassani sinun laakis woiman kautta totinen synnin ja oman viheliäisyyteni tunto, että minä sinun sanas ja henkes wälistuksen kautta elämällä tunnolla nähdä ja tuta saisin, kuinka minä luonnostani perisyynnin myrkyllä peräti turmeltu olen, niin että minun sydämeni aimosus ja ajatus on paha hamaasta lapsuudestani, ja kuinka minä vielä päälliseksi suurilla ja moninaisilla tekosynneillä sinun sanas ja käskijäs vastaan rikkonut, ja ylpendellä, ahneudella, ja hehumallisella elämällä itseni saastuttanut olen; amaa myös minun silmäni näkemään ne salaiset, sisälliset ja hengelliset wirheet, oman järjen wietellykset, oman rakkauden ja mailman ja luontokappalten rakkauden saastaisuudet, joiden kautta minä sinusta ja sinun puhtaasta rakkaudestas ja pelmostas, ja sinun sanastas ja tahdostas poispoikennut olen. Anna minulle näiden ja kaikkien muiden synteini ylitse murhe sinun mieles jälkeen, joka parannuksen matkaan saattaa autuudeksi. Minä tiedän, o armollinen Isä! sinun pieksämän jokaisista poikaa,

jonkas korjaat, sentähden anna myös minun tästä sinun isällisestä kurituksestas osalliseksi tulla: ja anna myös minulle tynnyäinen sydän karsimaisesti karsimaan mitä sinä rakkaudesta minun päälleni panna tahdot; anna sinun sanas olla minun wirtoutukseni, etten minä nöyryyis ahdistuksekseni ja raadollisuudekseni: älä anna wihollisten peljättää minua pois sinusta minun mahdollisuuteni tähden, ei myös minun lihani haukuttelemistensa kautta nukauttaa minua jälleensä suruttomuuden uneen, ettei sinun armos waiikutus estetä tulus. Käännä minun sieluni sisällinen halu ja itämoitsemys sinun armos ja laupiudes, ja Jesuksen Christuksen täydellisen sownnon, ansion ja vanhurskauden puoleen, että minä hänessä uskon kautta (jonka sinä minulle antaa tahtoisit) saisin syntini anteeksi, ja löytäisin täydellisen lunastuksen synnistä, kuolemasta ja perkeleen wallasta, ja tulisin hänen vanhurskautensa puhtailta waatteilla puetetuksi, ja hänen hengestänsä ja woimaistansa osalliseksi, syntiä, perkelettä ja mailmaa ylitsewoittamaan. Istuta minua uskon kautta siihen totiseen wiina-puuhun Jesukseen Christukseen, että minä hänestä saisin kaikki mitä minulta puuttuu, nimittäin: elämän, hengen, walkeuden, woiman, lohdutuksen ja wirtoutuksen minun murheiksni; ja lääkityksen haamoilleni. Te myös, o armollinen Jumala! minua mieluiseksi Christuksen ijes-tä ja kuormaa jokapäivä päälleni ottamaan, ja kantamaan, ja häntä seuramaan; sillä muutoin ei ole minulla osaa hänessä. Warjele minua oman rakkauteni ja järkeni wietellyksiltä, etten minä ylipendeltä langetetuksi tulin; pidä minua kiintiästi sinun armos alla sywimmässä nöyryydessä, hartaan alinomaisen rukouksen kautta. O iaiwaallinen wiisaus! opeta minua, edeswie ja johdata minua sinun neuvos ja tahtos jälkeen, tee minua sinulles kuuliaiseksi lapseksi, seuraamaan sinun ääntäs. O sinä taimallinen paimen! kaitse minua saumalla, ramitse minua taimaan leimällä ja wirtota elämän wedellä. Abba! rakas Isä! anna minulle Pyhä Henges, waikka minä sitä saamaan mahdollain olen, joka poispeistais kaiken orjal-lisen pelwon sinun puhtaan rakkautes kautta, ja istutais lapsillisen pelwon ja kuuliaisuuden minun sydämeeni, et-

tä minä sinun itse tähtes sinua rakastaisin kaikesta sydämeistäni, ja sinun rakkautes tähden syntiä wälttäisin. Puhdistista minua Jesuksen werellä aina enemmän ja enemmän kaikesta lihan ja hengen saastaisuudesta, ja anna armon joka päivä kasvaa ja wahvistua sinun tuntemises-
 sas ja kaitsissa. Christillisissä ammissa, uskossa, toiwossa, rakkaudessa ja kärsimällisyydessä; o hyvä Isä! suo minulle, että minä näin tulisin mahdolliseksi sinua rakastamaan, palvelemaan, kiittämään ja ylistämään täällä ajallisesti ja siellä tykönäs iankaikkisesti. Amen.

Muutamit sen oikian uuden syntymisen ja hengen uudistuksen Tuntomerkit, yksikertaiselta talonpojalta ensisti Saksan kielen kirjoitetut, ynnä walttuksen kanssa uuden syntymisen wäärinkäyttämisen ylitse.

Ruotsin kielestä Suomeksi kääntyt.

Joh. 3: 3. "Totisesti, totisesti sanon minä sinulle, ellei joku waistaudesta synny, ei hän taida Jumalan waltakuntaa nähdä."

1 Joh. 3: 29. "Jos te tiedätte, että Christus wanhurskas on, niin tietkää myös, että jokainen kuin wanhurskautta tekee, se on syntynyt hänestä."

1 Joh. 8: 9. "Jokainen kuin Jumalasta syntynyt on, ei se syntiä tee: sillä hänen siemenensä pysyy hänessä. Ja ei hän taida syntiä tehdä; sillä hän on Jumalasta syntynyt."

W. 10. "Siitä ilmaantumat Jumalan lapset ja perheen lapset. Jokainen kuin ei tee wanhurskautta, ei se ole Jumalasta, ja joka ei rakasta hänen weljeänsä.

Sille kunnialliselle talonpojan säädylle suomen maalla omistetaan tämä vähäinen kirjja, ynnä kaikkinaisen armon, valistuksen, siunauksen ja onnen toivotuksen kanssa.

Että tämä vähäinen kirjja teille, kunnialliset Maanmiehet, erinomaisesti omaksi nimitetään, tulee siitä, että yksi teidän kunnioitettavasta säädystäanne on sen ensisti Saksan kielellä Herran pelmoissa kokoonpannut, jonka tähden se myös nyt suomeksi kääntynä teidän hyväksenne säätään ja lahjoitetaan.

Päälefatsanto, jota kääntämisellä tarkoitettu on, on erinomaisesti ollut, kuin seuraava:

Ensisti on tahdottu estettää se mahingollinen ajatus, joka monen tykönä juurtunut on, että moni yksikertainen, koska hän kuulee hengellisistä asioista puhuttavan, sanoo eli ajattelee: nämä asiat ovat minulle ylönn korkeat, ja tulevat erinomattain Papille ja oppineille ihmisille; jonka tähden hän myös ei koskaan lukua pidä kasvaa näiden asiain tiedossakaan, sitä vähemmin totisen Christillishyden harjoituksessa ja Sumalan elämässä tuntemisessa; vaan elää huolettomasti tyhmyydessänsä ja suruttomassa maelluksessa, eikä tottele ikänänsä mitään niistä kuin totuuteen Christuksessa Jeesuksessa häntä johdattaa taitais. Joka erhehtymä luulo toivotaan tällä parhaiten takaperin ajettavan, koska yksikertainen talonpoika tässä esimerkillänsä todistaa, ettei se taivaallinen wiisaus keneltäkään itseänsä kiellä, joka häntä halajaa ja etsii; vaan antaa itsensä kaikilta mielellänsä löytää, ja tekee yksikertaisettin taitamiksi.

Toiseksi: on tällä tahdottu antaa kaikille yksikertaisille seltiä johdatus, niihin kappaleihin kuin totiseen Christillishyteen tulewat, siinä hyvässä toivossa, että jokainen, jolla joku murhe on hänen sielustansa, ei ainoastansa taida ilman suuttumusta tätä läpilukea; mutta myös saada halun niin mieltynä, kuin tämä kirjja opettaa; joka myös, Sumalan avulla, pian taitaa tapahtua, koska si-

Hen oikein ja täydellä todella ruvetaan ja siinä päälle pidetään, nöyrällä rukouksella Jumalan tykö, joka sen wanhan ja syntisen sydämen woipi muuttaa ja uuden luoda taikissa, kuin häntä vastaan seiso, eli Jumalan hengen viitutuksia estää ja tukahutta.

Päättöiseksi tutkiaaksenne tämän asian tarpeellisuutta ja armoa jätetään teille ajatella, mitä P. Paawali sanoo Gal, 6: 15: "Christuksessa Jesuksessa ei ympäri-leikkäus, eikä esinahka mitään kelpaa; vaan uusi luonto." Minä toivotan ynnä kirjan teidän kanssa: lukekaat onnellisesti, ja olkaat Jumalan armoihin sielun ja ruumiin puolesta uskollisesti annettu siltä, joka wilpittömästä sydämestä halajaa jo tässä elämässä ynnä teidän kanssanne tulla uudistetuksi Jumalan ja Christuksen kumahan, että te myös hänen kanssansa kunniasa Christuksen kaltaiseksi tulisitte.

Suomeksi Kääntäjä.

Talonpojan oma Esipuhe.

Tämä kirja sisällönsä pitää muutamia tuntomerkit, joista ihminen taitaa itsensä koetella, jos hän on oikein vastuudesta syntynyt eli ei. Joka vastuudesta syntynyt on, ja tätä lukee, se myös tämän taitaa oikein käsittää ja ymmärtää, ja sydämesänsä löntää; mutta joka ei vielä ole vastuudesta syntynyt, hänelle taitaa tämä olla käsittämätön ja outo kirjoitus, jota hän ei ymmärrä, eikä rakasta; vaan pikemmin taitaa vihata, hämäistä ja pilkata; mutta hyvät ja Jumalata pelkääväiset sydämet taitavat nämät harvat sanat hyväksi ottaa, ja tietää omasta koettelemuksestansa vielä enemmän sanoa tästä kokiasta uuden syntymisen toimituksesta, kuin he tästä lukea mahtavat. Jotka jälkeen myös hywäntahloinen lutia, koska hän tämän läpi luenut ja hywin ymmärtänyt on, itsensä koetella ja tutkia taitaa, jos hän on oikein ja totisesti kääntynyt Christitty ihminen ja Jumalan lapsi taitaa ei. Lukekaat siis onnellisesti ja olkaat Jumalan halvuun uskollisesti annettu!

Seuraawat nyt itse Tuntomerkit.

§. 1. Ensimmäinen vastuudesta syntyneen ihmisen tuntomerkki on, että hän Jumalan hengen ylöswalistuksen kautta oppii tuntemaan hänen suuret ja kadottamatset syntinsä, ja Jumalan iankaikkisen vanhurskauden tainfaltaisen pahuutensa ylitse, joka hänen senfaltaiseen ahdistukseen, pelkoon ja hämmästykseen saattawa on, että pian koko mailma hänelle ahtaaksi tulla taitaa. Sentaähden rukoilee hän ja huokaa, nötä ja päiwää, eikä ennen saa lepoa hänen sydämessänsä, kuin Jumala hänen rukouksensa kuulee, synnit hänelle anteeksi antaa, ja hänen jälleensä Christuksessa lapsuksensa ottaa, jota ahdistusta ja hämmästystä hän ei myöskään sitten unhoeta, niin kauwan kuin hänen silmänsä auki ovat.

§. 2. Koska hän siis sydämessänsä tuntee, että Jumala Christuksen werisen kuoleman kautta on anteeksi antanut kaikki hänen syntinsä, niin saa hän lewon, rauhan ja ilon; silloin ei hän mihinkään mailmassa niin suutu, kuin syntiin jolla hän niin kauwain ja usiasti on hänen rakkaan Isänsä wihoittanut ja murheelliseksi saattanut; silloin rupee hän ihmettelemään, ja sisällisestä sydämen liikutuksesta itsemään, ja oikioita ilon ja rakkauden tynnelitä muodattamaan. Silloin tulee oikia lapsillinen pelko ja nöyrhyys hänen sydämeensä, ja koska hän niin spwimmässä nöyrhydessä ja oman mahdottomuutensa tuntemisessa Jumalan armoa katselee, niin hän tuskin rohkee suunsa awata, hänen Jumalansa pyhän ja korkeasti ylistetyn majesteetin edessä; silloin rupee hän wihamaan ja ylön antamaan, kuolettamaan, ja ulosjuurittamaan syntiä, jolla hän ennen niin usiasti Jumalansa wihoittanut on; ja sen tekee hän silloin ei enäämpi orjallisesta pelmosta; waan rakkaudesta isänsä tykö.

§. 3. Jota warten hän myöskään poispaneet hänen entisen seuran: ja niinkuin hän on sitä ennen rakastanut, niin wihaa hän nyt sitä suuremmalla ja pyhemmällä kiimaudella, kuin hän sitä ennen rakastanut on, Hän

wihaa heitä niinkuin kadotuksen lapsia, juuri kuin heissä asuis nuori perkele, joka jällensä tahtois häntä wietellä näiden kadotettuin, pahanilkisten kumpanein seuraan. Koska hän heitä kohtaa, niin hän punastuu kaswoissansa hämystä; hänelle mieleen johtumat wastoin hänen tahtoansa ne entiset pahat tiet ja teot. Sen sijaan kuin hän ennen iloisella sydämellä oleskeli heidän seurassansa, seisoo hän nyt senkaltaisella wapisewaisella sydämellä heidän tykönsä, niinkuin lammaş sutten keskellä. Hän kääntää heille mielellänsä feltänsä, ja sanoo salaisesti itsellänsä: alkoon minun sieluni ikänänsä enää tulla heidän neuvonsa.

§. 4. Hän etsii sitä vastaan toista ja parempaa seuraa, nimittäin: hurškaita Jumalan lapsia, joiden kautta hän taitaa tulla paratukseksi, nuhdellukseksi, opetetuksi ja neuvotukseksi, kuinka hän mahtaa poispanna ja wihata syntiä ja mailmaa, ja mitä hänessä on, kuinka hän mahtaa poiskieltää itsensä, ristinnaulita lihansa, pois hakata oitian kätensä, ja puhkaista filmänsä ulos, ja kuinka hän ylitse kaikkia mahtaa rakastaa Jumalata, niinkuin sitä korkeinta ja kalleinta hywää, jonka kautta hän myös juuri niinkuin tulelta taimaasta plösrtytettyksi tulee, että hän saa senkaltaisen halun sydämesänsä rukoilemaan, luteremaan, opettamaan, tulkimaan, koettelemaan, ja kyselymään, jota ei hänellä ikänänsä kaikkena hänen elinaitänsä ollut ole, jossa harjoituksessa hän wasta itse tykönsä ymmärtää, mikä Jumalan waltakunta on, nimittäin: wanhurškaus, rauha ja ilo Pyhässä Hengesä. Tämän seuran pitää hän ainoana ilonansa ja paradisinansa maan päällä; on sentähden ennen yhden heiken heidän tykönsä, kuin muualla tuhannen päimää, ja vielä karsii pikemmin heidän kansansa puutosta, janoa, wilua, wauraa, häpiätä ja pilkkaa, kuin että hän entisen seuran kansa olis ilossa ja riemussa. Joska laulawat, hyppäwät ja eläwät hekumaşa, ne olit ennen hänen rakkahimmat ystäwänsä; koska hän heidän näki, ihaştui hänen sydämensä; tämä on nyt toisin kääntynyt, ja tapahtuu hänelle nyt niin niiden jumalisten kansa, he owat nyt kukkaiset ja ruusut hänen filmisänsä ja tosin päärtlyt ja

kointahdet. Niitä toisia hän vihaa niinkuin haisemia muohia, että he aina niinkuin kramut käyvät takaperin, ja ei tahdo tehdä seuraa siihen taimaalliseen isän maahan. Ja jos hän tapaturmasta joutuu heidän seuraansa, niin istuu hän niinkuin myrkä, eli niinkuin nukkuksissa, ja juuri niinkuin hän olis sairas, ja se heidän kelmettomain ja turhain puheittensa tähden; sitä vastaan on hän uskomaisten seurassa huoleton ja ilman maaratta; silloin puhuu hän sydämensä syvimmästä pohjasta, on täynnänsä riemua, iloa ja rakkautta, siellä lewittää itsensä hänen sydämensä, niinkuin kaunis kukkainen; tämä Jumalan lasten kallis seura on hänelle paljon suloisempi hunajata; sillä ei hän ikäänänsä ole iloisempi kuin silloin, koska hän heidän tykönsä on; ei taida hän miks misään seurassa enämmin itsiänsä ilahuttaa ja huvittaa, kuin koska hän isänsä lasten kanssa puhelee, lukee, weisaa ja Jumalaa rufoilee, ja hänen sanaansa tutkistelee. Silloin ravitsee ja virvottaa hän sielunsa, sanoen Hiskian kanssa: Herra! siitä eletään, ja minun henkeni elämä on siinä kokonansa; ja koska hän on poissa tästä seurasta, on hän juuri niinkuin ulkona maailmasta; sillä silloin käypi hänelle niinkuin kalalle, joka vedestä poistultuansa kohta kuolee. Näitä Jumalan lapsia rakastaa hän niinkuin omaa sielunsa, ja vielä enämmin kuin omia sukulaisiansa, ellei he vastuudesta syntyneet ole; ja vaikka he Belialin lapsilta tulevat pilkatuksi ja wainotuksi, niin rakastaa hän heitä kuitenkin sydämellisesti; sillä hän on ennen Jumalan lasten kanssa ylönsäntä, kuin niiden toisten kanssa kunniasa.

§. 5. Hän on myös sydämesänsä täydellisesti wakuuttettu, että jos hän olis kuollut entisessä tilassansa, niin olis hän iankaikkisesti kadotettu ollut. Hän löytää myös nyt itsesänsä, että hän on Christuksen uskon kautta vastaan ottanut, että hän on hänen lunastajansa ja ainoa autuaaksi tekijänsä, joka on lunastanut hänen sielunsa iankaikkisesta kadotuksesta. Hän tuntee rakastawansa häntä, ja tosin rakastawansa sydämellisesti, ja että hän päivän päivältä enämmin ja enämmin häntä rakastaa, ja sentähden halajaa rakastaa häntä iankaikkisella rakkaudella.

Ja niin ajattelee hän aina häntä, puhelee mielellänsä hä-
nestä, huokailee alati hänen tykönsä, ja tosin mitä iä-
nänsä hän alkaa, ajattelee, puhuu eli tekee, niin se on
kaikki Jesus Christus, Jesus Christus. Hänen sydämen-
sä ja ajatuksensa, suunsa, tekemisensä ja jättämisensä on
täytetty Christuksella; Christus vaikuttaa, asuu ja elää
kaiketi hänessä, sentähden ei se taida muutoin olla, kuin
että hänen suunsa ja elämänsä pitää siitä ylitsevuotaman,
jolla sydän täytetty on. Ei yksikään ihminen taida ym-
märtää eli käsittää, minkälainen tämä kallis rakkaus
on, ja kuinka aivan kallis ja taivaallinen työ se on, ra-
kastaa Christusta; waan ainoastansa se, joka sen itse
tuntee ja harjoittaa. Joka oikein Christustansa rakas-
taa, taitaa tosin paljon siitä sanoa; mutta enemmän kui-
tenkin tähtyy vaiketa; sillä se määkää niin syvässä hänen
sydämesfänsä, ettei hän sitä millään muotoa ulos sanoa
taida.

§. 6. Koska hän itse kääntynyt on, pyytää hän mui-
takin voittaa Christukselle; sillä hän tekee niinkuin se, jo-
ka pauhaamaisesta merestä on maalle uinut, joka heittää
myös nuoran toisille kumppaneille, jolla hekin taitawat
maalle vedettyksi tulla. Hän neuvoa, waroittaa ja nuh-
telee lähimäistänsä, pyytää kehoittaa ja haufutella häntä
myöskin ojentamaan jalkansa elämän tielle. Hän iloitsee
enemmän, koska hän näkee eli kuulee jonkun sielun was-
tuudesta syntymän, ja Christukselle voitetuksi tuleman,
kuin jos hän olis saanut suuren antimen kulta; sillä hän
on wakuutettu siitä, että Jumala senkaltaiselta sielulta on
ijankaikkisesti rakastetuksi ja ylistettyksi tulema, ja että
sen sielun, joka niin on pelastetuksi tullut saatanan pau-
loista, pitää kaikkein pyhän Enkelein ja sieluin kanssa
Jumalassa ijanikaikkisesti iloitseman. Hän toivottaa sen-
tähden, jos mahdollinen olis, että kaikki ihmiset mahtai-
sit autuiksi tulla, ja ettei yksikään ainoa kadotetuksi tulis:
hän kyllä mielellänsä omin käsin tahtois heitä wetaa tai-
waasen, jos hän waan taitais; se tekee hänen sydämel-
lensä sangen kipiätä, koska hän tuskii ihmisten tilaa, elä-
mää ja waellusta, että pyhän Raamatun todistuksen jäl-
keen niin monta könhää, wiheliäistä, wieteltyä sielua pi-

tää hukkuman. Ah! tässä kanssakärsimäisessä ja surullisessa tuffinnossa on hänen sydämensä täynnänsä ahdistusta, niinkuin se haljeta tahtois, ja eipä hän taidakkaan ikänänsä kyllä symästi ulostuttaa, malittaa ja ulospuhua tätä surullista tuffintoa; ei myöskään ikänänsä taida kyllä ihmetellä sitä käsittämätöntä, tuffimatointa ja ulos sanomatointa rakkautta, laupiutta, armoa ja uskollisuutta, kuin se kaikkea korkein, uskollinen ja laupias Armahtaja ja kaikkein lastensa Rakastaja on hänelle osoittanut, niinkuin mahdottomalle ja halwalle maan madolle; ja ei sentähden tiedä, sanomattomasta ihmettelemisestä, mitä hänen tästä käsittämän, ajatteleman, sanoman eli ensisti ylistämän pitää.

S. 7. Hän huutaa, hän huokaa, ja rukoilee sydämellisesti Jumalaa, että hän tahtois heitä kääntää ja ottaa kaikki lapsiensa: hän kantaa hänen eteensä heidän järjettömän ja sorian elämänsä, ja rukoilee heille armoa, erinomattain niille, jotka hänen sukulaisensa ovat, ja joista hän lihan puolesta ulostullut on, ja joiden kanssa hän jokapäivä kanssakäymistä pitää, syö ja juo; näiden edestä hän huokaa palamalla hartaudella, ja tosin hän antais sydämensä kokonansa sulata kynneleihin, huolesta, kanssakärsimällisyydestä ja murheesta heidän sielunsa autuudesta; sentähden rukoilee hän jokapäivä, että se armahawainen Jumala tahtois taimaasta katsoa heidän puoleensa ja kääntää heitä, ja taluttaa heitä ijankaikkiselle autuuden tielle; mutta koska hän näkee hänen waroituksensa ja nuhtelemisensa, suloiset ja kovat puheensa olevan turhaan, niin tulee hänen murheensa ja kanssakärsimäinen kipunsa sentausta niin enättyksi, ettei hän taida katsoakkaan heidän päällensä iloisilla silmillä, ettei se murheellinen ajatus heidän surkiasta lopustansa alati hänen sydämeensä symälle painetuksi tule. Ah! ajattelee hän, me jotka niin lauman olemme yhdessä eläneet, ja olemme täällä ajallisuudessa yhdessä söneet ja juoneet, ah, joska Jumala soisi, että me tämänkin elämän perästä saisimme, niinkuin rakkaat nstävät ja rakkaat lapset taimaassa yhdessä elää, syödä yhdellä pöydällä, ja siellä ylistää Jumalaa - ijankaikkisessa kunniasa! Ah kuinka

mielelläni minä sen soisin! ah kuinka mielelläni! ah! ah! kuinka mielelläni! Amen.

§. 8. Hän ahkeroitsee kaikissa asioissa kääntää itsensä oikein Christillisellä murheella, ruuassa ja juomassa, nukkumisessa ja walmomisessa, työssä ja lemossa, waatteissa, rahassa, tawarassa ja muissa maallisisa asioissa, joiden kansa hän, niinkuin sanottu on, kääntää itsensä murheen kansa toimellisesti, ja Christillisesti; hän nauttii niitä kohtuullisesti murheella, pelwolla, huolen pitämisellä, wapistuksella, ja on kaikissa arkaluontoinen ja pelkääväinen, ettei hän mahtais syntiä tehdä rakasta taivaallista Isänsä vastaan, joka nämät hänelle rakkaudesta lahjoittanut on.

§. 9. Hän on myös siwiä, eikä syty wihaan ja sopimattomaan kiwauteen lähimmäistensä vastaan, niinkuin wihainen ja järjetön koira; hän karsii paljon, wastaa ja kääntää itsensä toimellisesti, anteeksi antaa, unhoittaa, kääntää kaikki parhaaksi, wälttää ja antaa myöden, ja taitaa usein enemmän sillä woittaa, että hän myödyttää, kuin sodalla ja toralla; hän koota tuliset hiilet wihollisensa päälle päälle, känden niin hywällä esimerkillä, sekä ystämöinsä, että wihamiestensä edessä.

§. 10. Hän on myös alhainen ja nöyrä Jumalaa ja lähimmäistensä vastaan, suurten ja pienten, rikasten ja köyhäin, tuttavain ja weirasten tykönä; hän rakastaa ja etsii aina niitä alhaisia; mutta wihaa ja pakenee nlipeitä, paisuneita ja ynseitä sydämitä. Hän on nöyrä kääntöksisensä, sanoisansa, toisensä ja waatteisansa; jos hän on ennen kaunistanut itsensä niinkuin foreilewa waimo tanssiin; niin hän on nyt nliپیāstä riikin kufōsta tullut yksikertaiseksi tyhkyiseksi: hänen nöyryytensä loistaa hänestä kaikissa hänen puheisansa, toisensä ja kääntöksisensä, niinkuin kynttilä lyhdystä, niin että jokuitten tainty hänestä sanoa: Katso! miksiä ihmiseksi tämä nyt on tullut? mikä mieli hänellä nyt on, kuinka hän ennen oli?

§. 11 Hän on myös rauhallinen, noudattaa rauhaa, ja tosin on rauhan tekiä ja rauhan pitäjä; hän rakastaa rauhan lapsia, hän puhuu mielellänsä rauhaa, ja halajaa ijankaikkisesti asua rauhan majoissa, sen suu-

ren Rauhan Väämiehen Christuksen Jesuksen tykönä, hymästi siunatun ajallisesti ja iankaikkisesti.

§. 12. Hän on aina hymällä mielellä ja tyyty siihen kuin hänen Jumalansa ja Isänsä hänelle antaa; jos hänellä on ainoastaan huono ja kuiva pala, niin tyyty hän siihen niin hymin kuin toinen teurastettuun härkään: jos hänellä vain on terveys ja rauha palwella Isäänsä, ja hän saa sisällisesti tuta ja maistaa hänen suloisista ystävällisyyttänsä, se on hänelle alinomainen ja suloinen wieras-pito.

§. 13. Ei hän ole itkänsä enämmin murheellinen, kuin koska Jumalan hänen Isänsä, sydämen wirtottaman, ja ihmellisesti maan sisällä asumisensa puolesta wähäisen hänestä erkanee; sillä silloin on hän kokonansa murheisiansa; niin iloinen kuin hän oli nautiteisiansa, niin murheellinen on hän taimateisiansa. Kaikissa palweluksisiansa löntää hän silloin puutoksen ja pensenden, ruokussa, lukemisessa, puheessa, tutkimisessa, kilmotuksessa, Jumalansa ylistyksessä ja kiitoksessa, ja tosin kaikissa mitä hän tekee. Sillä hän löntää, ettei hän ainoastaan ei tää edespäin, mutta vielä takaperinkin. Voi! millä itämällä odottaa hän siis siihen asti, että sentkalainen yö on ohitse mennyt, ja hänen sydämensä jälleen walfenee.

§. 14. Hän pyntää aina lähettää ajatuksensa ja huokauksensa ylös taimaasen, ja silloin on hän hymäksä tilassa, koska hän tykönsä tuntee, että ne niinkuin kipinä tulesta, lentävät ylös hänen sydämensä pohjasta; silloin huomaitsee hän olevansa hymällä mielellä ja tyytyväisen, ja toiwottaa, että hänen sydämensä mahtais alati sentkaltaisilla pyhillä ajatuksilla ja taimaasen nousevilla huokauksilla täntetty olla.

§. 15. Hän ahkeroitsee pitää kieltänsä pyhässä ja Christillisessä järjestyksessä; ettei se mahtais edes tuoda turhia, riettaita, kelmottomia, haisemia ja häpiällisiä sanoja; vaan paljo enämmin terweellisiä, otollisia, opettamaisia, rakkaita puheita, jotka ovat otolliset, sydäntä liikuttawaiset, woimalliset ja luwalliset, Jumalan kunniaksi, oman sielunsa raminnoiksi, omantuntonsa

lempi, niin myös lähimmäisensä neuvo, hänen parannukseksensa, lohdutukseksensa ja autuudeksensa. Hän on aikonut ja ehtensä pannut tarittaaksensa itsiänsä kieleltänsä, ettei hän syntiä tekis, eikä yhtäkään ainoata valhetta edestois, jos hän myös tietäis sillä voittavansa kaiken kyllän ja hopian kuin maailmassa on. Hän tahtois ennen ja mieluisemmasti ylös antaa kaikki luontokappaleet, kuin pienimmästäkään Jumalan tahdon ylitse käydä.

§. 16. Hän tekee myös laupiuden töitä lähimmäistensä, tuttaviansa ja ystäviänsä kohtaan, ja tosin myös vieraita, terkeitä ja sairaita kohtaan, sen jälkeen kuin he tarvitsevat sielun ja ruumiin puolesta; on aina kanssa kärsimäinen, avullinen ja täynnä lohdutusta. Antaa myös mielellänsä almuja, ja tosin niinkin runsahasti, että se on hänelle mahingo, nimittäin hänen eläyttyksensä, mutta ei hänen sielullensa. Koska hän niitä niin antaa, että ne jotakin kovaasti sydämelle käyvät, pitää hän ne viikoina lahjoina, jotka Jumalalle kelpaavat; hän osattaa sillä uskon elämäksi ja töitä tekemäksi rakkauden kautta.

§. 17. Hän käyttää myös itsensä wilpittömästi ja oman tuntonsa jälkeen kaikkein ihmisten kanssa, kaikkein tykönä, kaikessa tekemisessään ja jättämisessään, puheissansa ja töissään, sanoissansa ja lupauksissansa, ostamisessansa ja myymisessään, läsnä ja poissaollessansa: hän käyttää itsensä aina tasaisesti ja wilpittömästi: hän ei tee mailman juoksun ja tavan jälkeen; vaan Jumalan sanan ja tahdon ja oman tuntonsa jälkeen, niinkuin sen kaikki näkemän ja tietämän Jumalan läsnä ollessa, ja niinkuin hän toivoo taitavansa edes vastata viimeisenä päivänä; hän sois myös että jokainen niin häntä jälkensä kohtais.

§. 18. Hän valittaa myös usein katterasti syntensä, heikkouttensa ja puutostensa ylitse; tällä ovat hänen rukouksensa, huokauksensa, suunsa ja puheensa jokapäivä täyttyneet; hänen syntinsä ovat aina hänen edessään, jos hänelle on tänäpäivänä yksi haava paraluksi tullut, niin on hänellä jälleen huomena uusi; mutta ei hän tee valitustansa syntein ylitse niinkuin ne luonnolliset ihmiset, jotka ainoastaan ulkonaisesti ja enemmän tavan muoti,

Kuin totisesta tuntemisesta valittamat; waan hän tietää luetella ja nimittää ne, ehkä ei taittanut, kuitenkään monta: siellä ja sielläkin minä sen tein, niin ja niin, tällä eli muulla tavalla, tässä eli muualla, niin ja niin olen minä sen ylitse huomannut, rufoillut ja itkenyt, olen minä sillä karkannut, sotinut sitä vastaan, jos minä vihdoin Jumalan armon ja voiman kautta ne ylitsevoittaisin; sillä ei hän ole minikään ylitse koko maailmassa niin murheellinen ja surullinen, kuin juuri tämän ylitse; ja sois sentähden tulewansa päästetyksi tästä kuoleman ruumiista.

§. 19. Hän löytää myös itsesänsä, ettei hänellä ole suurempaa iloa, kuin koska hän sydämeistään taitaa ylistää ja kiittää Jumalatansa ja Isänsä, ylösraketa lähimäistään, ja palwella häntä hänen ijankaikkiseksi autuudekseen, ja niin edesauttaa Herran nimen kiitosta ja ylistystä. Ei mikään ilo taida enämmin ilahuttaa hänen sydäntään, kuin koska hän näkis, kaiken maan tähtettävän Herran kunnialla. Hän antaa mielellänsä sille rakkaalle, kirkasti ylistettävälle, laupialle Jumalalle yhä sinänsä kaiken kunnian ja ylistyksen niin paljo kuin hän ikäänänsä ulostuttaa taitaa, mieleensä johdattain, että hän itsesänsä on siihen mahdollinen, ja että siinä sinussa hänen laupiutensa, hänen suuret tekonsa ja ihmettyksensä sitä waativat. Sillä hän, niinkuin se totinen Jumala, ja hänen pyhä, ylitse taittanut kirkasti ylistetty ja rakastettu nimensä ei taida nyt, eikä kaitessa ijankaikkisuudessa kyllä kunnioitelluksi tulla. Näin tuntee hän hänen, tunnustain mielellänsä olemansa welkapään, ja myös mieluisen häntä rakastamaan ja ylistämään, waikka ei yhtään taivasta, eikä helwettiä olisikaan, koska hän, niinkuin se ainoa, ijankaikkinen, pyhä, loppumaton, täydellinen, itse olemainen, kirkas, kunniallinen, rakkaudesta rikas ja hyvä olemus on siihen mahdollinen; ja ihminen niinkuin köyhä maanmaton siihen welkapää. Ja tosin hän tuntee, että hän myös olis welkapää, ehkä vielä Herra (jos mahdollinen olis) sykäis hänen helwettiin, sittenkään siellä häntä ylistämään ja kiittämään, jos hänellä siellä vielä olis senkaltainen sydän ja mieli, kuin

täällä maan päällä; vaan jos se olis häneltä pois otettu, niin hän tosin niinkuin muuttin häntä hämäisis ja pilkkais. Mutta muutoin tunnustaa hän itsensä sekä mieluisesti, että welkapaaksi siihen, ja että se uskollinen, armollinen ja rakas Jumala aina on siihen mahdollinen: minä mahdollan nyt olla missä minä tahdon, niin on ja pysyn hän kuitenkin aina samana, yksi ainoa iankaikkinen, korkeasti ylistetty Jumala, ja se korkein hyvyys, yhtä pyhä, yhtä korkea, yhtä hyvä, yhtä kunniallinen, yhtä ylistettävä, kiitettävä ja korotettava aina ja iankaikkisesti.

§. 20. Hän tuntee myös sydämensä ja mielensä sekä nöllä, että päimällä olewan taipuneen ja ojetun taivaallisten asiain puoleen. Ehtoolla maata pannesansa, aamulla herätesänsä, syödesänsä ja juodesänsä, työtä tehdessänsä, lewätesänsä, ulos eli sisälle kädyesänsä, hamaifsee hän aina, että se katsoo hengellisten, pyhäin ja taivaallisten kappalten perään, ja ojentaa itsensä niiden jälkeen, niinkuin kumposi, joka neulallansa aina pohjaiseen kääntynyt ehtä kuinka häntä pudistettaisiin, niin ei hän kuitenkään ennen saa lepoa, kuin hän tulee jälleensä tarkottamaan paikkansa kohden. Suuri niin on myös hänen sydämensä kansa asiat, koska se saatanaalta, mailmalta ja synniltä on järjestyksestään häiritetty. Mutta tähän sanotaan: tulepa hän kuitenkin usein hitaaksi ja huolimattomaksi, niin että hänen itsekkään tähtyn walittaa surhuulensa, haluttomuutensa, pensyntensä, muistamattomuutensa, ja heikkoutensa ylitse cc. niinkuin hällä ei olis yhtään elämätä, halua eli taipumusta mihinkään hyvään itesänsä. Tähän vastataan: waikka ei ne synvät kaihot, aina yli kuohu, niin heissä kuitenkin on wesi aina pohjassa: waikka ei tuli heitä liekkiänsä aina ylös ilmaan korkealle, niin se kuitenkin aina heittää lieskansa ylöspäin, ja waikka se aineen puutteessa (koska puita on vähä ja märkiä) ei taida hehtua niin korkealle, niin on kuitenkin sen luonto ja omaisuus, että hän mielellänsä heittäis itsensä ylöspäin korkeuteen, ja ehtä se ei saa enämpätä puita, niin sen walo ja liekki kuitenkin kuumottaa korkeuteen. Tuli-myllyt ja laimat et myöskään aina yhtä kiiruusti ja wälewästi juotse; vaan sen jälkeen kuin tuuli on, niin

hekin tärwät. Ja kuka on joka taitaa juosta näillä Sumalan teillä, ellei hän ajetuksi ja medetuksi tule? Kuka taitaa purjehtia, ellei Herran tuuli aja häntä? Ja waitka hän löntää tykönsä, ettei hänen sydämensä, sielunsa ja mielensä ole aina selkiästi ojetut näihin asioihin, niin he kuitenkkin tarkottawat sinne päin ja katsowat niiden puoleen, niinkuin kumposi. Rukoukset, koska he jymä maasta noukkiwat, ei katso ainoastaan jymäin perään; vaan katsowat usein myös silmillänsä ylös taivaasen päin. Samalla tavalla tekee myös hän; sillä waitka ei hän aina paradisin linnun kanssa voi sydäntänsä ylhällä korkeudessa pitää, niin hän kuitenkkin, niinkuin rukoukset tykönsä katsahtaa ajatustensa, tulkistelemustensa, huokauksensa ja rukouksensa kautta ylös siihen korkeaan taivaaseen, niinkuin kysyin, kussa se asuu, jota hänen sydämensä rakastaa: ja niinkuin paradisin linnulla ei ole lepoa muualla kuin korkeudessa, niin ei hänelläkään ole parempaa lepoa, hurmista ja iloa, kuin koska hänen sydämensä, mielensä ja ajatustensa siellä häälywät. Kaikessa hänen hengellisessä, mielihäissessä ja surkiasa tilassansa on aina tämä hänen sydämellinen, wilpitoin toivomuksensa ja halunsa, että hänen rakkaudesta rikas Sumalansa ja Isänsä, tahtois hänen taivaallisesta apothekistansa eli lääkitys-huoneestansa, wirtottaa häntä uudella armolla, jonka kautta hän jälleen sais woiman poispanna kaikki heikkoutensa, syntinsä ja wirheensä ja iloita hänessä, niinkuin elämässä Sumalassa, että hän sen kautta mahtais, niinkuin ylöspalanut tulisoitto jälleen syttyä palamaan, ja niinkuin ennenkin ylistämään ja pyhittämään hänen pyhää ja korkeata nimeänsä, ja siinä siwussa kiittämään ja ylistämään hänen ihmeellisiä ja suuria töitänsä, ja sitä suurta karsiwällisyyttä ja uskollisuutta, ja kaikkia niitä hyviä töitä, kuin hän hänelle osottanut on. Siinä siwussa toivottaa hän myös, että hän olis niin kuuliainen, niin kiivas, niin mieluinen, niin pyhä, niin täydellinen, että hän kaikessa tekemisesssä ja jättämisesssä mahtais niin kelpata Sumalalle, kuin hän mielellänsä pyytäis ja halajais, ja että hän niinkuin kirkkaasti loistawa walkeus mahtais kaikissa taivaallisissa awuisa niin loistaa lähim-

mäisensä edessä, ettei yhtään kompastusta kaikesta hänen teissensä ja maellussisänsä löytä mahtais: ja että hän kielessensä niin mahtais puhua, että hänen lähimäisensä tulisi nuhdelluksi, varoitetuksi, että hän sen kautta kääntynyt, eli että se kääntynyt hyvä sydän mahtais sen kautta niinkuin unesta herätetyksi tulla, niin että hänen hidas ja kylmä sydämensä ja nukkuma sielunsa tulisi siitä eläväksi ja walppaaksi, tähtetyksi monella, hymällä hedelmällä; että hänen suunsa mahtais niin olla alati juoksawa elämä lähte, josta mahtaisit wuotaa elämän weden wirrat. Viimein toivottaa hän myös, että kaikki pahuus ja turhuus mahtais kuolla hänen lihassansa, ja ettei hän itänänsä enää mahtais joutua senkaltaiseen surkiaan tilaan, waan waeltaa ja elää, niinkuin siunattu Sumalan lapsi kaikissa, ja myös löytä nuhdettomaksi lähimmäistensä kohtaan kuolema-päiväänsä asti.

§. 21. Hän tutkii niiden jumalattomain Belialin lasten juoksua ja waelusta, jotka niin häpiällisesti elävät; jotka pistää häntä, koska hän sen päälle ajattelee, niinkuin miekalla sydämeen. Hän tulee sangen murheelliseksi, koska hänen täntyn näntää ja kuulla senkaltaiset häpiän pilkat, että he niin wastahakoisesti ylönsatsowat hänen pyhän ja majesteetillisen Sumalansa. Hän ihmettelee tuhansin ferroin, että hän vielä niin kauwain hänen pitkämielisyhdesfänsä kärkeä woipi senkaltaisia pahoin haise-wita apäreitä. Ah! se tekee hänen sangen surulliseksi, että hänen täntyn kuulla niin monta jumalatointa suuta, jotka ilman laikkaamata häwäisewät hänen taimaallisen Sfsänsä ja Wapahantajansa nimeä, ja että niin paljo walhetta ja pelosta harjoitetaan, niinkuin myös, ettei firousten ja wannomisten päälle tule yhtään loppua, ja että niin paljo foreutta, ylpenttä ja uusia muudeja eli tapoja harjoitetaan. Siinä siwussa näkee hän myös niin monta laiskaa wassaa ja juomaria, jotka heidän pidossansa, koska he kokoon tulewat, syöwät niinkuin siat, juowat niinkuin järjettömät naudat, hyppääwät niinkuin wassitat; senkaltaiset järjettömät, perkeleeltä hengellisesti riimawatut, peräti perkeleelliset ihmiset waiwaawat hänen sydäntänsä, niin että hänen filmänsä usein suuresti mur-

heesta salaisuudessa kynneleitä muodattavat Jumalan edessä, ja hänen tähtyn sielunsa valittaa ja sanoa: Ah mikä mailma meillä on! Jumalan pelko, siivollisuus ja kohtullisuus on paennut maasta; ne jotka tuomio-istuimilla istuvat, ovat myllät. Rangaistus eli miekka, jonka pitäis pahoja peljättämän on tuppeensa kiinni tarttunut, rakkaus on tiesänsä, usko ja totuus on kadonnut, hymyystä ei löydy enää koko mailmassa.

§. 22. Hän suo myös mielellänsä häntänsä nuhdeltaman, ja opetettaman, puhuu myös mielellänsä niiden kanssa, jotka parantavat ja ylösrakentavat häntä, ei ainoastaan lohdullisella hunajalla ja maidolla; mutta myös kowalla nuhteen tuulella ja wäkewällä etikalla. Hänelle käy niinkuin sijoalle, joka mielellänsä antaa itsensä talutettaa, niinkuin sairaalle, joka mielellänsä tahtoo terweeksi tulla, ja sentähden mieluisesti sisälle ottaa niitä farmahimpiafin juotamita. Sitä vastaan ovat ne toiset niinkuin lapset, jotka ei mielellänsä tahdo itsiänsä pestä antaa, ja niinkuin kalat, jotka ei mielellänsä itsiänsä käsitteä anna; mutta hän pitää sen ystävänsä, joka häntä nuhtelee; että se sama on neumonut häntä sielun wihollisesta, hän kiittää häntä, rufoillen, että hän edespäinkin nuhtelis ja waroittais häntä.

§. 23. Hän on myös sydämeštänsä murheellinen, koska hän kuulee, että Jumalan seurakunta, joskuspa paikas wahingoitetuksi tulee, se on: koska hyviä ja jumalisia ihmisiä mainotaan; hän huokaa hartaasti heidän edestänsä, hän murehtii heidän kanssans. Ah, kuinka mielellänsä hän sois, että Jumalan seurakunta wiherioitsis ja rukoistais, että hän pitäis itsensä niinkuin taivaallinen morsian hänen rakasta yllänsä vastaan, niinkuin hän myös toivoo sen ajan vielä kerran totisesti tuleman.

§. 24. Hän rakastaa myös wihollisiensa, tekee heille hymää, ja rufoilee heidän edestänsä, että Jumala tahdois heitä kääntää, ja antaa heille hymin kändä sekä sielun, että ruumiin puolesta täällä ajallisesti ja siellä iankaikuisesti. Erinomattain taitaa hän rufoilla niiden edestä, jotka häntä kiroilewat, häwäisewät, wahingoitsewat, pannettelewat, ja tekewät hänelle kaikkein pahuuksia: hän

rukoilee, ettei mitään sitä, kuin he sokeudessaan hänelle toimittavat, mahtais tulla heidän itse päällensä; vaan sula armo, termens, siunaus ja autuus.

§. 25. Hän ikämoitsee myös kuolemata ja että hän tästä saastuttamaisesta maailmasta pelastetuksi tulisi, ja sitte täydellisesti sais nautita ja nähdä vapautajansa; ei hän eteensä aseta pitkää ikää, surottomasti elääksensä. Hän odottaa jokapäivä ja hetki hänen Herransa tuleman; ei hän kuolemaa pidä pöömelinä ja murhaajana, vaan Herran Enkelinä, joka tahtoo noutaa hänen kotia tykönsä, niinkuin Botherin Sodomasta, jonka tähden se hänelle jota pikaisempi, sitä rakkaampi olisi.

§. 26. Kaikissa näissä pitävät muutamit usein epäluuloa itsestänsä, ehkä heillä ovat nämät tuntomerkit, niin että, koska he tutkivat Jumalan korfiata pyhyyttä ja vanhurskautta, ja siinä siivussa huomaitsevat oman suuren heikkoutensa ja syntiset rikansä ja puutoksensa maelluksensa, niin he lankevat pelmosta syviin ajatuksiin, kiusaukseen, ahdistukseen, murheeseen ja hätään, ajatellen: ah! lientkö minä ollenkaan Jumalan lapsi? lientkö oikein vastuudesta syntynyt? Ah, minä olen vielä niin ja niin! Kuka tietää kuinka vielä minun kansani käynee ennen kuin minä kuolen? Ah! ellei minun armollinen Jumalani ja Isäni sulasta armosta ja laupiudesta minua vastaan ota, ja minun rakkaan lunastajani Jeesuksen Christuksen weren ja ansion tähden minun päälleni armahda, niin en ole minä mahdollinen näkemään hänen kasvojansa; musta olen aivan hyvin ijanikäikseen kadotukseen rikapää, koska minä sen tuhannen tuhatta kerta ansainnut olen.

Niin käppi monen tie taiwaasen helmetin läpitse. Sentähden on yksi niistä vanhoista iisistä oikein sanonut: että sen ijanikäikseen elämän toivo on yksi kukkanen, joka on kasvonnut helmetin partahalla ja rannalla.

Joka ainoastaan oikein vastuudesta syntynyt Jumalan lapsi on, ja tutkistelee Jumalan pyhyyttä ja ijanikäiksestä vanhurskautta, asettain sitä vastaan syntinsä ja heikkoutensa, ja antaa autuutensa sydämellensä käydä, se taitaa, ynnä minun kansani tyllä tietää ja sanoa, kuinka

senkaltaiset syvät, surulliset ja kiusaamaiset tutkistelemiset nousevat hänen sydämeensä, waiwamat hänen murheellista sieluansa, ja lämistävät hänen sydämensä niinkuin nuolet, niin että kynneleet ja huokaukset runsaasti sen päälle seuraamat: senkaltaisen ei taida myöskään taimaassa eli maassa yhtään neuvoa, apua ja lohdutusta löytää, ellei hän taitaisi turwata hänen rakkaan lunastajansa kalliisen mereen, johonka hän silloin syvällä nöyryydellä ja murheellisella mielellä kiiruhtaa, niinkuin janowa peura tuorehen weden tykö; niin ettei pieninkään matoinen maan päällä ole niin halpa ja plönkatsottu, kuin hän itse omista silmistänsä! Siinä löytää hän silloin kaiken rauhansa, riemunsa, lohdutuksensa ja humituksensa, joka taitaa pois ottaa ja vähentää hänen murheellisen surunsa; sitten antaa hän sen sillänsä olla, ja antaa kaikki hänen rakkaan Jumalansa haltuun.

Nämät tuntomerkit löytyvät jokaisessa Jumalisesa ihmisessä, joka työtä tekee uudessa syntymisessä, eli siihen tulla pyytää, joko hän olis suuremmalla eli vähemmällä armolla lahjoitettu; mutta se ihminen, joka ei mitään tästä tykönsä löydä, eli sitä toivota, sen perään pyri ja sitä halaja, hän ei ole vielä päällensä pakenut ensimmäistäkään paitaa eli hametta tästä pyhästä pumusta: se sama mahtaa myös wapaasti uskoa, että hän senkaltaisessa tilassa ei niinkuin Jumalan lapsi, vaan niinkuin turmeltu Adamin lapsi on kuolewa ja tiankaiksesti hukuma; jonka tuomion minä annan Jumalan, ja hänen sanansa, ja kaikkein jumalisten wastuudesta syntyneitten sieluin haltuun, joiden sitä samaa sanoman ja viimeisnä päivänä koko mailman edessä wanhastaman ja todistaman pitää. Amen.

Valitus uuden syntymisen wäärin Käyt-
tämisen ylitse, ja Waroitus, ettei ke-
nenkään pidä pettämän itseänsä jolla-
kulla itse otetulla ja wäärin omiste-
tulla lohdutuksella uudesta syntymi-
sestä, koska ei hän itse siihen vielä
tullut ole.

Woi Jumala, hyvä Jsa! kuinka moni Nimi-Christi-
titty pettää itsensä surkiasti omilla wäärillä luuloillansa!
Kain osa niistä, jotka Christityiksi kutsutaan, tahtomat
kyllä hymäin Christityin nimeä kantaa, sanoen: me olem-
me wastuudesta syntyneet; mutta kaiken tämän alla ei
he kuitenkaan tee sitä kuin Christillinen on. ei heillä ole
Christuksen henkeä ja mieltä, eivätkä osota yhtäkään kas-
teen ja uuden syntymisen hedelmää.

He sanovat me olemme kasteen kautta tulleet Ju-
malan lapsiksi, ja kuitenkin tekemät he perkeleen töitä,
jonka henki ja mieli myös heillä on. He sanovat: me
olemme armon lapset, ja ei kuitenkaan tee muuta, kuin
jokapäivä wihottawat Jumalan, ja osottawat itse työnsä
olewansa mailman-lapset.

He sanovat: me olemme Christuksen rakas morsian
ja hänen seurakuntansa, hän on puhdistanut meitä weden-
pesossa sanan kautta, walinnut ja kutsunut meitä ulos
mailmasta; ja kuitenkin rippumat he koko sydämellänsä
ja elämällänsä mailmassa, ja tosin itse perkeleessä.

He sanovat: me olemme kasteen kautta Christuf-
seen istutetut, ja olemme sen kautta tulleet hänen jäse-
niksensä ja he antawat kuitenkin jäsenensä jokapäivä
wäärin ja saastaisuuden aseiksi.

He sanovat: me olemme kasteen kautta tulleet Py-
hän Hengen temppeliksi ja asumasiaksi, ja he antawat
kuitenkin jokapäivä itsensä moninaisilta tietämiltä syn-
neiltä sisälle otettaa ja hallittaa, ja ovat niin perkeleen
asuma-siat, joissa hän työtä tekee.

He sanovat: me olemme sen oikian seurakunnan jäsenet; ja he tekewät itsensä kuitenkkin toillansa perfeleen jäseniksi.

He sanovat: me olemme Christuksen lampaat, ja eläwät kuitenkkin niinkuin lejonit ja karhut, niinkuin kissat ja koirat, ja tosin! pahemmin kuin perfeleet helmetissä, niinkuin jokapäiväinen koettelemus sen todistaa.

He sanovat: me olemme walkeuden lapset, ja waeltawat kuitenkkin pimendesä: me olemme hymät puut, ja kantawat kuitenkkin pahoja hedelmiä; me olemme Jumalan pelto, ja ei kuitenkkaan kanna muuta kuin ohdakkeita ja orjantappuroita; me olemme Jumalan wiinamäki, ja ei kuitenkkaan kanna muutta kuin pahoja wiinamarjoja hymäin edestä.

Mutta senkaltaiset hedelmät ei ole muuta kuin lihan hedelmät siitä vanhasta syntymisestä, ja vanhasta Aldamista, kussa kuitenkkin me tahdomme kutsuttaa wastuudesta syntyneiksi Christityiksi.

Ah! niin owat siis peräti harwat, jotka oikein tahdovat itsensä tuta, mikä nurja mieli ja paha sisu heissä salattuna makaa, joka heidän luonnollisesta syntymisestäänsä tullut on, ja on heissä vielä muuttumata.

Sillä kussa löntään nykiseen aikaan senkaltainen syntinen, joka sitä suurta ja hirmuista luontonsa pahutta, jossa hän lihan jälkeen syntynyt on, oikein Jumalan ja ihmisten edessä häpee, että hän tunnustaa Danielin kansa: Herra meidän tähty hämetä! Kussa löntään nykiseen aikaan senkaltainen katumainen syntinen, joka ei rohkene filmiänsäkään nostaa taimaasen päin, niinkuin Herra meille edespanee esimerkin siinä köyhässä Publikanisssa? Kussa löntyvät senkaltaiset katumuksen kynneleet, kuin Davidin ja Marian Magdalenan olit? Kussa löntyvät nyt senkaltaiset kynnelitten lähteet, kuin Jeremian filmät olit? Missä löntään nyt senkaltainen murheellinen, ahdistettu ja särjetty sydän synlein ylitse, kuin hawaitaan Davidilla olleen hänen katumus psalmeisjansa? Kussa löntyy nykiseen aikaan senkaltainen katumunki eli kylä, joka tekee senkaltaisen katumuksen kuin Ninive? Kussa hawaitaan jonkun repiwän sydäntänsä,

niinkuin Joel neuvoo? Ja kuitenkin luulevat he kaikeksi autuiksi tulemansa niin hymin kuin David, Maria, Magdalena, Jeremias ja muut Jumalan pyhät, ehkei he senkaltaista parannusta tehneet ole.

Siitä nähdään heissä sen turmellun sydämen kovuus, ja ettei he vielä ole poispanneet eli muuttaneet sitä vanhaa murtamatointa sydäntä, jonka he ensimmäisessä luonnollisessa syntymisessä saaneet ovat, eikä ole sitä vastaan saaneet uutta, pehmiötä ja särjettyä sydäntä siitä toisesta ja uudesta syntymisestä, jota paitsi ei yksikään taida autuaksi tulla.

Sentähden katsokaan kukaan hymin eteensä kuinka hän Christillisyydessänsä itsensä kääntää, kuinka hän kasteensa oikein pitää, ja ei elä siinä mahassa, vaan uudessa syntymisessä, ja tulee uudeksi luontokappaleeksi Kristusessa; muutoin eikä kaste, eli mitä hän eteensä ottais, Jumalan edessä kelpaa: Sillä Kristusessa Jeesuksessa ei mitään kelpaa; vaan uusi luonto. Tosin Kristus hänen suurena tulemisensa päivänä ei ole senkaltaista tuntema.

Tämän opin uudesta syntymisestä on pyhä Paavali hänen Ephesereillensä täydellä todella eteen pannut, jotka myös ovat luulleet, niinkuin nykyiset Christitytkin, oleman siinä kyllä, että heillä oli Evangeliumi; mutta Paavali kieltää sen peräti pois, ja osoittaa, että heidän myös siinä ja sen jälkeen elämän ja maeltaman pitää, uuden syntymisen voimasta, hengesä, niinkuin on nähtävä hänen lähettä kirjansa Epheserein tykö 4, 5 ja 6 luvusta.

Tämä uuden syntymisen salaisuus on, joka tekee eroituksen Jumalan ja mailman lasten välillä, ja saattaa alinomaisen eripuraisuuden hymäin ja pahain, jumalisten ja jumalattomain, Jumalan lasten ja Belialin lasten vaiheella, jotka ei ainoastaan nimen, mutta myös omaisuutten, töiden ja elämän muoksi ovat peräti erinlaisaiset, ja tosin juuri toinen toistansa vastaan; sillä joka on syntynyt lihan jälkeen, ja vielä elää vanhassa syntymisensä lihan jälkeen, hän vihaa ja mainoo aina niitä, jotka hengesä syntyneet ovat, niinkuin Ismaeli, Esaachia, Esau Jakobita, Cain, Abelia, Sauli Davidia.

Ja vaikka täällä maailmassa on kaikki edestakaisin ulkonaisen muodon jälkeen, Jumalan lasten kansa, niiden jumalattomain seassa, niin pitää kuitenkin kerran tämän elämän perästä muutos tuleman, koska ne jumalattomat heidän päämiehensä perkeleen kansa oikeuden ja tuomion jälkeen tulevat heitetynsi iankaikkiseen kadotukseen, ja ne oikein vastuudesta syntyneet hurskaat Jumalan lapset pääsemät, vähän ulos seisotun työn, kilmotuksen, murheen mairan ja ristin perästä, iankaikkiseen lepoon, ja saavat kauniin voiton palkan ja kruunun iankaikkisesti.

Sentähden, o ihminen! ole uskollinen tässä kilmotuksessa lihaa ja maailmaa vastaan, tässä elämässä haamaan kuolemaan asti, niin saat elämän kruunun: sen neuvon ja lupauksen antaa meille meidän uskollinen Wapahtaja Jeesus, hyvästi siunattu nyt ja iankaikkisesti! Amen. Hallelujah!

Christillinen Muisto-Kirja, edes auttamaan yhtä aljettua uutta elämäkerta, jossa lyhykäisesti ja yksikertaisesti se ensimmäinen neuvo ja oiennus annetaan, syntein poispanemiseen, sisällisen ihmisen walistukseen, ja yhden Christinuskowaisen yhdistykseen Jumalan kansa.

1 Tim. 4: 15. Ota näistä waari, pysy näissä, että sinun menestyksies kaikille julistetuksi tulis.

Joh. 8: 31, 32. Jos te pysytte minun puheessani, niin te totistesti minun opetuslapseni oletta. Ja teidän pitää totuuden ymmärtämän, ja totuuden pitää teidän wapahtaman.

Gal. 6: 15, 16. "Christuksessa Jeesuksessa ei ympärileikkaus, eikä esinahka mitään kelpaa; vaan uusi luonto. Ja niin monta kuin tämän oiennus-nuoran jälkeen waeltawat, heidän päällänsä olkoon rauha ja laupius, ja Jumalan Israelin päällä."

Wiis. R. 1: 4, 5. "Sillä ei wiisauus tule häijyn sieluun, ja ei asu siinä ruumiissa joka synnin ala annettu on."

"Pyhä henki joka oikein opettaa, pakenee epäjumalan palvelioita, ja lähtee pois määrain tykö, jotka synnillä rangaistaan, johon he joutuvat."

1 Joh. 2: 15, 16, 17. "Rakkaat poikaiseni: älkää mailmaa rakastako, eli mitään kuin mailmassa on. Jos joku mailmaa rakastaa, ei hänessä ole Isän rakkaus; sillä kaikki kuin mailmassa on (lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän koreus) ei se ole Isästä; vaan se on mailmasta."

"Ja mailma katoo himoinensa; mutta joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy iankaikkisesti."

Matth. 7: 21. "Ei jokin kuin sanoo minulle; Herra! Herra! pidä tuleman taiwaan valtakuntaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon, kuin on taiwaisa."

1 Thes. 4: 7. "Sillä ei Jumala ole meitä kutsunut saastaisuuteen; vaan pyhyyteen."

Esipuhe.

Rakas Jumalata etsiwäinen sielu!

Mutuuden tie on kemia, ja työläs, ja mahdoin. Mahdoin on se, jos joku luulee vanhalla pahalla tavallansa, ilman ahkerata syntein poistoimittamista, tulewansa Jumalan tykö: työläs on se niille, jotka jakawat sydämensä, ja yhdellä puolella rippuvat kiinni Jumalassa, ja hänen tahdossansa; vaan toisella puolella oman mielensä himoissa. Mutta kemia on se koska joku Jumalan sanan usko, ja Christuksen kōnhää elämä-kertaa mielellänsä seuraa. Joka henkensä ja lihalliset suostumisensa, hukuttaa Christuksen tähden ja hyljää mailmalliset himot häntä seuratesansa, hän löytää sen, Matth. 16: 25, ja käsittää sekä tässä elämässä, että tulevaisessa sen oikian onnellisuuden. Luc. 13: 24. Marc. 9: 23. Phil. 4: 13.

Sillä Jumala johdattaa niitä, jotka hänen alansa itsensä antawat, niinkuin hän tahtoo, antaa voiman ja siunauksen tehdä niitä töitä, kuin (muutoin) mahdottomat ovat, Joh. 14: 12. Matth. 16: 29, ja uudesta heitä

niinkuin omia lapsiansa hänen tuntemisensa ja kumansa jälkeen, joka heidän luonut on, Col. 3: 10.

Sentähden on aivan tarpeellinen, että me annamme meitämme vahvasti ja pysyväisesti Jumalan säännön ala, ja uhramme itse meitämme hänen kaikkein pyhimmän tahtonsa suosioksi *), jos me autuuden tawaraa, jonka meidän rakkein Vapahtajamme meille on jälleensä ansainnut ja ynnä Jumalan lasten wapautta, ja sitä tulevaisista kunniaista joskus nauttia tahdomme **). Ilman sentkaltaista aikomista en me taida ikänänsä Jumalan autuaaksitetelemäiseen tuntoon tulla; vaan pysymme pimeydessä, eikä ole meillä osaa Kristusessa ***), vaikka me vielä koko P. Raamatun ulkoa taitaisimme ja olisimme muissa asioissa taitavammat, kuin ihmiset olleet ovat.

Moni jumalinen opettaja vaatii moninaisia asioita yhteen Christillisen elämäkertaan, joka paljous usein enämmin estää hyvän halun kuin sitä edesauttaa; ja muutamat sen kautta tulevat peljätetyksi pois hyvästä aikomisesta, panewat sitten eteensä yhden määrän, kuhuunka asti he tahtowat Jumalaa palwella, johonka he luulewat, että hänen pitäis tytyvän.

Sentkaltaisille heikoille amuksi, taitaan koko uuden kuuliaisuuden meno kolmessa kappaleessa edespanna:

1. Oman tunnon puhdistamisessa. 2. Meidän haluimme pyhittämisessä. 3. Meidän tahdomme uhraamisessa Jumalan tahdon ala. Koska me siihen ehdimme, niin me olemme autuaat, ajallisesti ja ijankaikkisesti; Sillä kaikki Christityt ja järjelliset ihmiset tunnustawat, että ihmisen korkein hymyns seisoo meidän sielumme yhdistyksessä Jumalan kanssa.

Omantunnon puhdistuksen kautta panemme pois synnit, jotka muutoin eroittawat meidän ja Jumalan toinen toisestansa, ja pitävät meitä usein wastoin meidän tahdoamme, pimeyden wallassa wanfina; vaan silloin meidän halumme pyhitetään, koska me Jumalan armon kautta enämmin ja enämmin kaännämme itsemme Jumalan

*) 1 Tim. 2: 4. 1 Thess. 4: 3, 7.

**) Hebr. 5: 9.

***) Joh. 1: 6. Luc. 2: 4.

tyttö, ikäväänsä tulla lähempään ystämyyteen ja uskollisuuteen sen Korkeimman Hyvän kanssa, ja löydämme vähitellen ne avut tykönsä, joita me ennen ainoastaan, jonkun kaltaisella ulkonaisella harjoituksella, tehneet olemme. Senkaltaisen hänen alansa annetun ja maailmasta poistautun sielun Jumala itse enemmän ja enemmän tykönsä vetää, siihen asti, että yksi sydämellinen meidän tahdomme uhraus Jumalan tahdon ala sitä seuraa. Ja Jumala kaikesta juuri uskollisesti tekee sielun ystävänsä, kiihlää ja yhdistää sen itsellensä, joka kutsutaan yhdistykseksi Jumalan kanssa.

Niin siis tulee se Jumalata etsivä sielu, niin kuin morsian, yhdistyksen tilassa siihen merrattomaan kunniaan, joka on se hengellinen kiihlaus hänen uskollisen Luojansa kanssa; jota hän valistuksen tilassa ainoastaan lapsillisella uskalluksella niinkuin yksi tytär, ja puhdistuksen tilassa, totisella pelvolla, niinkuin nöyrä piika paljaassa yksikertaisessa uskoissa ja kuuliaisuudessa palvelut oli.

Tällä tiellä näkyy myös yksi oikea ymmärrys, kaikessa toivosansa, äärimmäisen määränsä saavuttaman. Silmä mikä taitaa olla kunniallisempi, kuin puhtaalla omallatunnolla pitää itsensä saastuttamasta mitään saastaisuudesta ja julmain himoinsa vaikeuksista? Mikä on hyödyllisempi, kuin halun pyhitetyksensä, poispannen kaikki huikeilevaiset turhuudet, saada ne oikeat mahvat omaisuudet? Katovaisen samun edestä voittaa kaikkein kalliimman kirkkauden ja kunnian? Ja mihinkä taitaa joku paremmin tyytyä, kuin että me löydämme turvallisen vapaakaupungin Jumalan armollisen edestatsomisen pehmiässä sylissä ja suloisessa helmassa; joka kaikkein tavarimmasti ja voimallisimmasli hallitsee; jota ei myös yksikään luontokappale taida vastaan seisoa. Tässä satamassa taidamme kaikessa nykyisessä ja tulevaisessa onnellisuudessa ja vaarassa suruttomat olla.

Tällä tavalla taitaa se, joka tällä tiellä Jumalan väkewän avun kautta kiiruhtaa, saada tässä kuolevaisuudessa kaikkein tavarain perustuksen, ja tulevaisen kunnian esimaun: siihen meitä Jumala armollisesti aut-

tafoon! ja antafoon halun ja täyttämisen, hänen nimensä kunniaksi! Amen.

1. Luku.

Omantunnon Puhdistuksesta.

Omantunnon puhdistus seisoo siinä. I. Että me oimme tunnemme ne tehdyt synnit. II. Että me ahkeralla wireydellä kamahdamme, ettemme vastuudesta syntiin lankee.

I. Mitä tehtyin synteihin tulee, niin ajattele, että me kaikilla synneillä käännämme itsemme pois siitä korkeimmasta hyvyydestä, siitä Jumalasta, joka yksinänsä kaikkea hyvää meille antaa, ja sitä vastaan teemme meidän sorian järkemme ynnä meidän pahan tahtomme kanssa epäjumalaksi, vastoin sitä elämää Jumalaa. Sitä lähin ajattele, että meidän kokiasti siunattu Wapahtajamme, on sentähden karsinut sanomattoman waiwan ruumiisansa ja sieluisansa, meidän lunastukseksimme, että me sitte kuolisimme synnille (enkä sitä täyhtäis) ja häntä palwelisimme pyhyydessä ja wanhurskaudessa, kuin hänelle otollinen on. 1 Pet. 9: 24. Rom. 6: 6, 11.

Niin pian siis kuin me hawaitsemme, että me jonkun synnin tehnyt olemme, pitää meidän ilman wiivytystä, sen Jumalan edessä nöyrästi tunnustaman, ja sen paljo suuremmalla kiiruudella ja ahkeruudella, kuin me halaamme antaa parata jonkun maarallisen taudin, eli haaman, ja vielä nopiamin, kuin me pudistamme tuliset hiilet meidän kalleista waatteistamme. Näin pitää meidän kiiruhhtaman syntein katumuksen kanssa; ettei saatanan woima, meidän ylös lykkäämisemme kautta, meissä enänis, ja me sen kautta lankeisimme suruttomuuteen, eli itse suolema äkiltä meidän päällemme lankeis: jonka synnin tunnustuksen siwussa meidän pitää sydämeistämme Jumalaa kiittämän, että hän meitä Christuksen kautta on synnin wasta wapahtanut. Eyr 18: 22. Luc. 21: 1, 2.

II. Wälttämään syntiä edespäin, auttavat meitä seuraamaiset wälikappaleet:

1. Että me ennen kaikkia Jumalalta hartaasti rukoilemme Pyhän Hengen apua, jota paitsi emme mitään hyvää taida tehdä. Rom. 8: 26.

2. Että koska me joka aamu, jaamme ne työt, kuin meillä sinä päivänä ovat Jumalan kunniaksi tehtävät, niin pitää meidän eteemme ottaman sen mahvan aikomisen, ettemme yhtään syntiä sinä päivänä tee, vaikka perkele, mailma, ja meidän oma lihamme, kuinka kovan tahmois meitä siihen hyvällä eli pahalla mielellä ja maatia. Kuka ei taitais itseänsä siitä pidättää suurimissakin kiusauksissa, ainoastansa yhtä neljättä osaa hetkeä? Nyt ei ole koko meidän elämämme muuta, kuin ajan rahdu, yksi hetki, yksi päivä toisen perään; jos taisit eilen Jumalan voimalla pidättää itses synnistä, ja sitä vastaan miehullisesti pysyt jonkun aivan harjoituksessa; missä myös tänäpäivänä? Missä myös huomenna? Mutta ne jotka tahtovat heidän kiusaksensa ajan moneksi vuodeksi luukea, ja niin ajatella: pitääkö minun kaikkena elinaikana ni sitä eli sitä tekemättä oleman? eli sitä tekemän? ne sanovat usein: mahdollin on niin elää; senkaltaiset vaikeudet pian, ja epäilevät voitosta. Ne antavat perkeleelle nlikäden, niin pian kuin hän heitä kiusaa; kussa he kuitenkin Jumalan väkewän avun kautta taitaisit urhollisesti sopia, jos he ajattelesit, että tällä erällä on ainoastaan nykyisestä ajan rahdusta tekemistä. Seiso kaat perkelettä vastaan, niin hän teistä pakenee: jos sinä olet tämän hetken Jumalan armon kautta voittonut, niin hän on vielä tänäpäivänä ja huomenna, ja niin edespäin avun antama, että hyvästä heikistä tulevat hyvät päivät, hyvästä päivästä hyvät viikot ja hyvästä viikoista hyvät ajastajat. NB. Että me ainoastansa nykyisestä otamme maarin, enkä lankee lumunpitämättömyyteen, jossa meidän mielemme itsensä pian pettää. 1 Pet. 5: 8. Rom. 8: 13.

Niin on myös hyvä edesauttamaan avuin harjoitusta: Että me aina teemme itsellemme yhden uuden aikomisen. Näin: tänäpäivänä, tänä hetkenä, tahdomme vastuudesta alkaa ja ruweta ahkeraksi jumalisuuden harjoituksessa, enkä enää olla lapsilliset; tänä-

pänä tahdon minä olla nöyrä, armelias, kärsiväinen; minä tahdon hiljaisuudessa tämän määrhyn, könhyden, ja mieliharmauden cc. antaa kända olitseni.

Niin taitaan myös tämä hymä aikomus jokapäivä uusilla syillä wirtotettaa näin: tänäpänä tahdon minä sen tehdä Kaikkimaltiaan Luojan kunniaksi, jonka suhteen minä olen niinkuin ei mitään: tänäpäänä minun armollisimman Wapahtajani kunniaksi, joka, että hän olis minun lunastanut, ja että minä häntä seuraisin, on kärsinyt kaiken wihelijäisyyden, pilkan ja waiman. Palmeliatosin ei ole parempi Herraansa. Tänäpänä P. Hengen kunniaksi ja kuuliaisuudeksi, joka halajaa minua johdattaksensa kaikkeen totuteen, ja itse waatii sisällisesti ja ulkonaisesti kaikkeen hymyteen; ja ikämöiten pytä minun maallista ja lihallisiin mielistyntyä sydäntäni, päästä Jumalan lasten wapauteen. Tänäpänä meidän Lunastajamme pyhän ja könhimmän syntymisen tutkistelemukseksi. Tänäpänä yhden eli toisen kappaleen muistotsepanen pyhästä elämästänsä, kärsimisestänsä, kuolemastansa ja ylösnousemisenestansa. Psalm. 5: 4, 63.

Koska sitä vastaan perkele nämät ajatukset sisälle puhalttaa: tahdottkos kaiken elin-aikas olla senkaltainen narri; ja alati itsees niin waiwata? tahdottkos peräti kuolla sinun mieles himoista? niin ei pidä meidän saltiman senkaltaisten nuolten ryhtyä meihin ympäri ajatteleminen kautta sinne ja tänne; waan christillisellä rohkeudella ne sammuttaman ja tainkaltaiset sanat ottaman waelutseksemme: et sinä minua tänäpänä petä, sinä wietas wihollinen! tänäpänä tahdon minä minun Jumalani kunniaksi hänen kuuliaisuudeksansa sen kärsiä; mitä huomena tapahtuu, siitä annan minä minun Jumalani murhehtia; sinä olet minua monta vuotta wiefkaasti juonitellut, sinä kyllä paljon lupaat; waan et taida mitään hymää tehdä. Mutta minä olen wahwa siitä, että se joka Christuksen tähden antaa mennä hänen lihalliset suosittelemuksensa, se saa sitä vastaan sen autuaallisen ilon. Siihen minä luotan, Jumala minua siihen autta-koon; hänen pyhän nimensä tähden, Amen. Matth. 16: 23. Eph. 6: 16.

3. Kolmas wälikappale on että me alati ajatteleme niitä viimeisiä kappaleita, kuin ovat: se tietä-mätöin kuoleman hetki, se ankara tuomio ja itse ijankaik-kisuus: jokin näistä kappaleista, koska sitä oikein tut-tistellaan, on kyllä voimallinen karkottamaan synnin hi-moa meidän mielestämme. Hebr. 9: 27.

Jos olet nähnyt joskus jonkun kuoleman, niin ajat-tele, että sinunkin vuoro on tosin kerran tulee; kussasta on nyt muinen voimallisten hallitsiain, tyrannein, wii-sasten ja kokiasti ylistettyin miesten voima ja kunnia? Vielä enä, mikä ja kussa on luullaksensa heidän ruu-miinsa, jotka ennen muutamia vuosia kuolit sinun simus-tas? Liedätkös hywin mikä mätäneminen on? Sinun ruumiis pitää pian haisemaisessa mätänemisessä hukku-man, jonka ylöspitämisen ja holhomisen tähden sinä it-ses niin paljon waiwaat ja murhehdit, niin että sen kautta sinun sielu ijankaikkisen autuuden kadotat. Mei-dän tähty kuolla, ja sitte sen hirmuisen tuomion eteen tulla, josta ei yksikään taida itseänsä kätkee, eikä voi lu-nastaa. Kuka ties juuri tällä hetkellä, koska meidän sydämemme tähtetty on syntisellä turhudella: tahtoisim-mako me sentaltaisessa tilassa tulla kuolemalta woite-tuksi? Tahtoisimmako me yhden silmänräpäyksen tyhmyy-den edestä, saattaa päällemme sen ijankaikkisen waiwan. Matth. 16: 26, 27. Luk. 6: 34. Psalm. 39: 6, 7.

Sitä vastaan puhaltaa perkele tainkaltaiset ajatukset: et sinä kuole juuri tällä hetkellä. Minä vastaan: kuka sen tietää? on tosin monta muuta sentaltaisessa surutto-muudessa tulleet petettyä ja helwettiin joutuneet, ennen kuin luultaan. Tulla kerta kadotetuksi, siinä on kyllä ijankaikkisesti. Entä jos sinä tällä yhdellä synnillä tähtät sinun syntis mitan? Entä jos ei Jumala enää anna armoa parannukseen? Jumala tosin on lumannut katu-waisille armon; mutta wastahakoisille syntisille ei ole hän lumannut katumusta. Rom. 2: 4, 5, 6. Psalm. 90: 6.

4. Että me aina muistamme Jumalan läsnä olemisen, jota kaikki meidän tekemisemme ja jättämi-semme, ajatuksissamme, sanoissamme ja töissämme 1) näkee ja 2) tuomitsee: hänen läsnäolemisensa edestä ei ole

mitään salattu; sillä hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Kuinka me siis tämän majesteettillisen Jumalan läsnäollessa rohkenemme ajatella, puhua eli tehdä, jota emme kehtais kunniallisten ihmisten edessä ilmoittaa? Hän tuntee tarkemmin meidän sydämemme sisällisimän pohjan kuin me itse: Ulkaamme Pyhä Henkee murheelliseksi saattako, joka meidän sydämeämme waatii meitä hymnyteen ja pahuudesta pois johdattaa *).

5. Että me jälkeen pyhän Raamatun, ja erinomaisesti pyhän Apostolitten ja Evangelistain kirjoitusten, viriästi luemme hyviä kirjoja, jotka meitä ylösrakentaa taitavat, jotka meidän sielumme paimen, eli joku jumalinen ihminen meidän ymmärryksemme ja tilallemme soveljammaksi antaa; ja pitää meidän niitä lukeman 1) Ajatellen ja hartaasti, ei ympäri juoksella ajatuksilla. Jos wieraat ajatukset tulewat sisälle, niin lue toiseen kertaan ne viimeiset radit niin usein, että ne taidat lukea lemollisemmalla mielellä: mitä sitte sinulle ensisti on ylös työläs ja korkia, se mene sillä erällä nöyryydessä ohitse. Jos se on hyödyllinen sinun aututees, kyllä sinulle Jumala antaa edespäin paremman tiedon. 2) Jumalisella halulla sen kautta paratuksi tulla. Koska me sillä toivolla luemme, niin monta harrasta huokausta Jumalan sanan voimalla nousee, Jumalan armollista apua anomaan. 3) Ahkeralla aikomisella, pysyvällisen ja wahan wireyden kautta, täyttämään mitäs olet lkenut, että muut sinusta ja sinun elämäs kautta lukisit mitä sinä kirjoista oppinut olet. 1 Pet. 2: 2. 2 Pet. 1: 19.

Siihen tarwitaan myös Jumalan sanan ahkerakuulo, ja muut hyödylliset, Christilliset harjoitukset, jotka sillä tavalla kuin sanottu on, toimitettaman pitää ja oleman joka kerta meidän päivä-työmme alku. Psalm. 119: 148.

6. Että me jokapäivä koettelemme meitämme. 2 Cor. 13: 5. Psalm. 139: 23, 24.

*) Psalm. 139: 1, 2, 2c.

1. Yhteisesti, kuinka suuret hyvät työt Jumala on meille osottanut sielun ja ruumiin puolesta, jotka me opimme Uskon Rappaleista ja niiden selityksistä, joidenka tähden meidän Jumalata kiittämän pitää. Sitä vastaan ajattelemme kuinka tottelemattomat me vielä jokapäivä olemme, ja hänen hywynytensä wäärin kääntäme; jonka me pian hawaitsemme, koska me tarkasti tutkistelemme kaikki meidän ajatuksemme, puheemme ja työmme, joilla me heidän heikeltä kulutamme; kuinka ja millä tavalla ne samat Jumalata ja lähimmäistä vastaan, eli itse meitä kohden sinä päivänä tehdyt ovat, eli jääneet tekemättä. Esimerkiksi:

Olenko se kohta alusta ollut minun suurin murheeni, kuinka minä oikein Jumalan edessä waeltaisin? 1 Mos. 17: 1. Eph. 5: 15.

Olenko minä kaikkisä toisiani ja jättämisisäni ylitse kaikkia Jumalata peljännyt?

Ylitse kaikkia häntä rakastanut?

Ylitse kaikkia häneen uskaltanut?

Raikesta sydäimestä?

Raikesta sielusta?

Raikesta minun woimastani?

Olenko minä kaikkisä rappaleissa rakastanut minun lähimmäistäni niinkuin itseäni? Olenko minä wilpistelemättä tehnyt hänelle kaikki, kuin minä tahdon, että hänen pitäis minulle tekemän, jos minä olisin hänen ja hän minun siassani?

Olenko minä ole juuri wastoin siinä ja siinä toimituksessa, niillä ja niillä sanoilla, niillä ja niillä ajatuksilla ja aikomuksilla, pitänyt parhaat ajatukset ja suurimman murheen itsestäni?

Pöytänyt täyttää minun tahtoani, edesauttaa omaa kunniaani, suositella omaa himoani?

Olenko minä ole antanut Jumalan kunnian takaperin olla?

Olen antanut minun lähimmäistäni?

Olenko minä ole siinä ja siinä ylipiässä, eli muutoin syntisessä ajatuksessa kiini rippunut?

Entö minä ole sitä ja sitä hetkeä, sitä ja sitä päivää laiskuudessa, ilman hyödyntystä kutultanut?

Sieillä taikka muualla, kelmottomia eli wahingollisia puheita puhunut, minun lähimmäiseni polkemiseksi? 2c.

Lyhyesti: Entö minä ole tämän, taikka toisen ihmisen vihoittamista ja wahingoittamista enämmin karkautanut, ja enämmin peljännyt sen ja sen kappaleen hukumista, kuin Jumalan vihaa?

Eikö sen ja sen luontokappaleen rakkaus ole yhdessä eli toisessa asiassa temmannut Jumalaa pois minun ajatuksistani, Luc. 14: 26.

Entö minä ole enemmän luottanut ja uskaltanut waraani, ahkeruuteeni, ymmärtämykseni, hyviin ystäviini ja muihin senkaltaisiin, kuin elämään Jumalaan, kaikkein kappalten Luojaan, Olöspitäjän ja Hallitsiaan, jonka tahdon jälkeen kaikki luodut kuitenkin pitää minua palveleman eli wahingoittaman, joko he tahtovat eli ei, minä mahdan sitä vastaan seisoa, eli en. Jer. 17: 5, 6, 7, 8. Luc. 9: 23, 24.

Josta sitte enämmin ja enämmin seuraa: 1) että täydellä todella kiroot kaikki senkaltaiset syntiin lankeemiset *). Ja 2) korkeassa armosta ja kalliina pidät Christuksen pyhän ansion, joka, ettei meidän pitäis iankaikkisesti kadotetuksi tuleman, on meitä niin kalliisti lunastanut, ja Pyhällä Hengellänsä niin uskollisesti johdattanut jumalisuuden tielle **). 3) että me otamme ahkeramman aikomisen edespäin Christuksen ristiä paljomielisemmin kantamaan ja ei huolien meidän lihamme vastaan sanomisesta, ahkerasti noudattain sitä kuin hymä on. Luc. 9: 23, 62.

2. Sitte pitää myös meidän koetteleman itsemme erinomaisesti, joka myös aivan samalla tavalla tapahtuu, ainoastansa on sillä tämä eroitus: että me tämän koettelemuksen sormitamme erinomaisesti muutamiiin synteihin, joita vastaan me erinomattain sodimme, eli muutamiiin asemiin, joita me enimmästi ahkeroitsemme.

*) 1 Pet. 4. **) 1 Cor. 16: 22. 2 Pet. 1: 3.

Esimerkiksi: koska minä tahdon totia laisluutta vastaan, niin minä tällä muotoa minun menoni tuffin:

Olenko minä jo ennen kuin nousintaan, etsinyt lemollisuutta, enä kuin koftuus on?

Eikö minun vuoteeni ole enä palwellut minua laisluudeksi, kuin minun ruumiini tarpeelliseksi wirtotukseksi.

Eikö tähän hitauteen ole snn, ettän ehtoolla rualla ja juomalla ylisten tarpeen itseni rasitin?

Olenko minä ollut niin harras rukouksissa, kuin minun piti oleman?

Olenko minä sen ja sen (ensimmäisen päivä-astareeni) taikella wiyendellä ja ahkeruudella toimittanut?

Olenko minä sitä ole ylönniemen alkanut?

Olenko minä ole ollut hidas sen toimituksessa?

Ja sopimattomasti istunut muissa ajatuksissa?

Olenko minä antanut itseni siitä wetää pois koftäisen ympäri kurtistelmisen, ympäri juoksemisen, eli jonkun muun sopimattomuuden kautta?

Olenko minä kofta kuin se oli toimitettu, ilman nnynttä, ottanut jotain hywää jälleensä tehdäkseeni?

Kuinka se on käynyt?

Olenko minä enemmän omaa parastani katsonut, kuin wirtani kutsunusta?

Lyhyesti: olenko minä sillä ja sillä hetkellä tehnyt jotain koftäisyndeä, eli muutoin sopimattointa työtä? eli turhilla ja kelmottomilla sanoilla (niitä lukein, kuullen eli itse puhuen) minun aikani hukannut?

Eikö siellä eli siellä ole minulla ollut turhia, outoja, ympäri juoksemia ajatuksia?

Mitä on minun wahinkoa, yhdestä taikka usiammasta näistä kappaleista?

Kuinka minun jumalisuuteni näiden kautta on wähennyt?

Kuinka laiskaksi ja hitaaksi olen minä sen kautta tullut, wastuudesta jotakin hywää toimittamaan?

Mitä lemottomuus on siitä kaswanut minun mielesfäni?

Mitä wahinko minun elatukseeni menossa?

Kuinka huoliasti olisin sen tainnut estää?

Kuinka paljo olis ollut parempi, ettân olisin wiriämpi ollut?

Enkö minä senkaltaisessa turhuudessa ja laiskuudessa ollut suuressa waarassa, että olisin muihin suuriin syntteihin joutunut?

Enkö jo siinä ja siinä olis moneen syntiin langennut, jollei Jumala olis minua erinomaisesti warjellut? 2c.

NB. Näin me taidamme itsemme koetella taittia syntejâ vastaan, koska me ajattelemme asianhaarat, sen jälkeen kuin synnin tilat ovat.

Mutta meidän pitää haikiammasti sotiman niitä syntejâ vastaan, joihin me tunnemme itsestämme enimmân halun, eli joista meitä muut ihmiset muistuttawat, ja jotka taitawat antaa meidän lähimmäisellemme suuren pahennuksen.

Senkalainen koettelemus ja tutkistelemus auttaa paljon meidän Jumalisuutemme. Koska me jokapäiwâ koettelemme meitämme yhteisesti, niin me löydämme meidän wikkamme ja puuttumisemme: koska me koettelemme meitämme erinomaisesti, niin ne tufut wiat enâmmin ulos juurifetaan.

7. Niin ei ole syntiâ wälttäâksemme myösk se pahin neumo, että me jokapäiwâ eteemme otamme jonkun erinomaisen hengellisen tutkistelemuksen, jonka kautta meidän mielemme tulee enâmmin ja enâmmin hengellisiin asioin totutetuksi: tämä tapahtuu suuren hyödynksen kanssa 1) koska me eteemme otamme jonkun wikkasin kappaleen ajatella ksemme, että ajatukset, jotka ilman sitä ovat nopiat turhuuteen, pysyisit paremmin alallansa. 2) ettemme meidän ajatuksillamme tydy moninaisten asiain ulkonaisiin menoihin, jonka kautta ihmisten mielet etcensâ asettawat ousoja ja edesmenneitä asioita (niinkuin esimerkiksi: ei meillä pidâ oleman paljas ajatus Jesuksen Christuksen kärsimisestä); mutta meidän pitää edemmâ ahkeroitsemman, wetaâksemme meidän tahdomme, suosioillisempaan haluun ja hengelliseen itäwöitsemiseen siihen kuin me ajattelemme, jota Jumalalta rukouilla ja huokauksilla joka kerta pitää rukoultaman. 3) Koska me joka kerta sowitamme ja käännämme senkalai-

set tutkielmukset meidän parannukseksemme. Ei ainoastaan yhteisesti ajatellen esimerkiksi: minä tahdon olla kärsiväinen niinkuin Kristuskin oli; mutta meidän pitää erinomaisesti niin päättämän: minä tahdon olla kärsiväinen, kärsivällisesti kärsimään tätä eli tätä wäärnyttä, tätä eli tätä ylönkatsetta; ja niin edespäin.

8. On sängen tarpeellinen, että me wiriästi muistelemme meidän pyhää Kastettamme, sen voimaa ja vaikutusta, ja sitä liittoa, kuin siinä Jumalan kansa tehneet olemme. Sillä kasteessa olemme todella itsemme luovuttaneet perkeleestä, ja kaikista Hänen teoistansa, ja kaikista mailman yltäpöydestä; sitä vastaan olemme silloin sen suuren Jumalan, taivaan ja maan Herran kansa liiton tehneet, että hän on meidän Jumalamme ja isämme, ja me hänen kuuliaiset lapsensa. Joka siis omaatuntonsa vastoin pyrkii synnissä, särkee liittonsa, jonka hän on tehnyt sen pyhän, hurshen ja suuren Jumalan kansa, ja antaa itsensä vastuudesta helmetin murhaajan kauhistavaiseen orjuuteen; joka tässä maailmassa maksaa palveliansa kaikkinaisella tuskalla, erinomaisesti paholla halulla ja himoilla; mutta tämän elämän perästä helmetin tulella, ja sillä välillä osottaa heille ainoastaan tämän sängen mahingollisen hyvän työn: että hän palveliainsa ymmärryksen ja tahdon niin sowaisee ja lumoo, että he pitävät pimenten valkeutena, kuoleman elämänä, siihen asti, että hän heitä peräti kuoppaan sulkee.

9. Että me Christillisen seurakunnan kansa, ehkä kuinka vähäksi se näntää, Herran Kristusken asetuksen jälkeen, usein ja Jumalisesti kääntymä Herran Ehtoolliselle. Nöyrnydessä, rakkaudessa ja yksifertaisuudessa, mahwistaaksemme meidän uskomme, enämmin kehoittaaksemme meitämme rakkauteen toinen toistamme vastaan.

10. Ette me pyhain Jumalan ihmisten esimerkit, jotka jo kuolleet ovat, eli muiden hyvän Christittyn menon, jotka vielä elävät, usein asetamme silmäimme eteen. Erinomaisesti niissä kappaleissa, joita meidän enimiten noudattaman pitää; johon pyhain martyrein historiat ovat kyllä sowliaat. "Mutta ylitseen kaikkia: ei pidä meidän ifänänsä sitä kaikkein esimerkein

esimerkkiä, Christuksen Jesuksen pyhää elämäkertaa ja kärsimistä antaman tulla pois meidän sydämmeestä; sillä se taitaa meille opettaa kaikki mitä me autuuteen tarvitsemme. Hebr. 11: 1. 12: 2.

11. Että me wältämme kaikkinaista synnin tilaa. Joka waaraa rakastaa, se siinä hukkuu. Ah! karttaamme siis sitä liukasta jäätä, koska emme kuivalakaan maalla pysy hymin pystyällä.

Synnin tilat ovat (ensisti ja enemiten) kanssakäyminen mailman lasten kanssa: Se on aivan yhteinen, että me otamme kanssakumppanein tavat ja menot. Riitaiden tykönä sinä tulet riitaiseksi, könkäisten tykönä könkäiseksi, ahnetten, ahneeksi &c. Wiat saastuttawat niin kewiästi ja salaisesti kuin myrkylliset laudit. Sentähden ottakaamme wiisu waari itsestämme, ja katsokaamme minäkaltaisen wäen kanssa me kansakäymistä pidämme. Ja jos meidän, wirtamme ja muiden tarpeellisten toimitusten tähden tähtyy olla sentkaltaisten persoonain tykönä, joiden armioista eli tawasta me taidamme huomaitsematta tulla syntiin saatetuksi, niin jokaterta, ennen kuin heidän seuraansa itsemme annamme, ottakaamme wästuudesta se wahwa aikomus, ettemme sillä erällä Jumalaa wihoita. Ja niin sekä ennen että sitte, kuin me heidän seuraansa tulemme, itsellemme sydämmeestä Jumalalta rukoilemme hänen Pyhää Henkeänsä ja sen wäkewätä apua: että hän meitä warjeli, ettemme tekis meitämme mailman kaltaisiksi; waan ennen kärsimme hänen ylönkatsettansa ja meidän ajallista wahinkoamme. Ja niin pyytäämme, niin pikaisesti kuin me taidamme, toimittaa meidän asiamme sentkaltaisen wäen tykönä, ja niin jälleensä antakaamme meitämme Jumalisiin harjoituksiin. Ei ole sekään pois tieltä, että koska meidän tähtyy kumminkin olla sentkaltaisessa waaralliseissa kanssakäymisessä, että me panemme silmäimme eteen eli muutoin mieleemme jonkun merkin, joka muistuttaa meille Jumalan läsneolemista ja Christittyn welwollisuulta, ettemme joutuis lumunpitä-mättömiksi, ja sitten sitä pikemmin lankeis syntiin.

Mutta kaikissa kanssakäymisissä ei pidä

turhaa ja tyhjää puhetta (joka ei tule Jumalan tunniaaksi, eikä todella lähimmäisen hyväksi, vaan niinkuin maailman tapa on sanoa, ajanvuluksi) vähemmän synnin edestä pidettävän; tietten että meidän pitää jokaisen turhan sanan edestä luvun tekemän. Matth. 12: 36.

Se toinen ja voimallisin synnin tila on meidän ruumiillisten tunteimme vapaus, erinomaisesti silmäin. Nämä ovat ne akkunat joiden kautta kuolema sisälle tulee. Joka kaikkein perään katsoo, se usein pyytää sitä, kuin ei ole hänelle somelias; vaan tekee sitte hänen mieltensä lemottomaksi, niinkuin kaikki historiat ovat täynnä senkaltaisia valitettavia menoja. Määmmme liumistello itse kanssamme, jollemme me mitättämäksi! niin pian tunne meidän mielemme lemottamuutta. Koska me kerran eli kahdesti sallimme meidän ulkonaisille tunnoillemme jonkun vapauden; sillä usein ei huomaita kuinka nopeasti linna alta kaimetaan ja kruuti alapannaan; mutta jos siihen tulee vähinkin tulen kipinä, niin on sen kansa tehty silmänräpäyksessä: juuri niin wetää saatana senkaltaisten lihallisten tuntein suosittelumusten kautta, joita ei pitäis sallittaman, kruutin meidän ymmärryksemme ja ajatuksimme, jos siihen sitten tulee pieninkin synnin halu tykö, niin me olemme moitetut ennen kuin me waarasta mitään tiesimme. Tosin se on saatanan erinomainen viekkaus, että koska hän ei kohta saa meitä wietellä sisällisten syntisten waikeuksien kautta, niin hän kokee ulkonaisien tuntein suosittelumusten kautta, että me niiden kautta täytetäisimme suruttomuudella, ja niiden paljouden kautta sitä enämmin kietoisimme itsemme; joka tuskin tapahtuis, jos me kohta alussa havaitsisimme senkaltaisten kehoitusten kauhistuksen.

Se kolmas waarallinen johdatus syntiin, on ruumiin heikuma ja täyttämys: koska me nautitsemme ruokaa juomaa, unta ja muita nliitse tarpeen. Sillä senkaltaisen ylönpaltisuuden kautta tulewat ne järjettömät halut ja tuntein waikeutukset aivan wäkewiksi ihmisesä, niin että järjellinen tunto ja meno, ja paljo enämmin hengellinen sielun rauha peräti tulee tukistetuksi. Sitä vastaan auttaa toimellinen walmominen ja ruumiin wai-

maaminen, suurella hönöhtyksellä hengellisen elämän mah-
wistuksen, koska emme niin paljo sen kautta pyhä wai-
wata meidän ruumistamme, waan enämmin totisesa
nönryydessä, meidän tehtyin synteimme tähden emme lue it-
seämme mahdolliseksi meidän turmellun lihamme ylöspitä-
miseen: ajatellen siinä siwussa, että koska me jotakin wä-
hennämme Jumalan lahjain nauttsemisesta, ettemme
niissä ruumillisissakaan itse ole paitsi Jumalan hywynyttä.
Että me tästä lähin sitä suuremmalla murheella ja toi-
mellisuudella, kaikki Jumalan tähden, ja hänen kunniak-
sensa ja ei enää niinkuin ennen, meidän halumme täh-
den toimittaa mahtaisimme. 1 Cor. 9: 27. 1 Pet. 5: 9.

12. Mutta jos me tahdomme syntiä wälttää, niin
pitää meidän wälttämän laiskuutta: wanhat ovat
sanoneet: että se joka käy laiskana, tulee sadalta perfe-
leeltä kiusatuksi, koska tekemän ihmisen, mitämaks! pitää
ainoastaan yhtä vastaan sotiman: se on sangen hyödylli-
nen, että päivän työt ja askeareet jaetaan järjestyksellä he-
feltä, ja ettei sitä aselusta sitte särjetä jos muutoin taitaan
aikoin saada. Erinoimasesti pitää waari otettaman kuilla
toimituksilla meidän ympäri juoksewst ajatuksemme taitaan
parhain hillitä ja yhteen wedettää: senkaltaisiin toimituk-
siin pitää meidän itsemme kohta antaman, koska me jos-
takin asianhaarasta ymmärrämme, että meillä on saata-
nan kiusaukset peljättämänä, ja niin pitää meidän saata-
nan wahingolliset koettelumukset kohta ensimmäisellä haa-
walla alas polkeman ja ulosajaman; sillä jos seuraam-
me meidän turhia ja syntisiä ajatuksiamme niin siitä
hawaitsematta syttyi tuli, jota ei sitte enää estää taita:
se ensimmäinen koetus taitaan Jumalan armon kautta
niin kewiästi pois poistaa, kuin yksi lapsi taitaa tallata
hehkumaisen kipinän, ja ei wahingoita jalkaansa.

13. On hyödyllinen että me itsemme pidämme jon-
kun Jumalalta opetetun ja jumalisuudessa harjoitetun
miehen tykö, jolle me meidän syntimme ja waaramme hy-
wällä uskalluksella taidamme ilmoittaa, että hän meille si-
tä turwallisemman neuwon ja paremman awun osottais.
Ja mitä hän meille Jumalan sanasta opettaa, sitä pitää
meidän täydellä todella nönryydessä täyttämän.

(Mutta siihen ei ole kaikki kelmolliset, jotka hengelliseksi kutsutaan ja pitäis tämän tavan muille opettaman; sillä monta löntään, Jumala nähtöön! palkkapaimenta, riitaista, joilla on jumalisuuden warjo, ja usein ei warjoakaan; vaan tekewät siitä lihallisen voiton; jotka, niinkuin he nyt mailmassa löntään, ovat selkiästi kirjoitetut 1 Tim. 1: 6, 7, ja Ruf. 6: 3, 4, 5. 2 Tim. 3: Tit. 1: 1, 16. 2 Pet. 2: ja ettei heillä henkeä ole Jud. Ep. v. 19, ei taita heiltä senkaltaista neuvoa hengellisissä asioissa toimia. 1 Cor. 2: 13. Jumala armahda: toon hänen hätäntynnyttä ja waimaa karsimäistä seura: tunkaansa!)

Waan koska meillä ei taida olla senkaltaisen hurs: taan miehen neuvo, niin ei Jumala ole senkaltaisiin wä: likappaleihin sidottu; vaan saattaa omansa ihmeellisesti autualliseen tunkoon. Sillä wälillä pysy kiintiästi Ju: malan sanassa. Evangeliumi kirjoitukset ja epistolat ei ole plöntyöläät, niin ettei kaikkein yksikertaisintaan taida niitä autuudeksensa ymmärtää, koska hän sen wähänkin jäl: keen kuin hän ymmärtää, yksikertaisuudessa ja nöyrhydes: sä elää, ja Jumalalta apua rukoillen, Jumalisuudessansa päällennpitää. Meidän rakas taivaallinen Isämme on ajal: lansa apua lisäämä: hän woi plönpaltisesti tehdä, kaiken senkin plitsen kuin me rukoilemme, taikka ymmärrämme. Hänen olkoon kiitos ja kunnia iankaikkisesti! Amen.

Walmistus rukoukseen tässä osassa.

O laupias, iankaikkinen, hnwä Jumala! minä wai: mainen ihminen tulen sinun tnös, ja tahtoisin mielelläni rukoilla ja sinua niinkuin minun ainoata Herraani ja Ju: malaani kumartaa. Mutta minun sieluni on synnin saas: taisuuteen niin synwään wajonnut, minun sydämmeni on lihallisilla himoilla ja pahoilla haluilla niin tahrattu ja saastutettu, etten minä kehda tulla sinun pyhain kaswois eteen. Minun mieleni on sinne ja tänne hajonnut; mi: nun ymmärrykseni on pimennyt; minun tahtoni on käänt: ynnymydestä pahuuteen. Koko minun sydämeni on luno:

tanha lempeä ja huijentelemainen. O Isä Jumala! sinä iankaikkinen hymyys! tule minun aukseni, ja wedä minua ylös minun syntini synästä lo'asta: valmista minua edelläkäymäisellä armolla, pese ja puhdistä minua Jesuksen Christuksen muodotetun meren kautta, ja lahjoita minulle armos voima, että minä olisin mahdollinen rukoilemaan. Uudista se sisällinen voima minun sydämessäni: poisota kaikki minun mieleni ja haluni ympäri juoksevat ajatukset, ja anna minulle sinun pyhä henkes, armon ja rufouksen henki, joka wetää minun sieluni synnin mudasta, ja ylöntää hänen sinun tyköis taivalliseen menoon, totisen hengellisen ikämöitsemisen kautta, sinun rakkautes, hymnytees ja uskollisuutes. Anna armollisesti, että minä pimendesä valkeuden näkisin, ja mailmasta taivaasen tulisin: kuolemasta iankaikkiseen elämään maellaisin; ja ainoastaan sinussa yksinänsä minun autuuttani etsisin. Niin tahdon minä rukoilla: o Jumala! sinun puolees nostan minä silmäni; minun sydämeni, sieluni ja henkeni ja kaikki mitä minuussa on, pitää ylistämän sinun pyhää nimeäs. Amen.

Rukous ensimmäiseen osaan.

O kaikkein armollisin Jumala! minä mahdollisin saastainen luontokappale, makaan tässä sinun laupiutes istuimen edessä, enkä tiedä muusta mistään kerskata kuin sinun määrättömästä hymnydestäs. Pese minua hymästi minun pahasta teostani ja puhdistä minua synneistäni, sinun rakkaan poikas merellä. Minun syntini ei ole muuta kuin rangaistuksen ansainneet. Ah! sinä korkein hymyys, armahda sinun käsialaas! Minä olen väärin tehnyt ja ollut jumalaton; ja olen niinkuin pesty siika itseni jälleensä loassa saastuttanut. Minun sieluni oli kauhista waisen turhuuden rakkaudella täntetty, ja hyljäis sinun ja tosin pakeni sinua, sinä elämän ja elämän weden lähde! Ja en minä kuitenkaan taida tätä minun turmelustani oikein tuta ja itkee; vaan olen tässä waarassa pian sanottu ilman pelwota. Wanhurikas Jumala! lie-

neekö jo se ankara paaduttamisen tuomio käynyt minun nliitseni, wai seisonneeko se vielä edessäni; sillä minun mieleni, joka niinkuin nöyrä sami aivan huokiasti kaiikkiin syntisiin kappaleihin on antanut itsensä taimuttaa ja totuttaa, on jo minun nliitsekäymistäni paljouden kautta tiilikimi-kowaksi tullut, ja ei tahdo totiseen katumukseen ja kääntymykseen antaa itsensä pehmittää. O kuinka suuri on minun wihelijäisyyteni, etten minä wihelijäisyyttäni täydellisesti tuta taida!

Ah Herra! muista minua sinun armos ja laupiutes jälkeen, Jesuksen Christuksen pyhän piinan tähden: luo minuun särjetty ja sulloitu sydän, ja puhdista minua synneistäni. Anna minulle uusi wahwa henki ettei minun entisten synteini sumu enää sowaisis minua; waan että sinun määrötin hymnytes sytyttäis minuun hartaan rakauden sinun tykö; lahjoita minulle pyhä wiha itse vastaan, etten minä holhois ja korjais minun ruumistani, enkä pyytäis pitää minun sieluani sinua vastaan. Mutta että minä itseni ja kaiikki lihan himot täydellisesti kiellän ja sitä ahdaista ristini tietä wahvasti maellan.

Muuta minun maalliset ajatukseni pyhäksi itämoitsemiseksi sinun hengellisten lahjais perään; minun mieleni hempeys nöyräksi hiljaisuudeksi; älä minun anna enää sowitta itseäni mailman muodon jälkeen: ja sen kautta hukata sinun taimaalliset tamaras: mutta että minä mielessäni uudistettu sinun ijankaiikkisten lahjais perään pyrkisin. Kohdata usein minun mieleeni, mitä mailman lapset heidän maallisen lofansa tähden, ja mitä luonnolliset sotamiehet katoowaisen kunnian tietämättömän toimon tähden (jotka he kaiikki kuitenkin silmän räpäyksessä kadottawat) ruumiisansa ja mielessänsä kärsiwät; etten minä antais minlään waiwan estää itseäni tulemaasta kihlauksi sen korkeimman hymnyden kanssa, jonka tyköä ei yksitään kōyhnyis, eikä tauti, eikä kuolemakaan taida minua moittaa; mutta sen tyköä on täydellinen ilo ja riemullinen meno Jumalan oikialla kadella alati ja ijankaiikkisesti.

Ah Herra! uudista minun ajatukseni ja mieleni,

minun ruumiini ja sieluni, ja kaikki minun tekemiseni ja jättämiseni, minun puheeni ja vai-olmiseni, minun kuulemiseni ja näkemiseni, ja kaikki kuin minusa ja minun päälläni on, että kaikki olisit sinun pyhän tahtos alle annetut, eikä mitään olisi sinun korkeinta hynnyttäs vastaan, ja niin että minä ennen tuhannen kertaa kuolisin, kuin sinua kerrankaan tästälähin vihottaisin. Sitä minulle lainaa Jesuksen katteran kärsimisen tähden. Amen.

Toinen Rukous.

O Herra kaikkivaltias Isä, sinun tykösi tulen minä vihelijäinen luontokappale, ja sydämen huokauksilla malitan sinun edessäsi minun suurta vihelijäisyyttäni, jossa minä olen. Ah Herra! niin pian kuin minä jotain hynnyttää eteeni otan puhuakseni eki ajatellaakseni, niin tulevat pahat jumalattomat ajatukset mieleeni, ja estävät minun, etten minä taida sinua palwella sinun tahtos ja käskyä jälkeen. Ja tosin perkele ja minun turmeltu lihani, ja tämä paha mailma ei anna minulle rauhaa; vaan hynnyttävät joka päivä ja heikki tekemään heidän tahtonsa. Se sisällinen salainen ylpeys waimaa minua: ahneus waatii minua; se kirottu hekuma wietteele minun; laiskuutta ja hitautta en taida minä woittaa. Turhia puheita ja könkäisiä jaarituksia pidän minä jokapäivä: minun silmäni ihantelewat mailmallisissa ylpeissä menoissa; minun sydämeni on täynnä pahojen ajatuksia ja haluja; tosin irstaisuuteen ja juopumukseen annan minä itseni pian wäätä: yhdesä summasa: minun päälläni ja minusa ei ole mitään hynnyttää. Minä olen sängen kunnialliseksi luontokappaleeksi sinulta luotu; mutta itse kauttani olen minä kääntynyt sinusta, ja itseni turmellut, ja se tapahtuu vielä jokapäivä.

Ah Herra minun Jumalani! koska tämä minun vihelijäisyyteni loppuu? koska minä pelastetaan tästä kuoleman ruumiista?

O Herra! kuoleta se wanha Adam minusa, ja uudesta minusa se uusi ihminen, joka sinun kumas jälkeen luotu on. Wahwista minua sisällisessä ihmisesä sinun

henkes kautta. Voita sinä minussa kaikeat miat, ja poljesen vanhan karmeeseen pää, ettei hän enää minussa vallitsis. Ah Herra! sido saatana joka minulle niitä pahoja himoja ja haluja sisälle antaa ja käännä minun silmäni ja sydämeni pois tästä pahasta maailmasta, ettei hän minua pahoilla esimerkeillään wiettelis. O minun Jumalani; anna myös minulle anteeksi kaikki nämät minun suuret syntini ja ole minulle miheljäselle armollinen. Herra! älä kån tuomiolle palvelias kanssa; sillä jos sinä soimaat syntiä, kuka moi sinun edessäs pnsyä?

Sinä olet kiiientin se Jumala! joka armoihin otat kaikki katumaiset sielut; sinä tahdot särjettyä sydäntä ja mieltä, sen minä sinulle uhraan, särje vielä enämmin se kuin ei tahdo sinun alas itsensä antaa; minä uskallan epäilemättä sinun armoos ja hywnytees: sentähden auta minua kōyhää minun miheljäsinyteni mudasta ja lohduta minua tuskaasani. Tule minun aukseni; sillä minun wāhā laiwani tahtoo rikki mennä. Sinuun, minun Jumalani! minä turmaan, et sinä minua hyljää; sillä sinä olet minun autuunteni, minun korkein lohdutukseni, johonka minä toivon ja luotan: et sinä anna minun häpiään tulla. Et sinä myöskään salli, että ennen nimitetyt wihoilliseni minun woittawat, ja maahan kufistawat. Synttä se suitsemainen kynthilän-sydän ja tee terweeksi se särjetty ruoko; tee minun luuni jälleensä eläväksi, ja luo minuun puhdas sydän, uusi henki, ja anna minulle yfsi hywä omatunto, etten minä jälleensä sinua peljästys; mutta mahwalla sydämellä sinua rukoilisin ja huuttaisin: Abba! rakas Isä! Ota minua sinun uskollisten lastes sekaan, jotka sinun Poikas kalliilla werellä owat lunastetut; ja anna, että minä Lunastajani pnhää elämää seuraisin, ristin ottaisin päälleni ja karsimällisesti kantaisin. Että minä sillä muotoa siitä mahwa olisin, ettei kuolema taikka elämä, nyhyiset taikka tulevaiset, eikä joku luontokappale minua sinusta eroittaa taida. Sentähden annan minä sinun isällisen armoos haltuun minun henkeni, sieluni ja elämäni, ja kaikki mitä minulle antanut olet, sinä tahtoisit ne ylöspitää, ja sinun tahtoos jälkeen hallita. Näitä ruoilen minä sinulta Jesuksen

Christuksen minun ainoan lunastajani ja mahpahtajani
kaukta. Amen.

Ulinomaiset Suokaukset.

Ah Herra! luo minuun puhdas sydän ja anna mi-
nulle uusi mahwa henki. Älä heitä minua pois kasmois
edestä, ja älä minulta ota pois sinun Pyhää Henkeäs.

Ah Herra! älä muista minun syntejäni; waan muista
minua sinun suuren laupiutes jälkeen.

Ah Herra! älä muista minun nuoruuteni syntiä.

Ah kaikkein pyhin Jesu! älä salli tämän synnin mi-
nua sinusta eroittaa.

Ah Herra! wedet käywät hamaan minun sieluuni
asti, armahda minua, minä kärsin waimaa, auta minua
sanaa jälkeen.

Jää! minä olen syntiä tehnyt taiwaan ja sinun
edessäs: ja en ole sillen mahdollinen sinun pojakses kuf-
tuttaa; tee minulle niinkuin yhdelle sinun palweliostas.

Ah Herra, anna kuitenkin koiras nautita niitä pa-
laisia jotka sinun lastes pöydältä putowat.

Ah Herra! minä olen niinkuin kadonnut ja eksy-
wäinen lammas, etsi sinun palweliatas.

Ah Herra! opeta minua, että minun kuoleman pi-
tää, että minä ymmärtäwäiseksi tulisin.

Ah Herra! anna että minä oikein itseni sinun edes-
säs nöyrytän, ja pelwolla ja wapistuksella niin laitan,
että minä autuaaksi tulisin.

2. Luku.

Meidän halumme pyhittämisestä.

Koska tahdotaan waeltaa Jumalan kansa yhdis-
tyksen tietä, niin ei ole kaikki kulta kuin kiiltää, ja pi-
tää ne määrät luulot, joilla ihminen etsii itseänsä, hymin
eroitettaman niistä, jotka wilpittömästi owat Jumalan
kunniaksi ojetut, ettei otettais olkia kullan edestä. Matth.
6: 22, 23. 1 Cor. 3: 12, 13. &c.

Rakas sielu! jos sinä sentähden ahkeroitset jumalisuutta ja kunniallista elämäkertaa pitämään, että sinun kansalta sen edestä kunnia ja hyödyt olis, ja sitä vastaan wältät kauheita wikoja, etes kärsis wahinkoa hywntes eli kunnian puolesta: eli jos sen synn tähden itses amuisa harjoitat, etes muille kaltaisilles myöden antais, katso! niin sinulla on sangen määrä aikomus ja täht kautana pois oikialta tieltä; sillä kaikilla sentkaltaisilla luuloilla, elsit sinä itseäs sangen häijyllä tavalla; waan et suinkaan Jumalan kunniaa. Phil. 2: 21. Matth. 6: Luc. 16: 15.

Mutta ne jotka Jumalan wihan ja rangaistuksen pelwosta, wälttävät wikoja; elikkä sen iankaikkisen kunnian tähden; eli ainoastaan heidän mieltensä lewollisuuden tähden ahkeroitsewat kunniallista elämäkertaa; heidän luulonsa ei ole tosin peräti hyljättävä; sillä sentkalainen pelko ja wapistus owat suitset ja kannukset, jotka hillitsewat sentkalaiset hewoiset ja muulit, siihen asti että he Jumalan armolla ahkeramman harjoituksen kautta oppiwat paremmin Jumalan tuntemaan, sen korkeimman hywän, ja häntä itse tähtensä rakastamaan. Ruitenkin owat sentkalaiset ihmiset vielä kautana heidän halunsa puhtaudesta ja pyhittämisestä, jonka perään meidän pitää pyrkimän, jos tahdomme niinkuin tulee, rakastaa Jumalaa enä kuin itseämme. 1 Tim. 6: 5. Ps. 73: 25. Mal. 3: 3. Ps. 32: 9.

Mutta se on pyhä ja puhdas aivoitus ja halu, koska me rakastamme Jumalaa ainoastaan hänen itse tähtensä, emmekä pyydä häneltä mitään hyödyntsemme ja suosioisemme; waan ainoastaan sitä halajamme, että hänen pyhä tahtonsa meissä, ja kaikissa kuin hän maan päälle luonut on, tapahdus niinkuin tawaisa; että sen suuren Jumalan kunnia korotettaisin. Joka tällä tavalla ei oman suosittelemuksensa ja palkkansa tähden; waan ainoastaan Jumalan kunniaaksi työtä tekee hänen Christillisyydessänsä, se tosin ei sen kautta ole kadottama armo-palkkaansa; waan niin paljon sen enäntävä. Ps. 115: 1. Matth. 19: 29, 30.

Meidän halumme pyhittämiseen kuuluu seuraavaiset apu-wälitappaleet:

1. Ettemme ikänänsä unhotta sen suuren majesteettillisen Jumalan läsnäolemistä, mutta hänelle uhraamme ja nönannamme kaikki kuin me olemme eli voimme ruumiin, sielun, kunnian, hymnyden ja muun puolesta; täydellisesti tunnustain, että me olemme valmiit, aiwan mielellämme ne kaikki jälleensä kadottamaan ja antamaan mennä kuinka ja kussa hänen pyhä tahtonsa ja kunniansa sitä meiltä waatii; kaikki yhtä haawa eli kunkin erinänsä; ja tosin niin, että me siinä siwussa pidämme sen syntinä, ja kiroomme kaikki kuin meidän lihamme ja Beremme, omaasi hnywäksensä wastoin Jumalan tahtoa siitä tahtoisi eroittaa ja pitää. Sollemme täydellä tahdolla anna sitä Jumalalle jälleensä, niin me kärsimme kahdenkertaisen waiwan, koska se kunninkin, ehkä me kuinka paljon pitäisimme vastaan, meiltä pois otetaan. Minun rakkaani! onko se paljon, että me annamme wähänkin sille, jolta me kaikki saamme? Ja että palwelia Herransa noudattaa ajallisen waiwan kautta pysyväiseen kirkkauteen. Rom. 12: 1. 1 Sam. 2: 18. Hiob. 1: 21.

2. Että me joka aamu, sitten kuin olemme eteemme pannut päivä-työt jakaneet, panemme täydellä todella eteemme, että nyt tämän yhden päivän niin ahkerasti ja taitawasti wietämme Jumalan kunniaaksi, (jolle me kaikki welkapääst olemme) niin ahkerasti kuin me tähän asti monta päivä, kuukautta ja ajastaitaa olemme palwelleet mailmaa, lihaa ja perhelettä. Koska me siis olemme johonkun Christelliseen wirtaan eli kutsumiseen asetetut, joka ei kärsi laiskuutta, paljo wähemmin ylpeyttä ja hempeyttä, vaan pitää itse työssä yhteiseksi parhaaksi toimitettaman; niin pitää meidän sen Jumalan nimeen ilolla toimittaman ja päättämän, eikä millään muotoa muuta pyhittämän, ehkä kuinka halpa se nähtäis oleman. Ruumiin terveys ja hnywämeno siinä seisoo, että kaikki jäsenet toimittawat työnsä ja wirtansa. Usein tapahtuu että se kaikkein nönkatsottuin palwelus kuin kuitenkin toimitetaan Christillisessä toime-

lisuudessa ja rakkaudessa, voittaa enemmän Jumalallista siunausta, ja on Jumalalle otollisempi, kuin se kuin koko huoneen hallitsee. Jumala kunnioittaa sitä enemmän joka uskollisesti toimittaa hänen haluan Wirkansa, kuin sitä joka karkiaa kunniaan on yletty, ja laiminlyö welvollisuutensa. Rom. 6: 19. Luk. 12: 4, 6. 1 Pet. 4: 10. Luc. 16: 10, 12.

3. Tämä täydellinen aiwoitus uudistakamme aina, koska me jonkun työn alamma. Ettemme itse työssä jollakulla tavalla lankeis pois Jumalasta meidän omaan kunniaamme ja hönödytyksemme; vaan meidän pitää sanoman ja ajatteleman itsellemme: en minä ole tätä aikonut omaaksi kunniakseni eli hönöäkseni, niin en minä myös anna sen takaperin olla vaikka minä itse sentähden kärsisin häpiää ja wahinkoa. Minä palwelen minun Jumalaani sitä suurta Herraa, jonka kunniaa kaikki luodut pitää edesauttaman. Hänelle ainoalle olkoon kiitos ja kunnia; vaan minun tapahtuoon häpiä, wahinko, mielikarwaus hänen tahtonsa jälkeen ja hänelle kunniaaksi. Col. 3: 17. 2 Cor. 6: 3. cc.

4. Itse toimituksessa usein ylentäkäämme meidän mieleemme Jumalan työ näin itsellemme ajatellen: ah korkein Jumala! onko se mahdollinen, että minä tässä halwasssa työssä, sinun karkiaa majesteettiä otollisesti taidan palwella; mikä olen minä, minun Jumalani, että sinulla on suosio käsialas työ? O Jumala, tee, että minä sen tuhannen kertaa täydellisemmin ja paremmin taitaisin tehdä! Sinä Herra! hallitse kaikki sinun pyhän nimes kunniaaksi! Senkalaiset ajatukset pitävät meidän mieleemme aisoisansa, ne estävät hitauden, ja herättävät meitä waeltamaan sitä tarkemmasti Jumalan suuren majesteetin edessä. Psal. 86: 16. Psal. 90: 17. Psal. 116: 16. 119: 38.

5. Ettei joku turha kunnia hywiin toimituksiin itsensä sisälle pistäis, niin pitää meidän tohtia ja aina, kuin me jotakin Jumalan käskyn jälkeen tehneet olemme, kaikki laskevan Jumalan jalkain juureen. Ei meillä ole mitään, jota emme ole saaneet. Ei meille, vaan sinun nimelles anna kunnia;

mitä vielä vajawata ja puuttumasta on itse työssä, se on meistä, ja meidän turmellusta luonnostamme. 1 Cor. 4: 7. Glm. k. 12. 3c.

6. Sitten pitää meidän usein tutkiman ja poetteleman itsiämme: Mihin olen minä kääntänyt nämät ajatukset, puheet ja työt? Mitä ajattelen eli etsin minä niiden kautta? Minkä perään pyörin minä tällä orjuudella? Tällä waimallisella palveluksella? Tällä työllä? Etsinkö minä sillä turhaa kuniaa? eli hekumaa? eli rikkautta? Ah! niin on se waiwa pahoin nähty: nämät kappaleet katovat ennen kuin me taidamme niitä nautita: ne menewät rikki niinkuin mesikello, silloin kuin ihmisen luulee ne suruttomasti nautittewansa. Antaisinko minä senkaltaisen pakenemaisen tyhmyyden tähden, minun sydämmeni yölä ja päivä olla lewottomuudessa, surussa ja ahdistuksessa, ja minun ruumiini työssä. Niin olisin minä tyhmä. Miihin totisiin oikeihin tawaroihin en tarwitse minä suurempaa waimaa; mitä pyörin minä maan perään, koska minä taidan taimaan saada? Mitä pitäis minun waimaaman itseäni, kelmatakseni ymmärtämättömille ihmisille, koska minä taidan pitää Jumalan ystäwänäni? Mitä teen minä sillä kuin luotu on, minä halajan itse luojan perään? Mitä huolin minä ihmisten suosioista, koska minulla on Jumalan armo ja suosio? 1 Joh. 2: 15, 16, 17. 1 Cor. 7: 29, 30, 31. Rom. 12: 2. Jac. 4: 4.

Me menemme aivan kauwas meidän taimaallisesta armioistamme ja sumuistamme, koska me meidän sielunme, jotka taitawat tulla osalliseksi siitä taimaallisesta rauhasta, kuitenkin tämän mailman tyrhuudessa, niinkuin tukahutamme. Joka leponsa, ilonsa ja uskalluksensa, eli myös pelkonsa muualla taikka muualta pitää, kuin Jumalasta, Jumalan ja hänen pyhän tahlonsa tykö, se itsensä turhaan waimaa, kuluttaa yhden päivän toisen perään, taikka tyrhuudessa, josta ei ole mitään, taikka hyödyttömyssä murheessa ja ahdistuksessa, ja niin viimeiseltä löytää itsensä kaifilta puolin aivan pahoin wietellyksi ja petetyksi. 1 Pet. 1: 4. 2 Pet. 1: 3. 2 Cor. 7: 10.

Rukous tähän toiseen osaan.

Ah kaikkivaltias hyvä Jumala! anna että minä sinun kaikkein pyhimmän tahtos kaikesa edesottamisesani tuta mahtaisin, ja anna armos, että minä täydellä todella kaikesta sydämeistäni sitä pyhdän kuin sinulle kelpaa, ja sitä kaikella voimalla sinun maelläs täntän, sinun P. Nimes kunniaksi: Herra! opeta minulle sinun tahtos, ja sinun hyvä henkes mieleen minua tasaista tietä, etten minä poikkeis, eikä onnessa, eikä onnettomuudessa, eikä oikialle, eikä vasemmalle puolelle. Ettei se kuin suloinen on, minua vietteleis, eikä se kuin kattera on, sinusta pois peljättäis. Anna minun rauhasa sinua kiittää ja ahdistuksessa sinun viisauttas ja totuuttas julistaa. Alla salli minun muistaa mistään iloita, waan siitä kuin mie minun sinun tykö, eikä muusta murheelliseksi tulla, kuin siitä, kuin wetää minun sinusta pois. Alla salli minun ohjeroita kelpaamaan kellenkään niinkuin sinulle; eli peljättä kelmotoin olla niinkuin sinulle. Anna minun kaikki tehdä sinun rakkaudessa, ja olla niinkuin kuolleen kaikkia niitä kohden, jotka ei tule, eikä edesauta sinun rakkautees. Anna minun asiani toimittaa, ei paljan tavan tähden; waan sydämen hartaudesta sinua kohden! Anna kaikki katowaiset tyhjäksi tulla minun sydämeistäni, että ainoastaan sinun rakkautes siinä juurtuis; sillä sinä olet enä kuin kaikki muut. Anna minun peräti kirotta kaikinnaista iloa, kuin ilman sinusta on. Alla minun anna pyhittää sitä kuin et sinä itse ole, eli minun sinun tykö mie; niin tulee kaikki työ ja waiwa, minkä minä sinun kunniakses päälleni otan, makiaksi ja suloiseksi, ja sitä vastaan kaikki lewollisuus ilman sinuta tulee minulle kelmottomaksi.

Ah kaikkein rakkein Jumala! ylennä minun sydämeni usein sinun tykö. Anna että minä minun wikan tuntisin ja tästede parannaisin. Tee minua minun rakkaaimman lunastajani esimerkin jälkeen siwiäksi ja sydämeistä nöyräksi ilman ulkokuullaisuutta: iloiseksi ilman kōy: käisnyttä; hengelliseksi murheelliseksi ilman heikkomieli: synttä; yksitoitiseksi ilman tenenkään rasitusta; totiseksi il-

man petosta; wakaaksi ilman sydämen saastuttamusta; hywäntahtoiseksi parantamaan lähimäistäni, ilman hänen ylönkatsettansa ja omaa korottamistani; laupiaaksi ilman miekastelemusta; kuuliaiseksi ilman vastaanseisomista; kärsiwäiseksi ilman napinata.

Anna minulle, o Jumala! walmowainen sydän, jota hempiäin ajatusten kautta ei tule sinusta luomutetuksi. Anna minulle wilpitoi sydän, jota ei yksikään wastoinkäymys taida sinusta poiswetää. Anna minulle wahwa sydän, jota ei yksikään waino taida sinusta eroittaa. Anna minulle wapa sydän, jota tämän mailman turhuus ei taida sisälle ottaa ja ilahuttaa.

Rakkain Jesu! anna minulle ymmärrys sinua tuta; suuri wireys sinua etsiä; wiisaus sinulle kelmata; karsimys odottaa sinun tahtoas ja aikaas, ja wahwa usko sinua pysyiwäisesti rakastaa; anna sinun kurtutukses johdattaa minua parannukseen, ja sinun hywät työs auttaa minua sinun työs: että minä wihdoin kirkkaudessa sinun kiitostas oikein weisaisin ja sinua kunnioittaisin! Amen.

Ulinomaiset Suokaukset.

Herran minun Jumalani nimeen minä alan tämän työn: ei meille, Herra, vaan sinun nimelles anna kunnia, &c.

Kunnia olkoon Jumalan korkeudessa! &c.

Minä tahdon kiittää Herraa! hänen kiitoksensa pitää, anna aina minun suusani oleman.

Herran nimi olkoon kiitetty nyt ja iankaikkisesti.

Minun sieluni suuresti ylistää Herraa ja minun henkeni iloitsee Jumalassa minun wapahajasani.

Isä meidän, pyhitetty olkoon sinun nimes.

Ah! koska minä tulen Jumalan kasvoja näkemään.

3. Luku.

Shmisen tahdon yhdistyksestä Jumalan tahdon kanssa.

Se seisoo siinä:

1. Että me wilpittömästi ja taikesta sydämmeestä

ylönannamme itsemme Jumalan määrättämään hyyntyteen, ja niinkuin wajotamme itsemme hänen edessänsä. Niin ja sillä tavalla, että Jumala meidän kanssamme, ja kaiken kuin meidän mitään tulee, ruumiin ja sielun, terweyden eli sairauden, kunnian eli häpiän, waran eli puutoksen, korottamisen eli alentamisen, nökyisten eli tulewaisten puolesta, ja kaiken meidän tekemisemme ja jättämisemme kanssa, mahtaa toimittaa niinkuin hänelle otollinen on: Hän on Herra, hän tekee niin kuin hänelle on kelmollinen. Ja ettei yksikään luontokappale taida hänen kättänsä wälttää, niin on se tyhmä, joka tahtoo itsensä asettaa häntä vastaan. Rom. 12: 2, Ps. 37: 5, 7. Matth. 6: 10.

2 Wastoinkäymisessä pitää meidän kawahtaman ettemme napise; waan pikemmin sanomme: Herra antoi, Herra otti, Herran nimi olkoon kiitetty. Hiob. 2: 10.

3. Ei meidän pidä pyytämän tulkia Jumalan edestatsomisen ja säännön salaisuutta. Minä tä tähden hän tämän eli toisen onnettomuuden pikemmin meille kuin jollekulle muulle lähettää? Sillä senkaltaisesa etsikössä on yksi salainen ylpers kätketty, että me pidämme itsemme enä wiattomina kuin muut, taikka että me pidämme sen korkeimman Jumalan määränä, hän joka meidän kanssamme niin laittaa, tietää parhain minkätähden hän niin tekee. Tosin hän on tehnyt sen meidän parhaaksemme, jos me sen oikein ymmärtää taitaisimme. Joh. 21: 22. Psal. 39: 1. Jer. w. 3: 37.

Katsookaan jokainen itse päällensä ja niin ajatelkaan: taikka olen minä tämän kurituksen raskailla synneilläni ansainnut, taikka en; jos minä olen ausuas, että Jumala minua tässä mailmassa kurittaa, etten minä tulewaisessa kadotetuksi tulin: mutta jollen minä ole senkaltaista kuritusta synneilläni ansainnut, (joka ei kuitenkään yksikään itsestäänsä taida sanoa) niin minulla on armollinen Jumala, joka murheen tulen kautta tahtoo minun karsaista ja puhdistaa ja tehdä minua Poikansa kuman kaltaiseksi, että minä myös kirkkaudessa hänen kaltaisekseni tulisin. Sillä meidän waiwamme, joka ajallinen ja te-

miä on, saattaa iankaikkisen ja määrättömän kunnian meil-
le, jotta emme näkymäisiä katso, vaan näkymättömiä: sil-
lä näkymäiset ovat ajalliset; mutta näkymättömät ian-
kaikkiset. Hebr. 12: 3, cc. 2 Pet. 4: 12, cc. 2 Cor. 4: 17.

Jumalan tietää minä tädän hän tämän ristin lä-
hettä. Taita että hän sen kautta minua kovemmas-
tonnettomuudesta varjella, taita että hän sen kautta mi-
nua suurempaan onnellisuuteen valmistais. Olkoon kuin
se taitaa, minulla on syyn sen edestä Jumalaa kiittää ja
itseni siinä ilahuttaa. 1 Pet. 1: 4, 6. Ps. 119: 72.

4. Sillä välillä ei ole kuitenkään ihmilliset apu-
välitappaleet ylönkatsottamat; vaan ne taitaan nautif-
taa, kuitenkään hiljaisella mielellä, ja ilman erinomais-
pyrkimistä ja murhettimista niiden kautta päästä päälle
pannusta kuormasta. Sillä jos mieli yhdelle taita toi-
selle puolelle ylös paljo kääntää, niin ei taita niin hy-
vin toimia, että senkaltainen ihmillisen tahdon yhdistys
ja Jumalan tahdon ala antamus sitä seurata taitaa.
Mich. 7: 9.

Meidän pitää kyllä rufoileman, että Juma-
lan hymyns sen viheliäisyyden meiltä pois ot-
tais, ja sitä toimottua hymää meille antais;
vaan ei muutoin kuin ehdolla, nimittäin: jos se
toisin kuin me anomme, Jumalan hymyhdelle kelpais, niin
tapahduksen ei meidän, vaan Jumalan tohto: ei niinkuin
minä tahdon; vaan niinkuin Herra tahtoo. Niinkuin me
löydämme esimerkin niistä, jotka ei kohdastansa jotakin
erinomaisista ole Jumalalta anoneet; vaan ainoastansa
heidän hätänsä Jumalan eteen metäneet, ja niin hänen
halluunsa antaneet ne välitappaleet, kuinka ja koska hän
tahtoo auttaa. Niin teit Lazaruksen sisaret; heidän korkein
toivonsa oli, että heidän veljensä olis termentensä saa-
nut: ei he kuitenkään mitään Christukselta anoneet; vaan
saneit ainoastansa; Herra katso! se jotas rakastat, sai-
rastaa. Joh. 11: 3.

5. Se tapahtuu myös, koska joku totuttaa itsensä
niin, ettei enä sano kuin tämän: ah Herra, katso se jo-
tas rakastat, kärsii tätä vääryyttä, tätä kipua, tätä vai-
noa: hän tarmitsee tätä apua, tätä hymää työtä, tätä

lohdutusta &c. Jonka tykönä me mahdamme olla siitä
 vahvat, että Jumala on paljo wiisaampi, löytämään
 wälikappaleita ja teitä meidän parhaaksemme, kuin me
 taidamme kirjoittaa hänen eteensä. Hän toimittaa kaikki
 ihmeellisesti; waan kuitenkin wihdoin kunniallisesti. Hän
 johdattaa meitä neuvoollansa, ja korjaa meitä lopulta
 kunnialla. Ps. 73: 24.

6. Koska sinun mieles ylönn työläässä asiassa
 ei tahdo eli taida antaa itsensä Jumalan tah-
 don ala: niin ajattele että se suuri Jumala, taivaan
 ja maan Herra, niinkuin näillä sanoilla sinua puhuttelis:
 rakas lapsi! ota se kuin nyt sinulle tapahtuu minun tä-
 destäni; minä olen sen niin päättänyt ja säätänyt, että
 sinun tämän pitää tällä ajalla, ja niin tauon ja sillä
 muotoa tekemän eli kärsimän. Kaikkia joita minä rakas-
 tan, kuitan minä, ettei heitä sen jumalattoman mail-
 man kansa kootettais. Ei se ole sinun kadotukseksesi,
 waan autuudeksesi ainoittu; ole mahwa siitä, ettei sinun
 sitä wähintäkään, enemmän kuin sinun hymäksesi tule,
 pidä tapahtuman. Ja tosin ei pidä himuskarwan ilman
 minun tahdottani sinun päästä putooman. Minulla owat
 sängen suuret synt siihen, minä tahden ei yksikään ihminen
 ilman kärsimistä ja moninaista waiwaa minun kunniani
 taida tulla. Senkalaiset minun neuvonit owat ylönnfor-
 tiat sinun käsittääksesi. Kuitenkin sinä kyllä ajallansa
 huomaitset, kuinka hymin minä sen ajattelen, koska minä
 sinun lihaas ristillä waiwaan: ja silloin sinä kiität mi-
 nua, että minä sinun hillinnut ja nöyryttännyt olen. Ra-
 kas lapsi! et sinä ikänänsä moi täydellisesti ajatella, minä
 kärsimisen tuorman minun rakas poikani, sinun pyhä
 weljes Jesus, sinun autuutes tähden ulos seisonut on;
 jota enämmin sinä tulet hänen kaltaiseksensa hymän mie-
 lissessä kärsimisessä ja rakastamisessa, sitä enemmän sinä
 tulet hänen kaltaiseksensa kirkkaudessa; mutta nyt minä
 tahdon nähdä, jos sinä tämän häpiän, tämän kipun, tä-
 män työn minun rakkauteni tähden kärsimällisesti kantaa
 ja kärsiä tahdot? sinä olet usein puhunut sinun rakkau-
 destas minun kohtani, annas katsoa kuinka rakkaana

minun pidät? Alla kuitenkin tämän ketteruuden anna kääntää sinuas pois minusta. Hebr. 12: 6.

Senkaltaisessa tutkistelemuksessa tulemme me paljo näyremmäksi kuin muutoin, tuntein Jumalan tahdon, ja sanomme: ah tosin, rakas Isä, minä, sinun könhä ja heikko lapses, olen tänäpänä tämän kärsimisen sinun rakkaimmasta isällisestä kädestäs vastaan ottanut, niinkuin kalliin lahjan. Ah rakas isä! jos minun pitää tämän ristinmaljan juoman, niinkuin kipiä ihminen juo ketteran juoman terveydettensä, niin tapahtukoon sinun tahtos, ja ei minun: pane o uskollinen isä! minun päälleni, mitä sinulle kelpaa; mutta auta kantamaan: tosin sinä myös sen teet. Minun tähtyy tyhjäksi tulla; mutta sinun nimelles olkoon kiitos ja kunnia. Amen.

Muutoin on myös meillä suuret syyt, hyvällä mielellä antaaksemme itsemme Jumalan jumalallisen tahdon ala. Koska me ajattelemme: 1) meidän omaa sokeuttamme, koska me usein parhensimme meidän parastamme ja juoksisimme meidän kadostamme vastaan, jos ei Jumalan kaikki tietävä hyvyys meitä vastoin meidän tahtoamme ajallansa pidättäis; ja usein vastoin meidän mielisuosiotamme meis meitä toisin: 2) Jumalan sanomainta hynnyttää, wiisautta ja kaikkivaltiaisuutta, jonka kautta hän meidän parhaamme niin hyvin ymmärtää, kuin hän on kyllä voimallinen ja hywäntahtoinen meitä auttamaan. Me olemme ymmärtämättömät lapset, jotka kyllä antaisimme koko kuninkaan valtakunnan pois yhden häijyn omenan edestä, kuin se ainoastansa vähäkin ihanaksi näkyis meidän silmäimme edessä. Mutta Jumala joka meitä sydämellisesti rakastaa, säättää kaikki korkeimalla wiisaudella, meidän parhaaksemme ja iankaikkiseksi auttuudeksemme, ja sen ihmeellisellä ja meiltä salafulla, ja, niinkuin liha tuomitsee, sopimattomalla, kuintenkin aina kaikkein hyödyllisemmällä tavalla. Soka, jos me sen tässä elämässä taitaisimme käsittää, niin se ei ainoastansa meissä hillitsis kaikkinaista pönnömielisyttä; mutta myös herättäis meidän sydämmelliseen kiitokseen Jumalaa vastaan: meidän laupialle isällemme niin iankaikkiseen

kiitoksen antamaan senkaltaisen erinomaisen meille osoitetun hymnyden edestä: joka kiitollisuus kuitenkin tulevaisessa elämässä seuraa, koska me ne Jumalan vielä tuntemattomat hymät työt oikein ymmärrämme, ja häntä niiden edestä iankaikkisesti kiitämme, että hän meitä tämän sairauden, tämän könhyden, tämän häpiän, tämän mahingon terweellisillä wälitappaleilla, ja niin moninaisen ristin kautta, joka meitä niinkuin rasas kuormapainaa, senkaltaiseen kirkkauteen on walmistanut. Niin on se 3) myös tarpeellinen, ettemme meitämme ja sitä kuin me omaiksemme kutsomme, niin katselis kuin meidän omaamme, waan niinkuin sitä joka toisen, nimittäin: Herran Jumalan oma on. Hän on sen ainoastansa meille lainannut: mutta itsellensä säastänyt wallan meidän elämämme, kuolemamme, terwentemme, sairautemme, kunniamme ja häpiämme, hymyntemme ja omaisuutemme kanssa laittaa ja toimittaa niinkuin hänelle kelpaa. Niin että me raskaasti syntiä teemme, jos me jotain Jumalan lahjoista, olis sa terwen, kunnia, aika eli mikä hymänsä, toisin kuin Jumalan hymän tahdon jälkeen mielisimme pitää taikka tawoittaa: se on uskotoin palwelia, joka Herransa kalut, jotka hänen käsisänsä ovat, tahtois niinkuin omansa wäärin käyttää.

Rukous tähän 3 Osaan.

Ah, -minun Jumalani! minun rakkain Jumalani ja korkein hymynteni Anna se olla kaukana minusta, että minä olisin sitä vastaan kuin sinä tahdot, eli pyytäisin sitä kuin sinä et tahdo. Sinun tahdos olkoon minun tahdoni, niin ei se enää ole minun, waan sinun tahdos. Jos minä seuraan sinun tahtoa; sillä se myös tulee minun tahdokseni. Minä tahdon rakkii sitä kuin sinäkin tahdot. Ja Herra! minä tahdon niinkuin sinä tahdot. Jos tahdot, että minun pitää kipiänä oleman, minä tahdon niin olla; tahdotkos että minun pitää waipuman? niin en minä pyydä yhtäkään iloa. Tahdotkos minun jättää ilman lohdusta, niin tapahtukoon sinun tahdos! Tahdotkos paljon wihelijäisyyttä antaa minun päälleni

tulla, minä tahdon kanta. Tahdotko minun kuolemaa?, minä tahdon mielelläni kuolla. Pitäkö minun pidemmältä asuman tässä surun laaksossa? Herra! sinun tahdot jälkeen. Tahdotko noutaa minua sinun valtakuntaan; ah kuinka minun sieluni sinne ikämoitsee! Mutta tahdotko minun sysätä pois työä ja heittää helmeihin? Ah, rakkaain Jesu! minä olen hyvin asainnut, että senkaltaista tahtoisit; mutta sinun ansios ja armos on niin suuri, ettes sitä tahdo. Ja kuitenkin jos mahdollinen olis (kuin se kuitenkin aivan mahdollinen on) että minä taikka sinun tahdot jälkeen tulisin kadotetuksi, taikka sinun tahdot vastaan autuaaksi; niin annan minä sinun nimelles kunnian, ja sanon: Pyhä Jumala! se on parempi, että minä tulen kadotetuksi, ja sinun tahdot tapahtuu, kuin että minä sinun tahdot vastaan autuaaksi tulisin; mutta minä tiedän kuitenkin ettei sinun iankaikkinen olemainen hymyntes tahdo minun kuolemaani; sillä sinä olet antanut pois kuolemaan minun edestäni, että minulla hänessä iankaikkinen elämä ja täydellinen autuus olis.

Niin tapahtuukin siis sinun tahdot niin maassa kuin taivaassa O minun Jumalani ja Herrani! sinun kaikin pyhin tahdot tapahtuukin ja ei minun. Sinun rakkaain tahdot on minulle rakkaampi, kuin kaikki mitä minä muutoin toivottaa tahtaisin sekä ajallisesti, että iankaikaisesti. Sen huomaa minä annan itseni ja kaikki hallitsijat ja alimmais, sairaat ja terveet, pahat ja hyvät; erinomaisesti sinun pyhän seurakuntas ja jotka siinä työtä tekevät: O Herra lisää heihin ja meihin kaikkiin sinun henkes lahjat, ja täytä meitä kaikilla sinun tuntemisella, sinun pyhimmän neuvo ja tahdot jälkeen; sillä minä tiedän että murheen kaikin pidät. Sentähden ei pidä minikään minua muuttaman, kuin kaikkiin yhteisesti eli minuun erinomaisesti sattua taitaa. Minä annan kaikki sinun pyhimmän tahdot ala, se pitää oleman minun lohdukseni, varjelukseni ja turvani. Amen.

Suokaukset.

Isä! tapahtukoon sinun tahdos niin maassa, kuin
taivasssa.

Niinkuin Herralle kelpais, niin se on tapahtunut.

Herra mitäs tahdot, että minun pitää tekemän.

Sumala! minun sydämmeni on valmis, minun sydämmeni on valmis, weisaamaan ja kiittämään.

Herra minä olen sinun palvelias ja sinun piikas poika, tee minun kansani niinkuin sinulle kelpaa.

Kiitetty olkoon Herran nimi nyt ja iankaikkisesti.
Amen.

Tässä loppuu sen halullisen alkajan ensimmäinen teko, ja jota tätä päivä päiväältä viriästi seuraa, se olkoon siitä vahva, että hän (vielä huomautsemattakin) sen kautta ei vähimpään sen selkiän totuuden katselemukseen ja olemaiseen tuntoon on tulewa, niin että hänelle paljo vähemmän edemmäisen neuvomisen kautta ne korkeimmat salaisuudet Sumalasta ja omasta tuntemisestansa, jota pidimmeltä sitä kiviämmäksi tulewat, ja tosin että hän vihdoin werrattomaan iloon, epäilemättöömään wiisauteen ja hengen kiinnitykseen tulla taitaa.

Ta että tämä konsti paremmin opitaan harjoituksesta kuin kirjosta, niin ei ole se niin tarpeellinen, että tässä paikassa pidempi puhe siitä tehdään. Mutta ruhoilkaamme hartaasti kaiken armon ja hnyhden Isää, että hän armahtais ehsyväistä laumaansa, kaikki kunniafensa edesauttais, ja tähän vähäiseen istuttamiseen ja katselemiseen tahtois kaswoa antaa. Amen.

Christus sanoo Johanneksen tykönä, Luk. 7: 17:

Jos joku tahtoo tehdä Sumalan tahdon, hänen pitää tietämän tästä opista, jos se on Sumalasta, eli jos minä itsestäni puhun.

Yhden oikein kääntyneen Christityn Tunto = Merkit.

Toilla hän mahdetaan erioittaa wääristä ja
ulkokullattuisia Suu-Christityisiä.

Siitä Christityn

Ujattelee aina loppua, Cyr. 7: 39.

Ta että hän itse on ei mitään, 1 Mos. 18: 27.

Eikä mihinkään hywään sowelias, 2 Cor. 3: 5.

Tunnustaa hänen syntinsä, Dan. 9: 5.

Katuu niitä sydämeistänsä, Ps. 31: 11.

Itkee niitä, Matth. 27: 75.

Rukoilee Jumalalta niitä anteeksi, Luk. 18: 3.

Teele oikean parannuksen, Ap. T. 3: 19.

Uskaltaa (1) Jumalan armoon, Eph. 2: 8. 2 Tim. 1: 9.

(Toka tahtoo kaikkia ihmisiä autuiksi, ja että he totuuden
tuntoon tulisit, 1 Tim. 2: 4. Joh. 3: 17. Ezech. 33: 11.)

(2) Ta Christuksen kalliisen ansioon, Rom. 5: 9. 2 Cor.
5: 21, &c.

Muistuttelee kasteensa liittoa, 2 Pet. 3: 21. Eph. 5: 26.

Gal. 3: 27. Col. 2: 27, &c.

Etii Christuksessa ainoastansa vanhurskautensa ja au-
tuutensa, Rom. 3: 24.

Tuntee itsensä mahdollamaksi Jumalan hywiin töihin,
Matth. 8: 8. 1 Mos. 31: 10.

Kääntää itsensä Herran tykö, Joel 2: 12.

Puhdistaa itsensä jumalattomuudesta, Joh. 8: 3.

Vihaa pahaa, Rom. 12: 9.

Sakkaa wäärnydestä, 2 Tim. 3: 19.

Wälttää pahat, 1 Pet. 3: 11.

Ei salli synnin wallita kuolemaisessa ruumiisansa, Rom.
6: 12.

Pois riisuu itsestänsä vanhan ihmisen tekoinsensa, Col.
3: 9.

Wälttää lihan töitä, kuin on: huoruus, salamuoteus, saas-
taisuus, haureus, epäjumalten palvelus, noituus, mai-

no, riita, kateus, miha, torat, eripuraisuus, murha, juopumus, ylönshömy ja muut senkaltaiset, Gal. 5: 19, 20, 21, cc.

Ei mielisty mihinkään syntiin, Tob. 4: 6.

Pakenee syntiä niinkuin karmetta, Cyr. 21: 2.

Pöyhää ahtaasta portista mennä sisälle, iankaikkiseen elämään, Luc. 13: 24.

Saittaa pelmolla ja wapistuksella, että hän autuaaksi tulisi, Phil. 2: 17.

Ei juokse mailman kanssa entisessä säädyttömässä hehumaan menoissa, 1 Pet. 4: 4.

Wälttää synnin tilaa, 1 Mos. 39: 10.

Koettelee itsensä usein jos hän on uskoissa, 2 Cor. 3: 3.

Tuntee että koko mailma on pahuudessa, 1 Joh. 5: 19.

Ei somita itseänsä tämän mailman muodon jälkeen, Rom. 12: 2.

Ei pidä kanssa-känymistä jumalattoman kanssa, Psal. 101: 3.

Ei anna itseänsä pilkkaitten pariin, Jer. 15: 17, 19.

Wihaa pahain seurakuntaa, Psal. 26: 5.

Tietää että mailman nistämyns on wiha Jumalaa vastaan, Jac. 4: 4.

Eriottaa itsensä jokaisesta weljestä, joka häijyesti itsensä kätettää, 2 Thess. 3: 6.

Tietää, ettei hänen senkaltaisen kanssa syömänkään pidä, 1 Cor. 5: 11.

Ei wedä ijestä epäuskoisten kanssa, 2 Cor. 6: 14.

Tietää, että paha tapa wiettee ja turmelee hymän, Wiis. R. 4: 12.

Ei rakasta mailmaa eli mitään kuin mailmassa on, kuin on lihan himo,ilmäin pöyhntö, elämän koreus, 1 Joh. 2: 15, 16.

Pitää Jumalan silmäinsä edessä sydämmessänsä, Tob. 4: 6.

Kuulee Jumalaa sanaa, Joh. 8: 47.

Ottaa sen mielellänsä vastaan, Ap. T. 2: 41.

Hänellä on halu Jumalan lakiin, sisällisen ihmisen puolesta, Rom. 7: 22.

Rakastaa Jumala sanaa, 119: 140.

Tuttii sitä, Cyr. 14: 23

Tuttii jokapäivä raamattua, Ap. T. 17: 11.

- Kuulee Christuksen äänen ja seuraa häntä, Joh. 10: 27.
 Ei ole unhottaja kuulia; maan sanan tekiä, Jac. 1: 22.
 Pitää Jumalan käskyt, 1 Joh. 3: 22.
 Tuntee, ettei meidän pidä ainoastansa tietämän Jumalan tahto; mutta myös tekemän, Matth. 7: 21.
 Toimittaa kaikki asiansa Jumalan sanan jälkeen, Syr. 9: 22.
 Ottaa Jumalan sanan vastaan ja kantaa paljon hedelmiä, Marc. 4: 20.
 Tee Jumalan palveluksensa wilpittömästi, Syr. 18: 23.
 Pyhittää sabbathin, joka on Herran päivä, 2 Mos. K. 20: 8. Ilm. K. 1: 10.
 Tuntee että Jeesuksessa on toimellinen meno, Eph. 4: 21.
 Ja ettei yksikään pyhynytä paitsi saa Herraa nähdä, Hebr. 12: 14.
 Pelkää Jumalaa, joka sielun ja ruumiin hukuttaa taivasta, Luc. 12: 5.
 Uskaltaa Herraan kaikkein yllitse, Ps. 118: 8.
 Rakastaa Jumalaa, 1 Joh. 5: 2.
 Ahkeroitsee että hän Jumalalle kelpais, 2 Cor. 5: 9.
 Elää Jumalan tahdon jälkeen, 1 Pet. 4: 2.
 Laittamattomasti, Luc. 1: 6.
 Waeltaa yksifertaisuudessa ja Jumalan wakuudessa, 2 Cor. 1: 12.
 Etsii ensisti Jumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskaustansa, Matth. 6: 33.
 Kuulee enemmän Jumalaa kuin ihmisiä, Ap. T. 4: 19.
 Tee mitä Herralle on otollinen, Syr. 2: 19.
 Rukoilee Herran nimeä, Ap. T. 2: 21.
 Kiittää Jumalaa kaiken hymän edestä, Col. 3: 7, Ps. 34: 1.
 Osottaa itsensä kaikissa asioissa, niinkuin Jumalan palvelia, 2 Cor. 6: 4.
 Rakastaa Christusta, 1 Joh. 4: 19.
 Oysnn Christuksen opissa, 2 Joh. v. 6.
 Oppii Christuksesta ja otta päällensä hänen ikeensä, Matth. 11: 29.
 Tee mitä Christus käskennyt on, Joh. 15: 14.
 Ottaa kaiken ajatuksen wangiiksi Christuksen kuuliaisuuden ala, 2 Cor. 10: 5.

Seuraa Christusta, 12: 26.

Noudattaa Christuksen askeleita, 1 Pet. 2: 21.

Rukoilee Isää Christuksen nimeen, Joh. 16: 23.

Rukoilee uskon lisäämistä, Luc. 17: 5.

Rukoilee hengessä ja totuudessa, Joh. 4: 13.

Enö ja juo Christuksen ruumiin ja veren pyhässä ehtoollisessa, hänen muistossensa, 1 Cor. 11: 24. Luc. 22: 19.

Muistoksi ja hänen rakkautensa noudattamiseksi, että hän on henkensä meidän edestämme pannut, 1 Joh. 3: 16.

Tunnustaa Christuksen julkisesti ihmisten edessä puheilla ja töillä, Luc. 12: 8.

Waeltaa Christuksessa Jesuksessa, Col. 2: 6.

Rakkaudesta pitää hänen sanansa, Joh. 14: 23.

Ja Christilliset säädyt, 1 Cor. 4: 17. 2 Thess. 2: 15 ja 3: 16.

Tuntee ettei Jumalan käskyt ole vastuudesta syntyneille ja Jumalaa rakastavaisille ihmisille rasakat, 1 Joh. 4: 3. 1 Mos. K. 26: 5.

Waan että hänen ikeensä on somelias ja hänen kuorman-
sa on keviä, Matth. 11: 30. Phil. 4: 13.

Hän on vastuudesta Jumalasta syntynyt, Joh. 1: 13.

On uusi luontokappale, 2 Cor. 5: 17.

Sillä jokainen kuin usko Christuksen päälle, ja tekee pi-
teutta, on Jumalasta syntynyt, 1 Joh. 2: 29. ja 5: 1.

Koettelee henget, jos ne Jumalasta ovat, 1 Joh. 4: 1.

Kamahtaa itsensä wääristä propheetaista, jotta lutaan
hedelmistänsä, Matth. 7: 15. Luc. 6: 44.

Ahferoitsee tähdellisynttä, Phil. 3: 12.

Tuoottaa edes hymää sydämensä hymästä tamarasta, Luc.
6: 45.

Riinnirippuu hymässä, Rom. 12: 9.

Kantaa paljon hedelmää, Joh. 15: 5.

Koettelee kaikki ja pitää sentkuin hymä on, 2 Thess. 5: 21.

Waeltaa uudessa elämässä, Rom. 6: 4.

Antaa walkeutensa walistaa ihmisten edessä, Matth. 5: 16.

Pitää hymää menoo pakanain seassa, 1 Pet. 2: 12.

Uskossa, joka rakkauden kautta työtä tekee, Gal. 5: 6.

(Sillä rakkaus on Christittyn merkki, Joh. 13: 35.)

Waeltaa rakkaudessa, Eph. 5: 2.

Rakastaa lähimmäistänsä, niinkuin Kristus häntä on rakastanut, Joh. 15: 12.

Puhtaasta sydäimestä, 1 Tim. 1: 5.

Ei sanalla eli kielellä; mutta työllä ja totuudella, 1 Joh. 3: 18.

Osottaa hengen hedelmät, kuin on: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävyyt, hyvyys, usko, hiljaisuus, puhtaus &c. Gal. 5: 22. Eph. 5: 9. Col. 3: 12.

Antaa ruumiinsa elämäksi, pyhäksi ja Jumalalle otolliseksi uhriksi, Rom. 12: 1.

Seuraa hyvää ja tekee hyvin, 3 Joh. v. 11.

Antaa muille hyvän Christillisen esimerkin seuraamiseksi Phil. 3: 17.

Ei tee lähimmäisellensä mitään pahaa, Rom. 13: 10.

Etsii monen parasta, 1 Cor. 10: 32.

Palwelee lähimmäistänsä sillä lahjalla kuin hän saanut on, 1 Pet. 5: 10.

Antaa kaikki työnsä tapahtua rakkaudessa, 1 Cor. 16: 14.

Moudattaa rauhaa kaikkein kansa, Hebr. 12: 14.

On aina niiden puolella, jotka Jumalaa pelkivät, jotka hän tietää hänen käskynsä pitävän, Ps. 119: 63.

Jotka sillä Christillisellä mielellä ovat kuin hänkin. Syr. 37: 16.

Ei tuomitse, eikä sadattele ketään, Luc. 6: 37.

Sillä kaikissa kansoissa, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskatta, se on hänelle otollinen, Ap. T. 10: 35.

Ojentaa wikaan tulleen weljensä siwenden hengeensä, Gal. 6: 1.

Iloitsee niiden kansa, jotka Jumalassa iloiset ovat, Rom. 12: 15.

Murhehtii niiden kansa, jotka Jumalan mielen jälkeen murheelliset ovat, Syr. 7: 38.

Somittaa itsensä niin, että hän telpais lähimmäisellensä parannukseksi siinä kuin hyvä on, Rom. 15: 2.

Neuvoo ja rakentaa lähimmäistänsä, 1 Thess. 5: 11.

Rehoittain häntä rakkauteen ja hyviin töihin, Hebr. 10: 24.

Hän iloitsee totuudesta, 1 Cor. 13: 6.

Tekee lähimmäisellensä kaikkea hyvää, kuin hän tahtois itsellensä tehtävän, Matth. 7: 12.

- On vanhemmillensa kuuliainen, Eph. 6: 7.
- On maailmalliselle esimallalle alammainen, Rom. 13: 1.
- Kunnioittaa isää ja äitiä, 2 Mos. K. 20: 22.
- Kasvattaa lapsensa rangaistuksessa ja Herran nuhteessa, Eph. 6: 4.
- Ei hän ketaän vastaan riko, ei kellenkään liikaa tee, eikä ketaän miettele, 2 Cor. 7: 2.
- Ei tee väkivaltaa, Sananl. K. 4: 31.
- Ei kosta paha pahalla, eikä kirouksella kirousta, 1 Pet. 3: 9.
- Anteeksi antaa ihmisille heidän rikoksensa, Matth. 6: 14.
- Kärsii heidän heikkouksiensa, Rom. 15: 1.
- Lukitsee hymillä toilla hulluin ja tyhmiin ihmisten suut, 1 Pet. 2: 15.
- Siunaa niitä, jotka häntä sadattelewat, Matth. 5: 44.
- Tee hyviä niille, jotka häntä vihaavat, Luc. 6: 27.
- Kufoilee niiden edestä, jotka hänelle pahaa tekewät, Ap. T. 7: 60.
- Voittaa pahan hyvällä, Rom. 12: 21.
- On laupias, Matth. 5: 7.
- Armahtaa waimaa kärsimäistä, Ps. 41: 1.
- Ei sorra eikä petä weljeänsä joissakussa asiassa, 1 Thesf. 4: 4.
- Ei anna rahaansa kor'olle, Ps. 15: 5. Ezech. 18: 7.
- Kamahtaa ahneutta, Luc. 12: 15. 2 Cor. 6: 10. Eph. 5: 5.
- Ei luota itseänsä rikkauteen, Synr. 5: 1.
- Uno ainoastansa Jumalalta jokapäiväistä leipä, Matth. 6: 11.
- Antaa jokaiselle mitä hän welvollinen on, Rom. 13: 7.
- Elättää itsensä kättensä työllä, Ps. 128: 2.
- Tietää, että jos ei joku tahdo työtä tehdä, ei hänen pidä syömänkään, 2 Thesf. 3: 10, 11, 12; katso vielä, 1 Cor. 4: 12. 1 Thesf. 2: 9 ja 4: 11. 2 Thesf. 3: 8.
- Edekskatsoo omansa jokapäiväisellä leimällä, 1 Tim. 5: 8.
- Tytty jokapäiväiseen elatukseen ja waatteisiin, 1 Tim. 6: 6.
- On hengellinen waimainen, Matth. 5: 3.
- Ei hän oikeudelle uskottoman tuomarin edessä; mutta ennen kärsii wäärnyttä, 1 Cor. 6: 6.
- Ei pyyhdä rikkaaksi tulla, Sananl. K. 30: 8.
- Tietää, että ne jotka rikastua tahtowat, lankeewat riisautukseen ja paulaan, ja moniin tyhmiin ja wahi-

- gollisiin himoihin, jotka ihmiset mahinkoon ja kadotukseen upottavat, 1 Tim. 6: 9. Sananl. k. 28: 20.
- Tee työä henkensä piteeksi, Sananl. k. 10: 26.
- Toimittaa käsillensä hyvää, että hänellä olisi tarmitsemalle jakamista, Eph. 4: 28.
- Kokoo itsellensä tavaraa taivaassa, kussa ei ruoste eikä koi raiskaa, Matth. 6: 30.
- Lainaa lähimmäisellensä laupiudesta, Syr. 29: 1.
- Eikä siitä mitään toivo, Luc. 6: 35.
- Ei anna köhän lähteä tykönsä tyhjänä hänen hädäksensä, Syr. 29: 12.
- Usemat hän ruokkii, janomaiset juottaa, alastomat vaatettaa, Matth. 25: 35. Tob. 1: 20.
- Ei puhu riettaisia puheita, Eph. 4: 29.
- Panee pois kaiken petoksen, ulkokullaisuuden ja paneutuksen, 1 Pet. 2: 1.
- Panee pois walheen, Eph. 4: 25.
- Moittaa mailman, 1 Joh. 5: 4.
- Mailma on hänelle ristinnaulittu ja hän mailmalle, Gal. 6: 14.
- Ei hänen sydämensä ole paisunut, eikä hänen silmänsä nylpiät, Ps. 131: 1.
- Ei elsi kiitosta ihmisten tykönsä, Syr. 1: 36.
- Ei huoli ulkonaisesta kallisten vaatteiden kaunistuksesta; vaan pitää sen salaisen ihmisen ilman miatta sydämensä, lailla ja hiljaisella hengellä, 1 Pet. 3: 3, 4.
- Ei kelpaa itsellensä, Rom. 15: 1.
- Pitää itsensä kiintiästi nöyryyteen, 1 Pet. 5: 5. Joh. 5: 44.
- Ta kunniallisuuteen, Rom. 11: 17.
- Ei maella lihan jälkeen, Rom. 8: 4.
- Wälttää lihallisia himoja, jotka sotivat sielua vastaan, 1 Pet. 2: 11.
- Wihaa sitä saastutettua lihan hametta, Jud. v. 23.
- Hyljää mailmalliset himot, Tit. 2: 12.
- Ristinnaulitsee lihansa himoinsa ja haluinsa kanssa, Gal. 5: 24.
- Ruolettaa lihan työt, Rom. 8: 13.
- Elää raittiisti ja walppaasti, 1 Pet. 4: 8.
- Kääntää pois pahan tahtonsa, Syr. 18: 31.

- On puhdas sydämeestä, Matth. 5: 8.
 Luopuu kaifista kuin hänellä on, Luc. 5: 11.
 Kieltää itsensä, Luc. 9: 23, 24, 25.
 Vihaa henkeänsä, Joh. 12: 25.
 Ei ole mailmasta, Joh. 17: 14.
 Waan ajattelee hengellisiä, Rom. 8: 5.
 Etsii niitä kuin ylhällä ovat, Col. 3: 1.
 Ei waella lihan, waan hengen jälkeen, Rom. 8: 1.
 Gal. 5: 16.
 Ei katso näkymäisiä; waan näkymättömiä, 2 Cor. 4: 18.
 Mailutetaan Jumalan hengeltä, Rom. 8: 14.
 Oittaa päällensä ristinsä, Matth. 10: 38.
 On kärsimäinen kaifeissa murheessa, Cyr. 2: 4.
 Medittää ja kärsii kaikki, 1 Cor. 13: 7.
 Tuntee, että kaikki jotka jumalisesti Jeesuksessa Christuksessa
 elää tahtovat, niiden tulee wainoa kärsiä, 2 Tim. 3: 12.
 Tietää, että jota Jumala rakastaa, sitä hän kunnioittaa,
 Rm. 8: 3: 9.
 Ja että hän pieksee jokaisla poika, kuin hän korjaa,
 Hebr. 12: 6.
 Tietää, että se raskas risti on hyödyllinen ja hywä,
 Hiob. 5: 17.
 Ja että hänelle kaikki kappaleet parhaaksi kääntyvät,
 Rom. 8: 27.
 Menee monen waiman kautta Jumalan waltakuntaan,
 Ap. T. 14: 22.
 Antaa tahtonsa Jumalan tahdon ala, Matth. 6: 10.
 Kiittää Jumalaa murheessa, Tob. 2: 14.
 Pilkkataan ja wainotaan mailmalta, Matth. 5: 11.
 Vihataan ja waiwataan, Joh. 15: 18.
 On niinkuin mailman kirkus ja jokaisen ihmisen hylky,
 1 Cor. 4: 18.
 Waastan oittaa kaikki, kuin ihmiset hänelle tekewät, niin
 kuin Jumalalta lähetetty, 2 Sam. 16: 10.
 Nauttii kärsimisensä pilkkaa Christuksen tähden, Ap. T.
 5: 41. Sak. 1: 2.
 Ei omista itsellensä mitään hywää, 1 Cor. 15: 10.
 Ei kerskaa mistään muusta, kuin heikkoudestansa, 2 Cor.
 12: 15.

- Ja että hän Christuksen tuntee ja tietää, 1 Cor. 1: 31.
Tökölukee Jumalalle ainolle kaiken hyvän, kuin hänessä on ja hän itsänsä on tehnyt, Phil. 2: 13. 5 Mos. k. 8: 18.
Tuntee, että mikä hyvä on, ei se ole hänestä ja hänen kauttansa; vaan Christus sen tekee hänessä, Phil. 1: 11. Joh. 15: 5.
Tuntee hänen itsänsä itse puolestaan olevan kelmottoman palvelian, Luc. 17: 10.
Tunnustaa kaiken hyvän saaneensa Jumalalta, 1 Cor. 4: 7.
Ja että hän ainoastansa sulasta Jumalan armosta tulee pyhitetyksi astiaksi, kunniaksi, perheenisännälle tarpeelliseksi ja kaikkiin hyviin töihin valmistetuksi, 2 Tim. 2: 21. Phil. 1: 6.
Ja sentähden kaitissa Jumalalle kunnian antaa, Ps. 115: 1.
Eikä unhotta mitä hyvää hän hänelle tehnyt on, Ps. 103: 2.
Kiittää aina Jumalaa hänen armonsa ja laupiutensa edestä, 2 Cor. 9: 15.
Mlistää ja kunnioittaa sitä kuin elää iankaikkisesti, Dan. 4: 31.
Waeltaa wiisaasti, hangitsee itsensä ajallansa; sillä aika on paha, Eph. 5: 15, 16.
Pitää hyvän oman tunnon, Hebr. 13: 18.
Toivoo Herralta kaikkea hyvää, Ps. 125: 1.
Tietää sen, että Herra tuntee oman, 2 Tim. 2: 19.
Tietää Jumalan kuuleman niitä, jotka tekewät hänen tahtonsa, Joh. 9: 31.
Hänellä on Christuksen mieli, 1 Cor. 2: 16.
Tuntee Christuksen, Joh. 17: 3.
On Christuksen päällensä pakenut, Gal. 3: 27.
On Christuksesta osalliseksi tullut, Hebr. 3: 14.
Jesús Christus on hänessä, 2 Cor. 13: 5.
On yhdistetty Christuksen kansa, Joh. 17: 21.
Christus elää hänessä, Gal. 2: 20.
Hän pysyy Christuksessa ja Christus hänessä, 1 Joh. 2: 24.
Ryhdytty Christukseen ja on yksi henki hänen kansansa, 1 Cor. 6: 17.
Ja sentähden on hän Christuksessa ja Christus hänessä, Joh. 6: 56.

Hän maeltaa Herran walkeudessa, Es. 2: 5.

On Jumalalta opetettu, Joh. 6: 45.

On saanut moiteen, joka hänelle kaikki opettaa ilman erhehtä, 1 Joh. 2: 27.

Tietää, että Christuksen rakkaus kaiken tuntemisen voit-
taa, Eph. 3: 19.

Kointähti koittaa hänen sydämessänsä, 2 Pet. 1: 19.

Katselee Herran kirkkautta niinkuin speilissä, avoimilla
kasvoilla, 2 Cor. 3: 18.

Tuntee Jumalan, 1 Joh. 4: 7.

Pyhä Henki asuu hänessä, 2 Tim. 1: 14.

Hän on elämän Jumalan temppeli ja asuinsia, 2 Cor. 6: 16.

Hänellä on P. Hengen todistus, että hän on Jumalan
lapsi, Rom. 8: 16.

On osallinen Jumalan luonnosta, 2 Pet. 1: 4.

On wahwa siitä, ettei kuolema, eikä elämä jc. eli joku
luontokappale taida häntä Jumalan rakkaudesta eroit-
taa, Rom. 8: 38.

Hänellä on lewollinen elämä, Eyr. 41: 18.

On Marian kanssa hyvän osan valinnut, jota ei hä-
neltä oteta pois, Luc. 10: 42.

Jumalan sana on hänelle ilo ja sydämmen lohdutus,
Jer. 15: 16.

Se on hänelle makiampi kuin hunaja, Psalm. 119: 103.

Suo uskolla elämän mettä, joka tulee hänessä sen weden
lähteeksi, joka kuohuu iankaikkiseen elämään, Joh. 4: 14.

Syö uskoissa sitä elämän leipää, joka taimaasta tuli
alas, jc. Joh. 6: 51.

Tähtekään Pyhän Hengen lohdutuksella, Ap. T. 9: 31.

Hänellä on rauha Jumalan kanssa, Rom. 5: 1.

Christuksessa, Joh. 16: 33.

Hänen menonsa on taimaisa, Phil. 3: 20.

Menee sisälle ja ulos ja löntää laisumen, Joh. 10: 9.

On iloinen Jumalassa, Ps. 4: 8, jc.

Maiistaa sielussansa kuinka Herra on suloinen, Ps. 34: 9.

Gloitsee Jumalassa hänen wapahtajassansa, Luc. 1: 47.

Löntää Jumalan waltakunnan sisällänsä, Luc. 7: 21.

Joka on wanhurskaus, rauha ja ilo Pyhässä Hengessä,
Rom. 14: 17.

Suofaa ja itämoitsee taimaalisen kodon perään, 2 Cor. 5: 2.
Halajaa eritä tältä ja nähdä Jumalan kasvot, Phil.
1: 23. Ps. 42: 3.

Solle meidän Jumalallemme olkoon kunnia ja ylistys iankaikkisesti!
Amen.

Unhottamaton muistutus.

Rakas sielu! älä siihen tyn, että tämän kerran luet lopitsee nintuin yhden Historian, eli jonkun muun kirjailuksen, johon sinun ei paljon tule; vaan koettele Herran pelwossa, usein elämääs näillä merkeillä, ja ota maari tästä eteen pannusta neuvoista ja pyydä ojeta sinun menos molempain jälseen. Älä turhaan luule, ettes tarvitse hyvää neuvoa. Mutta jos itset oikein koettelet, ja todella löydät itsesäs oikein aljetun Christillisyyden, niin laita niin, että muuttin sen kautta neuvoiksi tulisit ja sinun esimerkissä näkisit hyödytyksen ja hedelmän siitä kuin neuvotaan.

Se kuin Christillisessä aivoitukseksa niin lyhykäisessä tämän on kokoon pannut, on menossansa ja elämäkerrassansa oikein hengellinen mies, vaikka ei hän niin wirtansa ja ulkonaisen säätynsä puolesta ole. Se on hyvä, että Jumalalla muutamia sentkaltaisia on; koska monta (Jumala armahdakoon!) on juuri vastoin. Se oppinut Theologus, joka 1674 on kokoon pannut tarpeelliset maarinottamiset Johan Arendt mainaan neljänneestä Kirjasta, siitä Oikasta Christillisyydestä; hän on sillä paikalla merkillisin hänen säädyssänsä, ja uskollisessa yksikerlaisten sieluin kaitsemisessä on harvalta hänen merkeistansa; kuitenkin on kuultu hänen sanoman samasta miehestä: Jumala teki, että muut minulta niin rakettaihin, kuin minä Christillisyydessäni häneltä rakettu olen. Hän rakastaa suuresti Tauleruksen kirjoituksia, jotka myös Lutheruksella suuresti ylistetään: on siis tämä kuin seuraava laseja täyttämään, tähän tyhjänä hänen kirjass-

tansa, joka kutsutaan Medulla animæ, eli aivuin täydellä syndestä meidän sielussamme.

4 Luku.

Kuinka synnit toinen toisessaansa niin myös
aivot keskenänsä, niin kuin yhdessä
säädyssä kiinnirippuvat.

Koska Herra Jumala meidän tyköämme ja meissä, on paljo lähempänä, kuin me itsiämme, miksemme tunne hänen meidän tyköämme? Sentähden ettei hänen armonsa meissä vaikuta. Mutta miksei hänen armonsa meissä vaikuta? Sillä emme sitä nöyrällä sydämmellä hartasti ano. Miksemme sitä nöyrällä sydämmellä ano? Sillä emme rakasta Jumalaa kaikesta sydäimestä ja kaikesta sielusta. Miksemme rakasta Jumalaa kaikesta sydäimestä ja voimasta? Sillä emme tunne Jumalaa. Miksemme tunne Jumalaa? Sillä emme tunne itsiämme. Miksemme tunne itsiämme? Sillä emme ota waaria meidän elämäkerrastamme. Miksemme ota waaria elämäkerrastamme? Sillä meidän ymmärryksemme silmät ovat pimenneet. Minkä tähden ovat meidän ymmärryksemme silmät pimenneet? Sillä ne ovat täynnä katoowaisen kappalten tomua ja lokaa. Tämä tomu on säädytöin rakkaus ja halu itse tykömme, luontokappalten, mailman ja meidän lihamme tykö. Minkätähden ovat meidän ymmärryksemme silmät niin täynnä tomua ja lokaa? Ettemme kuoleta meidän mielemme pyyntöä, emmekä tahdo täydellä halulla kääntää meitämme Jumalan tykö sentähden ei taida armon walkeus meissä vaikuttaa.

Sitä vastaan pitää otettaman waari tästä aivuin säädyestä; joka halajaa armon walkeudella walaisuksi tulla Jumalalta, ja hänen voimallansa eroittaa itsensä muista, se ylös katsoo ja wälttää mailman rakkausta, himoa ja wiisautta. Sillä niin paljon kuin minä Jumalan voimalla olen wirwotettu, niin paljo eroitan minä

minun itsestäni, ja olen Jumalalle nöyrä ja kuuliainen: niin paljo kuin minä kuulen Jumalaa, niin paljo on minun sydämmeni ilossa: niin paljo kuin minun sydämmeni Jumalassa iloitsee, niin paljo on minun mieleni valaistu wiisaudella: niin paljo kuin minun mieleni on valaistu, niin paljo on minun ymmärrykseni lisäntynyt: niin paljo kuin minun ymmärrykseni on lisäntynyt, niin paljo tunnen minä Jumalan: jota paremmin minä tunnen Jumalan sitä enemmän rakastan minä häntä: jota enemmän minä Jumalaa rakastan, sitä enemmän pidän minä hänen käskynsä ja oppinsa; jota enemmän minä pidän hänen käskynsä ja oppinsa, sitä enemmän minä wältän syntiä; jota enemmän minä wältän syntiä, sitä enemmän pysyn minä itse tyhjänä: jota enä minä pysyn tyhjänä, sitä enä minä tunnen itseni: jota enä minä tunnen itseni, sitä enä minä itseni ylönkatson: jota enä minä itseni ylönkatson, sitä vähemmän pyhdän minä kunniaa ja kailua: jota vähemmän minä näitä pyhdän, sitä paremmin minä olen mielelläni kōnhä: jota paremmin minä olen mielelläni kōnhä, sitä vähemmän walitan minä jotakuta puutosta: niin wāhān kuin minä walitan puutosta, niin paljo minä olen kārsiwällisempi: jota kārsiwällisempi, sitä nōrempi minä olen: jota nōyrempi minä olen, sitä vähemmän minä ylönkatson sen kuin minun ylönkatsoo: jota vähemmän minä heitä ylönkatson, sitä enä minä olen rikas hengessä: jota rikkaampi minä olen hengessä, sitä vähemmän minä kaikesta muusta pyhdän: jota vähemmän minä kaikesta muusta pyhdän, sitä enemmän tahdon minä sitä kuin Jumala tahtoo, ja Jumala tahtoo sitä kuin minä tahdon, että minä walistetaan ja firkaistetaan, ja tulen yhdeksi hengeksi Jumalan kansa. Lāhān tarwitaan tādellinen meidän sydämmemme wieroittamuuš pois luonotoppaleista. Sillä ihminen on tehty aika ja ijankaikkisuutta warten, sentāhden, jota enemmän ihminen suosuu ajalliseen, sitä enemmän wetää hän itsensä pois ijankaikkisesta, jota hänelle näkyy wāhāksi, niin kuin yksi kappale, jota kaukana on, wāhāksi näytlää. Mutta senkalainen ei taida itānānsā oikian rauhaan tulla, waan pysyy Jumalan rakkaudessa sofiana, kylmänā, kelmotoinna,

huikentelemaisena, pysymättömissä kappaleissa, joihin hän itsensä kääntänyt on. Sentähden joka mielellänsä tah- too synnin saastaisuudesta vapa olla, hänen pitää itsen- sä luotuin kappalten rakkaudesta ja saastuttamisesta en- sisti vapauttaman. Sillä Jumalan rakkaus ja ajallinen rikkaus, ei taida homin yhdessä olla yhdessä sydämessä. Sitä Jumalan rakkaus on tuli, joka hyvässä sydämessä kuluttaa kaikki ajalliset, vapahdakin sydämen niistä: ulos käymys ajallisista kappaleista on sisällekäymys iankaikki- siin ja jumalallisiin.

Lit. 2: v. 11, 12, 13. Jumalan armo kaikille ih- misille terweellinen on ilmestynyt. Joka meidän opettaa kaiken Jumalattoman menon hyljäämän ja mailmalliset himot, ja tässä maailmassa raittiisti, ja hursteasti ja Ju- malisesti elämään; ja odottamaan auvuaallista toivoa, ja suuren Jumalan meidän lunastajamme Jesuksen Chris- tuksen ilmestystä.